

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నవంబరు నెల 14-వ తేది గురువారము
MADRAS, THUNESDAY, 14th NOVEMBER 1929.
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర కార్తీకమాస శుద్ధ చ్వాదశి

సంచిక ౧౩౬
No. 186

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

తలనొప్పల మాన్యును. నాయుపుపొట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
కురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే పెమట పట్టుట
చుట్ట శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లో నూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పలకు
నంజీవివంటిది

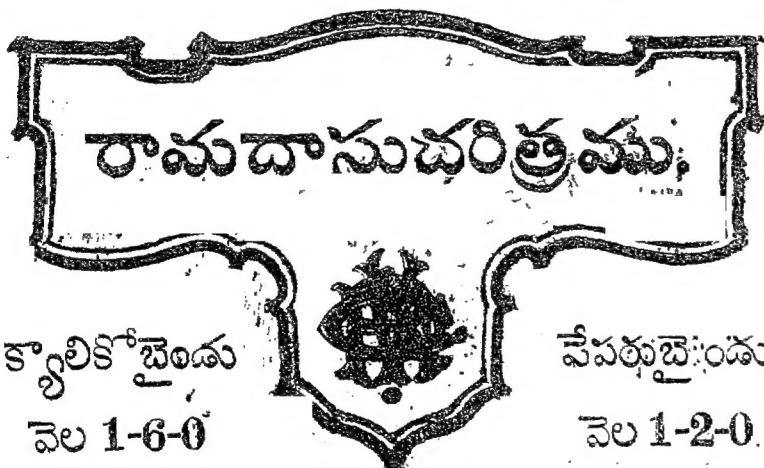
పంచభావ చీటి చూచి కొనిన
జూనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 రంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు

109, ప్రభురోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

క్యాలికోబైందు
వెల 1-6-0

వేపరుబైందు
వెల 1-2-0

ఈ గ్రంథమునందలి కీర్తనలను రాగతాళాదికములతో పరిచేసి ప్రతిచరణమును విడదీసి చక్కని పీఠికయును, కీర్తనల
పద్యముల అనుక్రమణికయును, కీర్తనబడి అతి సుందరమైన పటములతో మేలు కాగితములపై నచ్చువేయించి, నొక్కనిట్టెందు
చేయించి ప్రకటించి యున్నారము చులీతముగా నుండుటచే స్త్రీలుకూడ చదువుట కుపయుక్తము.

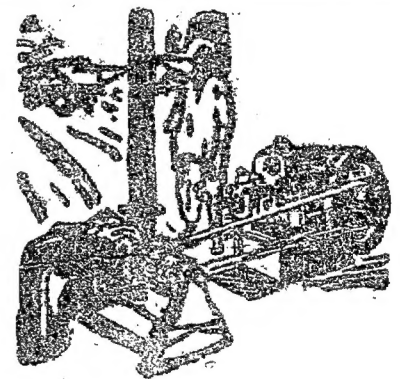
ఆర్ వేంకటేశ్వర్ అడు కో, ఆనందముద్రణాలయము మద్రాస్.

బ్యాంకు ఆఫ్ హిందూస్తాన్ లిమిటెడ్.,
ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్లు

ఈక్రింద నుదహరించిన పరతులమీద పుచ్చుకొనబడును
రూ. 10,000 అంతకుపైన మొత్తములకు
సంవత్సరమునకు నూటికి నెల 1-కి రు. 5 చొప్పునను
2 వత్సరములకు నూటికి నెల 1-కి రు. 5½ చొప్పునను
అంతకు తక్కువ మొత్తములకు
సంవత్సరమునకు నూటికి నెల 1-కి రు. 4½ చొప్పునను
2½ సంవత్సరములకు నూటికి నెల 1-కి 5½ చొప్పునను
వడ్డీ యివ్వబడును.

పి. డబ్ల్యు. సా. గి. రి. లి. లి. లి.
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు

ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు శ్రేణులపేర వాయవతను.

మాప్రత్యేక ప్రేవనరి, పోర్టుబాల్ పంపింగు సెట్లు
క్రోసింగ్ క్రూడాంత ఎంజనులతో గలవు.

పూర్తిచరములకు ఈ దిగువి విలాసమునకు
ప్రాయము:-

అర్బినియన్ వీధి, మద్రాసు.

ప్రదర్శనగదులు ఈ దిగువ స్థలములందు గలవు:

కొత్తతరగపేట, బెంగళూరు.

వెస్టుమెయిన్ వీధి, మధుర.

అవనాపిరోడ్డు, కోయంబుత్తూరు.

వాలకార్టు బద్దర్లు. ఏ జెస్సి, బెజవాడ.

చంద్రా నర్సరీలోట్టులు:- ఈ జంక్షన్
3 సం॥ అట్టుమానిడిచెట్టు, నిమ్మ, వారింజి, తోటా
డబ్బా రు 7½. పొయ, దాలియ, అంబారు, అంబూర్, గులాబి,
కొటన్న, పుల్లచెట్టు డబ్బా రు 5. స్వదేశీ తర్కారీ, పూల
త్రులు, స్వదేశీ తర్కారీ, స్వదేశీ విత్తులు ప్రతిదినము 24 పా
కెట్టు రు 2½ Ditto 12 పాకెట్టు రు 1½ వాల్కర్టు బాగ్ ఇతాం,
Chandra Nursery, P. O. Salem Junction

1929-30 నవంబరు నెల 14-వ తేది గురువారము

వింశతిమూలసూత్రం

2. ధాన్యము పప్పులు

3. సాం నెవ సూపులు

4. చిలరవసువులు

గ. ఇనుము

6. పూలు

7. లోహములు

ఉ. రంగులు

కన్నడం పొన్నన్నాబ్ లెబ్ అనగా (టర్కి-రెడ్డు)

6 4 8	0
6 4 8	0

బెజవాడలో ౪ వ తేదీని నమావేశమైనది

ఈ మహాసభ ది 5-11-29 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు శ్రీ, దుర్గాకళామందిరమున సమావేశమైనది. మహాసభకు ఆంధ్రనెలములోని రయతుప్రముఖులు ఆగ్రహియజ్ఞానువుల సభనా పలువు రలంకరించిరి. మహాసభ నలంకరించిన ప్రముఖులలో శ్రీమతులు ఆంచె శివయ్య, దర్శి చెంచయ్య, పెనుమత్స్య బాపిరాజు, కలిదిండి గంగరాజు, గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య, బొబ్బి వెంటట శేషయ్య, నృశింహదేవర పత్తనారాయణ, ఉప్పలూరి పట్టాభిరామయ్య, పర్వతేశ్వరి, గౌరమచంద్రయ్య చౌదరి, మారిన నరసన్న, బిక్కిని వెంటటరత్నము ఎం. ఎల్. సి., గొల్లపూడి చలపతిరావు, కొండా అంజనేయులు, మాగంటి బాపినిడు కె. కోటిరెడ్డి ఎం. ఎల్. సి., వెన్నేటి పత్తనారాయణ, ద. నారాయణరాజు యం. యల్. సి., సుంకర బసవయ్య, చింత్రమనేని భావయ్య, కొండా వెంటటప్పయ్య పంతులు, న్యా. నుబ్బారావు పంతులు మున్నగువార నేషులుగలరు.

సమావేశమగుచు. మండేశ్వర శర్మగారు "ప్రస్తుత భూమి పన్ను విధానము 150 సం॥ రంగి ములనుంచి భారత రాయతాంగమును పీల్చి పిప్పిచేయుచున్నదనియు ఇట్టి యుత్పాదన సమస్య వెంటనే పరిష్కరింపబడినగాని దేశమునకు తేమములేదనియు రాజుపతినిధి గావించిన ప్రకటనలో నిజముగా సద్భావమే యున్నయెడల బొంబాయిలోవలెనే మదరాసులో గూడ జిల్లాలవారి రీసెట్టుమెంటులను ఆపివేయించి ప్రస్తుత అనాధికు భూమిపన్ను విధానమును రహితుకొటి కనుకూలముగా పరిష్కరించుటకు పూనుకొనుటవల్ల వ్యక్తముగా గలదనియు తెలిపిరి. ఆంధ్రదేశములో శుభ్రమైన నీయద్రవ్యమును గూర్చి యిట్లు తెలిపిరి" ఈ సమస్య పరిష్కారమునుగూర్చి మన దేశములోని పరిపత్తుమారును ఆతురత చూపుచున్నాడు.

ఇందునుగూర్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర కౌంగ్రసువారు యేర్పరచిన ఉప సంగ్రహములో జస్టిసుపార్టీ నాయకులు, మితవాదనాయకులు, స్వతంత్రపక్ష నాయకులు సభ్యులుగానుండి సంతయు సర్వ హము గనపరచుట శుభసూచకము. అనేక తాలూకా జిల్లాసభలలో ఈవిధానము మారవలెనని తీర్మానములు గావింపబడినవి. శ్రీయుత రామచంద్రారెడ్డి ఎం. యల్. సి. గారు ప్రారంభోత్సవమునకై వేంచేయుటయే ఇందులకు నిదర్శనము. జస్టిసు పక్ష నాయకులైన ది. బ. మునిస్వామినాయుడు ఎం. యల్. సి. గారు సభకు ధన్యవాదమును తెల్పుచు సందేశమునంపిరి. (సందేశము చదవబడినది.) కాన ఆంధ్రరాయకు సాదరులు మేల్కొంచి తీవ్రాందోళనమునకై పూనుకొనినచో, నీసమస్య త్వరలో ప్రజానుకూలముగా పరిష్కరింపబడక తప్పదు. పిమ్మట ప్రారంభోత్సవము జరుపఁబడినదిగా కోరబడి శ్రీయుత డి. రామచంద్రారెడ్డి ఎం. యల్. సి. గారు ఇట్టి ప్రాముఖ్యమైన సభకు వీరిని ఆహ్వానించినందులకు కృతజ్ఞత తెల్పుచు, భూమిపన్ను విధాన సమస్య, భారతదేశపు అధిక సమస్యలలోకెల్ల ప్రాముఖ్యమైనదనియు, ప్రస్తుతివిధానము రద్దుతుల కనుకూలముగా మారి, ఆదేశాసనసభవారివశము చేయబడినగానీ, దేశమునకు తేముములేదనియు, ఇందునుగూర్చి బాడ్లోలీరయగుల ఆందోళనము మనకు మార్గముచూపినదనియు, ఆంధ్ర రయితాంగము సంఘీభవించి తీవ్రాందోళనమునకు గఢంగిడిలసియున్నదనియు పాచ్చరించిరి. పిమ్మట శ్రీయుత ఆంచె శివయ్యగారిచే సుపపాదించబడి పలువురు రయకు ప్రముఖులచే బలపరచబడి శ్రీయుతులు గౌ|| వే. రామదాసు పంతులుగారు అధ్యక్షతవహించి, ప్రస్తుత విధానమునుగూర్చి లోపమును దానిని సవరించుటకై బయలుదేరిన భిన్న మతములను, వానియొక్క మంచిచెడ్డలనుగూర్చి, విమర్శపూర్వకమైన చక్కని ఉపన్యాసము లిచ్చిరి. అది ఇదివరలో ప్రచురింపబడినది. పిమ్మట ఈ క్రింది తీర్మానము లంగీకృతములైనవి. శ్రీయుతులు రెడ్డిగారికి అధ్యక్షులు, ఆహ్వానసంఘమునారికి పందనములతో సభమిగిలినది. నీ మహాసభ ఆంధ్ర రయితాంగములో అధికోత్సాహమును జనింపజేసినది

తీర్మానములు

(1) ప్రస్తుతము ముద్రాను రాజధానిలో ఆములునందున్న రైతావరి భూమిపన్ను విధానము అనారోగ్యముగను నిరంకుశముగ నుండిదేశంపడకు మూలకారణమైన ప్రతాంగము యొక్క క్షేమమునకు ప్రతికూలముగ నున్నందున ఈవిధానము రైతులక్షేమమున కనుకూలించునట్లును వెంటనే సంస్కరింపబడవలెనని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:— బి. రామచంద్రాచెడ్డిగారు, ఎం. పి. జి. జి.
 సమాధకులు:— న్యాయమూర్తి పంతులుగారు
 బాబ్బా వెంకట శేషయ్యగారు
 వెన్నెటి రామచంద్రారావుగారు.

(2) ఒకటివ్యతిర్యామములోని లక్ష్యమసారము విధానపు
 మార్పుదలనుగూర్చి ప్రజాప్రతినిధుల అంగీకారముతో ప్రభుత్వ
 మునాదు చట్టములు నిర్మించి శాసనబద్ధము చేయవలెన

నియమ, అంతవరకును ప్రస్తుతము జరగనున్నట్టియు, ముందు
జనగణలట్టియు జిల్లాలవారి సెటిల్ మెంటులను ప్రభుత్వమువారు
ఆచుచేయవలయుననియు యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు
ఉపపాదకులు. — మా. బాపినిడుగూరు.

ఆమోదకులు:— మా. సత్యనారాయణగారు.

చి. వెంకటరత్న ముగారు.

(3) భూమిపన్ను విధానసంస్కరణము ను గూర్చి సర్వవిధ ముల దేశములో కృషి నలుపుటకు యాక్రింది సభ్యులతో ఆంధ్రభూమిమితిని స్థాపించుటకు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—చిక్కిని వెంకటరత్న ముగారు.

ఆమోదములు:—ధర్మచేంచువ్యుగారు.

రె. మండేశ్వర శర్మగారు.

గంటురు:—1. అచల శివయ్యగారు 2. నాగళ్ల కృష్ణ
 య్యగారు 3. బాగర్లమూడి సామయ్యగారు 4. ఆచార్య యస్.
 జి. రంగనాథకులుగారు 5. యస్. వి. యల్. నరసింహరావు
 గారు 6. కొండా వెంకటప్పయ్యమంతులుగారు 7. గొల్లపూడి
 సీతారామ శాస్త్రిగారు 8. వెంకటరాయుగారు 9. మంలేన
 సుబ్బరాజుగారు 10. బాగర్లమూడి శుష్మస్వామిగారు 11. సి.
 అంజనేయలుగారు ఎమ్. ఎల్. సి. 12. మల్లాది యజ్ఞనారా
 యణగారు.

నెల్లూరు:—1. బెజవాడ రామచంద్ర రెడ్డిగారు 2 సి.
 పెరుమాళ్ళ నాయుడుగారు 3. ఎ. యస్. కృష్ణారావుగారు
 4. దర్శి చెంచయ్యగారు బి.ఎస్.సి.

మదరాసు:—1. వే. రామదాసుగారు 2. కె. నాగేశ్వరరావుగారు 3. టి. ప్రకాశంగారు 4. రె. మండేశ్వరశర్మ గార్లు (కనెక్టివ్.)

చిహ్నములు:—1. బి. మునిస్వామినాయుడుగారు 2. సి. సి. పార్థసారథి అయ్యంగారు 3. దొరస్వామి అయ్యంగారు.
కడప:—1. కె. కోటిరెడ్డిగారు 2. యస్. రంగారెడ్డిగారు 3. టి. నర్సరెడ్డిగారు 4. ఎ. పరశురామారావుగారు.

కర్నూలు:—1 జి. హరిసర్వోత్తమరావుగారు ఎమ్.
ఎల్.సి. 2 కె. శరభాచెడ్డిగారు.

అనంతపురం:—1 జి. రామేశ్వరరావుగారు 2 ఇ. ఓ.వి
రెడ్డిగారు ఎమ్.ఎల్.సి. 3 పి. కాసుబ పిల్లమ్మ సూ.ర్.

బిల్లారి:—1. ఎ. రంగనాథ మొదలియార్ గారు ఎమ్.
ఎల్.సి. 2. పి. శివరావు గారు ఎమ్.ఎల్.సి.

కృష్ణాజిల్లా:—1 గొల్లపూడి సలపతిరావుగారు 2 బాబ్బా వెంకటేశ్వయ్యగారు 3 ఉప్పలూరు ముత్తంరాజుగారు 4 కాట్రగడ్డ మధుసూదనరావుగారు 5 నూకల వీరరాఘవయ్యగారు 6 సుంకర బసవయ్యగారు 7 కాకుమాని పిచ్చయ్యగారు 8 శంకర వెంకటేశ్వరరావుగారు 9 అ. కాశేశ్వరరావుగారు ఎమ్.ఎల్.సి. 10 భో.పట్టాభి శిలా రామయ్యగారు 14 గొల్లపూడి బ్రహ్మయ్యగారు.

(12) కామవని లక్ష్మయ్యగారు 12, 16 19 నంబర్ల పేర్లు
కాగితము చినిగిపోవుటచే తెలియలేదు. 14 కొమ్మారెడ్డి పట్టాభి
రామయ్య 15 కొడాలి ఉమ్మన్నగారు (1) పర్వతసేని భావ
య్యగారు (18) శంకరం సేని రంగయ్య.

గంజాము—(1) పుల్లెల శ్యామసుందరరావుగారు... గురువులుగారు (2) బాదే నీలయ్యచెడ్డిగారు (3)...జన్నా చెడ్డిగారు (4) శేదల చంద్రయ్యనాయుడుగారు (5) విడగల చిరంజీవుల నాయుడుగారు (6) ఉన్నవ రామలింగమ్మ పంతులుగారు (7) వరహగిరి జోగయ్య పంతులుగారు (8) పాఠసంది సత్యన్నారాయణమూర్తిగారు (9) బి. విశ్వనాథరావుగారు ఎమ్. ఎఫ్. సి.

విశాఖపట్టణము— (1) బి. వెంకటపతిరాజుగారు (2) పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు (3) పి. జగన్నాథరాజుగారు.

తూర్పుగోదావరి-(1) బి. వెంకటరత్నముగారు (2) సి. హెచ్. రంగాచార్యులుగారు (3) కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు

(4) యమ్, సరస్వతీగారు (5) వి. సత్యనారాయణగారు (6) జ్ఞానవరపు వీరన్నగారు (7) మారిన సుబ్బారావుగారు (8) యమ్, పల్లం రాజుగారు (9) యమ్, సుబ్బారాజుగారు (10) జి. వి. అయ్యన్, ప్రకాశరావుగారు (11) సరసింహదేవి సత్యన్నారాయణగారు (12) సాఫీ, సుబ్బారావుపంతులుగారు.

పశ్చిమగోదావరి:—(1) డి. వారాహరాజుగారు
ఎమ్. ఎల్. సి. (2) యిందుకుర్రు సుబ్బరాజుగారు (3) మా.

బాపినీడుగారు. (4) మో. రామచంద్రరావు పంతులుగారు.
(5) జి. రామచంద్రరావుగారు ఎమ్. ఎ. (6) పి. శ్యామ్.

బాపిరాజుగారు, (7) పి. బాపిరాజుగారు, (8) కె.మ.శ్రీధర్
అంజనేయపురాను (9) నెక్కంటి వీరభద్రగారు (10) కె.
మందేశ్వరశర్మగారు, (11) ఆర్.కృష్ణారెడ్డిగారు, (12) ఎం.కా.చాడ్యలుగారు.
ఈ భూసమితి సాధ్యమైనంతవరకు సమావేశపరచి
అధ్యక్షుడిపేర్నికలు జరిపించుటకుగాను రె. మందేశ్వరశర్మ
గారిని Conventor గా నియమించడ మయినది.

(ଅକ୍ଷୟ ଲେଖକ)

లేబరు ప్రభుత్వమువారు మనకు సన్నిత్రులని స్పష్టమైనది

కామన్సుచర్యనుగూర్చి జస్టిస్ పార్టీ
నాయకుని యభిప్రాయము

నాయకుల వరతులను గూర్చి దేశములో
భేదమేమియునుండదు

చిత్తూరు, నవంబరు 12:—భారతదేశ సమస్యను గూర్చి పార్లమెంటు కామన్సుచర్యలో చర్చ విషయమై యడుగగా జస్టిస్ పార్టీ నాయకుడగు రావు బహద్దూర్ మునుస్వామినాయకుని గా రిట్లు చెప్పిరి:—

“భారత కార్యదర్శి యుపన్యాసములో ప్రతిపాట భారత దేశము యెడల నిజముగా సానుభూతిని ప్రకటించుచున్నది. ఇరు పక్షములవారను ఈ దేశే పూరితులైన యీ సందిగ్ధ సమయమున మన దేశమునకు నిజమయిన మిత్రులని లేబరు ప్రభుత్వము వారు చాటివారు. బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు వైఖరి యంతమొందిన దని చెడివుడ్ బెన్ గారు తెల్పుట మిక్కిలి సంభావ్యము. లాయర్ బార్ గారి నడచిపెట్టుటకు యీమాట లుపయోగపడినవి. ఈ మాటలు మనస్సు మార్పును ప్రకటించుచున్నవనియు, సానుభూతి, ప్రేమయే మూలముగా గల యొక నవయోగ మారంభమైనదనియు నీమాటలు కూచించుచున్నవి. భారత కార్యదర్శి ఉపన్యాసముయొక్క విలువను నిర్ణయించుటలో ప్రస్తుతము లేబరు ప్రభుత్వమువారి స్థితి ని పరిగణింపక పోవుటే ఉచితము. ప్రకటన మనకు పూర్తిగా యిష్టముకానందు గూడ యిదియే కారణము. మనకు భారతదేశము నెడల సోక ప్రోత్సహనాన్ని ఆంగ్లేయులవలంబించి సున్నారని యీ యుపన్యాసము వ్యక్తపరుచును. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము నందు యితర అధినివేశములతో బాటు భారతదేశముగూడ సంతృప్తి అధినివేశ ప్రతిపత్తిని బొందుననికూడ యిది స్పష్టము చేయుచున్నది. తత్త్వము అధినివేశ ప్రతిపత్తిని బొందుటకు మార్గములను నిర్ణయించుట రొండుటేబిల్ సమావేశముయొక్క కర్తవ్యము. ఈ కార్యము నందు అన్ని రాజకీయ పార్టీలును తోడ్పడవలెను. నాయకుల వరతులనుగూరించి భారతదేశములో నభిప్రాయభేద ముండునని తోచదు. ఈ వరతులను విశాలభావముతో సంగీకరించి, శాంత వాతావరణ మేర్పరుచుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము తోడ్పడవలెను. భారత సమస్యను తృప్తికరముగను, రాజనీతితోడను ఇర్విన్ ప్రభువు పరిష్కరించునని యందరును ఆశించుచున్నారు.

రాండుటేబిల్ సభ

రాండుటేబిల్ సభకు ఎవ్వరు ఆహ్వానింపబడవలెనని యడుగగా వారిట్లు చెప్పిరి:— రాజప్రతినిధియు, భారతకార్యదర్శియు, తమవాగ్దానమును చెల్లించి రాబోవు రాండుటేబిల్ సభకు సరియగువారి ఆహ్వానించి భారతదేశమునకు నిజమైన మిత్రులని చాటవలెను. ఇంతకంటె సేమ చెప్పవలసినదిలేదు. (ప్రీ ప్రెస్)

ప్రకటన

‘బాలవ్యాకరణ గుప్తాక్షరకాళిక’

800 పుటలు. వెల 5-0-0

శ్రీమన్మహాపాఠ్యాయ

బ్ర॥ కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారి కృతము

ఇయ్యది చిన్నయనూరి బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యానము. తెనుగుభాష నభ్యసించగోరువాడొని విద్యార్థి పరిక్షాకుం జరుపు విద్యార్థులకును నిది నత్యంతోపయోగము. ఈ ద్వితీయ ముద్రణకుం దనేక విశేషాంశములు చేర్చబడియున్నవి. గ్రంథము కొరవారు త్వరపడుడు.

విలాసము:—

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యే. బి. యిడి.

అసిస్టెంటు టీచరు, బోర్డు హైస్కూలు, కొత్తూరు.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

మామిడి అంట్లు జహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములను యితర ఫల, పువ్వు, పత్రజాతులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కాటలాగు ఉచితము. రావు చిన్నారావు.డి నన్ను, రామోపాధ్యాయ, కడియం, తూర్పు గోవాపరిజ్ఞా.

1 శత్రు రూ 1-12-0
5 శత్రు రూ 7-0-0

సాలామి త్రి సంజో వి

(రిజిస్టర్డ్)
ఫోటో 1

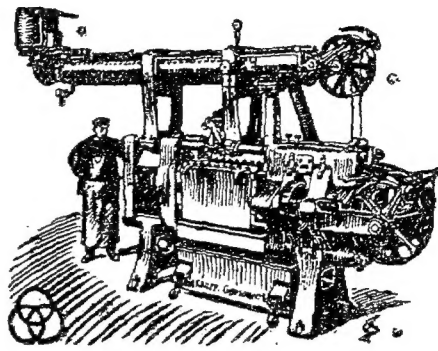
84 చెట్ల దినుసులు ఆవుసేయి కలిసిన లేహ్యము. మేహపాడలకు పనాయి, స్త్రీల కుసుమవ్యాధులకు అపొఘము. దీర్ఘ ఉడుకులు, శుక్ల నష్టము, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల ఋతువ్యాధులకు గ్యారంటీ. జి. యస్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామానాయుడుపేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

KRUPP AUTOMATIC OIL EXPELLER

జగత్ ప్రఖ్యాతిగాంచిన

క్రుప్ప ఆయిల్ యక్సు వెల్లరు

ప్రపంచమందంతటలోను గొప్పది యగు క్రుప్ప ఫ్యాక్టరీలో తయారుచేయబడినది. దీనితో సమానముగా పని యిచ్చునది రెండవదిలేదు.

హిందూ దేశములో పని చేయు 600 యక్సు వెల్లరులో 500 క్రుప్పయక్సు వెల్లరులు అయివున్నవి. అనలు యీ యక్సు వెల్లరుల నూతనమైన పని చెప్పవచ్చుచున్నది.

పళ్లచక్రములు, వరము, కోనులు మొదలగు సామానులు అరగకుండునట్లుగా స్పెషల్ క్రోముస్టీలుతో తయారుచేయబడినవి. వేరుశనగ, కొబ్బరి, నువ్వులు, ఆముదము, అవిశి, ఆవాలు, గానుగ మొదలైన అన్ని నూనెలు తీయవచ్చును. ఆముదమును, నువ్వులు ఆడుటకు యీ యక్సు వెల్లరు గాక యితర మేకర్సు పనికిరావు. విడిభాగములు సిద్ధముగా దొరకును.

ప్రాప్తైటరు
సి. వి. రెడ్డి బి. ఎ.

సోల్ వజెంట్లు:—ఆంధ్ర యింజనీరింగు కంపెనీ,
యింజనీర్సు, బెజవాడ

అమెరికాలో తయారైన సామాన్యమైన తుపాకి

ఈ తుపాకి రూ. 250/- లువిలువగల తుపాకిని పోలియుండును. ఆయితే దీని నుంచుకొనుటకు లైసెన్స్ అనునది అవసరములేదు. సుండు 800 గజములదూరకు పారును. 800 గజములలోపల నున్న పిట్టలను, పక్షులను, దీనితో నులభముగా కొట్టవచ్చును.

ధర 2క సుండుకలది. రూ. 5/- వరుసగా 350 సుండుగలది రూ. 7/-

500 " " " " రూ. 9 మొదలు రూ. 10 వరకు.

1000 " " " " రూ. 11 మొదలు రూ. 12 వరకు.

1000 సుండు ఉచితముగా నివ్వబడును. పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకం.

Address: INTERNATIONAL TRADING Co.,
57, Clive Street, Calcutta.

వాసక షరబత్తు

దగ్గులకు, జలుబుకు, సుప్రసిద్ధమైన నివారిణి

వాసక షరబత్తు మిక్కిలి కఫహరమైనది, రోగములచే గలుగు ఈడ్పులకు గుణమును గలిగించును.

దగ్గును తగ్గించి, స్వేచ్ఛగా కఫమును త్రోసివేసి, రొమ్ము నందు గలుగు బాధను హరించును. రొమ్ముపడిశము న్యూమోనియా వ్యాధులకు ఇది ఆమోఘమైన గుణమునిచ్చుచున్నది.

ఈ మాదిరిగానున్న అనుకరణములను చూచి మోసపోకుడు.

BENGAL CHEMICAL &
PHARMACEUTICAL WORKS Ltd.,
15, COLLEGE SQUARE, CALCUTTA.

నవంబరు

రాజమహేంద్రవరము

మొదటి పాఠశాల

9-11-29 తారీఖున పురమండలములో దానిని స్థాపించుటకు తీర్మానించడమైనది. ఈ సందర్భమున అవ సరమున చర్యను తీసుకొనుటకును పురమహాజనసభను పిలుచుట కును డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారిని కన్వీనరుగా ఏర్పాటు చేసిరి.

(న్వేయవిలేఖరి)

తిరుత్తని

(న్వేయవిలేఖరి)

కాలమానము

గత నాలుగు రోజులుగా నీలకాండలో అన్ని ప్రాంతములలో ఏడేనిది దుక్కుల వర్షము పడినది. చెరువు లకు గుంటలు భావులకు నీరు వచ్చినందున తైలాగము కొంచము నిబ్బరముగా యున్నారు.

శాంతినికేతన విద్యార్థులు

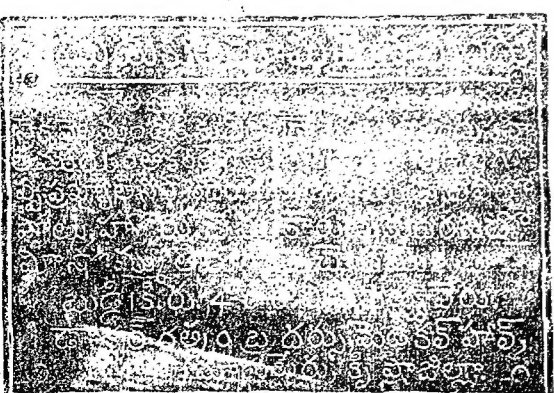
రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారి శాంతినికేతన విద్యార్థులకు శ్రీయుతులు సుధీరంజన్ కస్టిగిర్, యం. సి. కణ్ణక్ శ్రేష్ఠి గార లీయారికి యాత్రాధము వచ్చిరి. మొన్నటి సాయంత్ర మీయారి పరనాలయాధికారులు వై విద్యార్థుల నిరువుర నా హ్వనించి శ్రీయుతులు సి. కదురుకేలు మొదలియారు బి. ఏ. బి. ఎల్., వారి అధ్యక్షతక్రింద జరిపిన గొప్పదగు పారమహా ననసభలో సుధీరంజన్ కస్టిగిర్ గారు వేడుకానముచేతను, గంగార్పురీ సంకాశమునమును సాటియై ప్రేక్షకుల నానంద నియ్యుల గావించు గాత్రము పాటలతోడను, వంగభాషాగాన ప్రాధిమ్యమును సువ్యక్తము గావించిరి. కణ్ణక్ శ్రేష్ఠిగారు 'విశ్వభారతి ఆదర్శములు' అను విషయముపై ఆంగ్ల భాషను భావగర్భితముగ నుపన్యసించిరి. అధ్యక్షులకు శ్రీ మొదలియారు గారును ఆనాటి పాఠకుని, ఉపన్యాసకుని అభినందించి మాట్లాడిరి.

మైసూరు సారస్వతసంఘము

ఈ యారియందలి బోధుమైసూరు ఆంగ్ల సారస్వత సంఘ సమావేశము 7-11-29 తేది సాయంత్రము మైసూరులు భననావరణమున శ్రీయుతులు సి కదురుకేలు మొదలియారు బి. ఏ. బి. ఎల్.; వారి అధ్యక్షమున జరిగింది. "సత్యము" అను విషయముపై సభాధ్యక్షులకు శ్రీ మొదలియారు గారు భావగర్భితముగ నుపన్యసించుచు బాలన నువ్వోదించిరి.

తైతుల కొట్లాటలు

ఈయూరి కనలిసారమున గల తేదూరు గ్రామస్థ ఖ్యును ఎత్తప్పుబాయలు ఖండ్లరావువ్యవసాయ నిబ్బటి నాయుగ్రామ సీటివరపు కామరాజు యాదవగారాచే దొంగ్మి తేరి కొట్టుకొన్నట్లును దెబ్బచే యరువాగులవారు గాయపడి నీ యూరి వై ద్వాలయమునకు వచ్చి చికిత్సలను బొందుచున్నారు. పోలీసుదర్బారు జరుగుచున్నది.

తిరుపతివార్తలు

(న్వేయవిలేఖరి)

మునిసిపల్ చేర్మన్ ఎన్నిక

1-11-29 తేది మొదలు ఖాళీ అయిన, తిరుపతి మునిసి పల్ చేర్మన్ పదవికి, ఎన్నుకొనుటకు గాను 7-11-29 తేది సాయంత్రం కాన్సిలర్ల సభ జరిగినది. ఈసభను జరుపుటకు, మ. రా. రా. శ్రీ శిరిగిరి రంగయ్యశ్రేష్ఠిగారు తాత్కాలికా ధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. మ. రా. రా. శ్రీ తిరుమలశ్రేష్ఠి సుబ్బన్నశ్రేష్ఠిగారు చేర్మన్ గా ఎన్నుకొనబడవలయునని ఒకరు ఉపసాదించి, మరియొకరు ఆమోదించిరి. మ. రా. రా. శ్రీ తలు పూరు శేషచలయ్యగారు బి. ఏ. బి. యల్. గారిపేరును ఇద్దరు సభ్యులు ఉపసాదించి బలపరచిరి. మ. రా. రా. శ్రీ చంద్ర గిరి శ్రీనివాసులశ్రేష్ఠిగారిని మరి యిద్దరు సభ్యులు ఉపసాదించి ఆమోదించిరి. వెంటనే తిరుమలశ్రేష్ఠి సుబ్బన్నశ్రేష్ఠిగారు తన అధ్యక్షిత్వమును వదులకొనిరి. వెంటనే ఓట్లు తీసి కొన బడినది. మ. రా. రా. శ్రీ తలుపూరు శేషచలయ్యగారికి పది ఓట్లును మ. రా. రా. శ్రీ చంద్రగిరి శ్రీనివాసులశ్రేష్ఠిగారికి 4 ఓట్లును వచ్చుచే తాత్కాలికాధ్యక్షులు మ. రా. శ్రీ. జి. శేషచలయ్యగారు, చేర్మన్ గా ఎన్నుకొనబడి రని ప్రకటించిరి.

శ్రీమహాంతుగారు మరల అన్వేషణలగుట

శ్రీమహాంతు ప్రయాగదాస్ జీవారు 1928 సం॥రం నెలమొదలు జబ్బుగనుండి మదరాసులో చికిత్స

పొందుచుండిరి. గడచిన ఏప్రిల్ నెలలో మరల బేహము స్వస్థ తలసి సమయములో కలనల్ మల్ కంఠగారు వచ్చియుండి మద్రాసునకు చికిత్సకొరకు తీసికొని వెళ్ళిరి. అప్పుటనే యం టూవుండి, గడచిన ఆక్టోబరుమాసము 24-వ తేదీన తిరుపతికి వచ్చిరి. వీరు వచ్చునపుడు చాల బలహీనముతో నుండిరి. పాకు లనేకులు వీరికి సన్మానపత్రముల సమర్పించి, ఊరేగింపుచేసి, మతమునకు తీసుకొనివెళ్ళిరి. గొప్ప సంతర్భాలున్నూ జరిగినవి. తిరుమలకొండకు శ్రీవారి దీపావళి ఆస్థానమునకు వెళ్ళియుండిరి. తిరు గ తిరు ప తి కి వచ్చి 8-11-29 తే ది చార్జీ పుచ్చు కొ ను లా గు ప్ర క టిం చి రి. చార్జీ పుచ్చుకొనెద రను వదంతి ఎచ్చటచూచినను ప్రజలీ యుం డినది. 6-11-29 తేది ఉదయం నుమారు 8 గంటలప్పుడు, మరల ఉన్నావచ్చేలు అనుపడినవి. తటాలున డిస్ట్రిక్టు మునసబుగా రింటికి వెళ్ళిరి. వెనుక సంస్కృత పాఠశాలకువెళ్ళి ప్రెస్విటాలు గారిని, ఆగారముతో చూచినట్లును, పండితులతో సంప్ర తించి మతమునకు వెళ్ళిపోయిరి. 7-11-29 ఉదయం 8 గంట లప్పుడు, మతము మేడపైవెక్కి పలువిధ చేష్టలతో వర్తిం చిరి. మద్రాసులోనుండు సర్జను మల్ కంఠగారికి తండ్రి యిచ్చిరి. వారు ఇంటిరించిరణక ర్త, కుమారుస్వామయ్యగారు వచ్చిరి. డాక్టరు మద్రాసునకు రావలసినదని కోరగా, మహాంతు గారు వచ్చుట లేదనిరి. 9-11-29 తేది ఉదయము, 10-11-29 తేది సాయంత్రం మరల, వైశ్యచేష్టలు అగుపడినవి. ప్రజలు మతముచుట్టును వారెచ్చటికి వెళ్ళిన అచ్చటికినీ కూడవెళ్ళు చున్నారు. వీరు చార్జీ 8-11-29 తేది పుచ్చుకొనలేదు. వీరి యొక్క ఖజానాపెట్టెను మేజిస్ట్రేటుగారు సీలు వేయించిరి. ఇంటిరించిరణక ర్తలవారి సీలు, ఇతర కిప్పులు తమ సీలును కూడ యుంచిరి.

4 స్పీడ్స్ పార్వర్డ్ వచ్చిన మార్గం

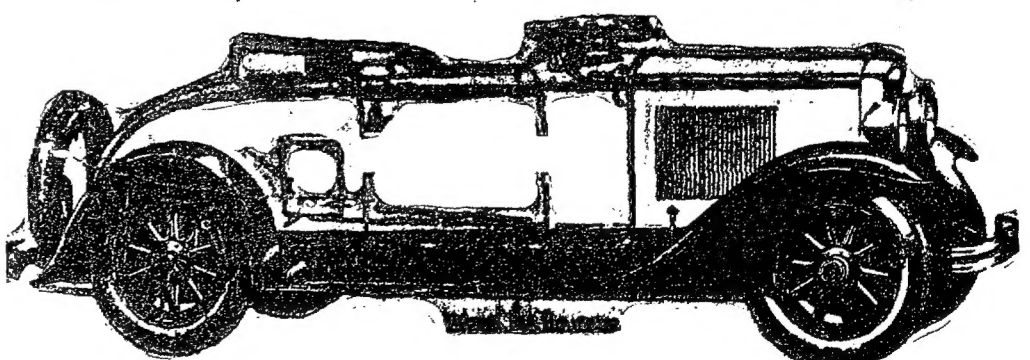

గ్రహమ్ పేజ్ కారులలో వివిధరకముల బాడీలు కోడ్ స్టర్, కాబ్రియోలెట్, కూప్, స్పోర్ట్ ఫీటర్, 5, 6 ఛాసిసులమీద కట్ట బడినవి. ధరలు వేర్వేరు. 612 మాదిరికి తప్ప మిగతా వాటికి 4 స్పీడ్స్ అమర్చబడినవి.

మీ కొట్టకై కారు సిద్ధము.

ప్రస్తుతావసరములబట్టి ప్రజలు తక్కువ స్పీడ్ ఇంజన్లతో వేగముగా పోవుటకు యీమార్గమునెడ నుముఖ త చూపించుట మిగుల ప్రశంసార్హమైన విషయమే. ప్రయాణ మొనర్చునప్పుడు తీవ్రమైన వేగము గలిగించుట, కడలిక లేకుండుట, గమనించదగినవిషయములు. సమయానుకూల ముగా గ్రహమ్ పేజ్ నందు (2 హైస్పీడ్స్-స్టాండర్డు గేర్ పిల్చు గలిగి) 4 స్పీడ్స్ ట్రాన్సుమిషను నమర్చి, వాటివలన సాధ్యమైనంతవరకు ఉపయోగమును పొందునట్లు ఛాసిస్ ను, మోటారు నమర్చుట, చాలమంది ప్రజల ఆమోద మును బడయగల్గినది.

Joseph B. Graham
Robert B. Graham
Ray A. Graham

మద్రాసు రాజధానికి, మైదాబాదు, (డక్కన్) మైసూరు సంస్థానములకు :
సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—ప్రొడన్ బర్ర్ అండు కంపెనీ, 2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.
బ్రాంచీలు:—బెంగుళూరు, ఉదకమండలం, సికింద్రాబాదు.
ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలకు:—సి. అబ్బాయి నాయుడు, హోల్ మకాం, విశాఖపట్నం.
దక్షిణజిల్లాలకు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, హోల్ మకాం, తిరుచినాపల్లి.
పశ్చిమజిల్లాలకు:—కాప్టన్, ఏ. డన్నింగ్, హోల్ మకాం, త్రివారం.
సబ్ డిలర్లు అన్ని జిల్లాలలోను గలరు.

1727

GRAHAM-PAIGE

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఇస్మినుపేట పరపత్రినంపుము

11 నవంబరు:—9-11-29 వ తేదీని సాయంకాలము 5 గంటలకు కార్యాలయమున ఇస్మినుపేట పరపత్రినంపుము యొక్క మహాజనసభ సమావేశమయ్యెను. ఈసభకు సంఘ అధ్యక్షులగు డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. 1928-29 సంవత్సరపు గవర్నమెంటువారి ఆదేశము ప్రకారము, కార్యనిర్వాహక కమిషనరీ 1928-29 సంవత్సరపు నివేదికను చదివి రికార్డుచేసిరి. రాజమండ్రి లోకలు కో-ఆపరేటివు యూనియనుకు రాజమండ్రి కో-ఆపరేటివు సెంట్రలు బ్యాంకుకు ప్రతినిధిగా మ.రా.రా పాలకోడేటి నూర్మలకాళి రావుగారిని ఎన్నుకొనడమైనది. తరువాత 1929-30 బడ్జెట్టును కాంక్షనుచేసిరి. ఈసంఘముయొక్క పదకొండవ వార్షికోత్సవమును, సహకారోద్యమముయొక్క రజతోత్సవమును తగు విధమున జరుపుటకు తీర్మానించుచు, ఆయుధ్యోగములను సెలవేర్చుటకు ఒక ఉపసంఘము నేర్పాటుచేసిరి. ఈ ఉపసంఘమునకు మ.రా.రా. చాణిల హనుమంతరావు ఎం.ఎస్.ఎ. గారిని కన్వీనరుగా నియమించిరి. నూటికి తొమ్మిది రూపాయల చొప్పున దీనివెండు పంచెట్టుటకు తీర్మానించడమైనది. డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారిని, అంకరాజు శంకరాచార్యగారిని, భార్యదే రామమోహనరావుగారిని, ధనాలకోట నూర్మలకాళిరావుగారిని, ఉమ్మెలైల కృష్ణనందంగారిని కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా ఎన్నుకొనిరి.

రాజమండ్రి కో-ఆపరేటివు సెంట్రలు బ్యాంకు 10-11-29 తారీఖున కార్యాలయమున రాజమండ్రి కో-ఆపరేటివు సెంట్రలుబ్యాంకుయొక్క మహాజనసభ సమావేశమయ్యెను. శ్రీకంచుమర్తి సీతారామచంద్రరావుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. కార్యనిర్వాహక కమిషనరీ నివేదికను, రిజిస్ట్రేరువారి ఆదేశము ప్రకారము చదివి రికార్డుచేసిరి. నూటికి తొమ్మిది రూపాయల చొప్పున వాటాదార్లకు లాభమును పంచిపెట్టుటకు తీర్మానించడమైనది. రాజమహేంద్రవరములో స్థాపించబడ నన్న కో-ఆపరేటివు పాఠశాలకు 200 రూపాయలు యియ్యటకు తీర్మానించడమైనది. ఇదివరలో మేనేజింగ్ కమిటీవారు సహకారసమీక్షన పత్రికను కాంక్షనుచేసిన 100 రూపాయలను సభవారు అంగీకరించిరి.

ఒకరుద్రాపుల సందర్భమున సెంట్రలు బ్యాంకులవారు గవర్నమెంటు పత్రములను కొని పోమిగా నిచ్చినగాని ఒకరుద్రాపుల తీసికొనుటకు వీలులేదని ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు పంపిన ఉత్తరమును చదివి, యీసందర్భమున మదరాసు కో-ఆపరేటివు సెంట్రలు అర్బను బ్యాంకువారు చేసిన తీర్మానమును అంగీకరించుచు, ఈ తీర్మానమును ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారికి పంపుటకు తీర్మానించడమైనది. బ్యాంకు ఉపయోగము నిమిత్తము 125 రూపాయలకు మించకుండా ఒక పైకెలును, 700 రూపాయలకు మించకుండా రోటరీ ట్రెజరీయంత్రమును కొనుటకు తీర్మానించడమైనది. దీని బిల్ చిత్రపు వెంకటాచలంపంతులు, కంచుమర్తి సీతారామచంద్రరావు, పెద్దాడ నుండరశివరావు, బొల్లా ప్రగడ నుండరగోపాలరావు, పాలకోడేటి గురుమూర్తి, పాలకోడేటి నూర్మలకాళిరావు, మినాప్రగడ వెంకటచలపతిరావు, గోపేటి జానకిరాం, అద్దంకి జగ్గరాజు, దొంతరాజు వెంకట్రామయ్య, క్రొవ్వడి లింగరాజుగార్లు డైరెక్టరులుగా ఎన్నుకొనడమైనది. నూతన నిబంధనలు అమలులోనికి వచ్చినప్పటికీ పుసులూరి కోడండ రామయ్య, పెండ్లాల వెంకటరత్నం, వేదాల వెంకటాచార్యులు, జాజ్వరపు వీరన్నగార్లు డైరెక్టరులుగా నుండుటకు తీర్మానించడమైనది. గో. వేమనరపు రామదాసుపంతులుగారిని, సరసింహదేవర సత్యనారాయణగారిని గౌరవసభ్యులుగా డైరెక్టరులజోడ్డుకు ఎన్నుకొనిరి. ఈ బ్యాంకుయొక్క 10వ సంవత్సర వార్షికోత్సవమును, సహకారఉద్యమముయొక్క 25వ వార్షికోత్సవమును జరుపుటకు తీర్మానించి అందుకు గాను డైరెక్టరులకింద 50 రూపాయలను కాంక్షనుచేసిరి.

రాజమండ్రి లోకలో కో-ఆపరేటివుయూనియను ది 10-11-29 తారీఖున మధ్యాహ్నము పై యూనియను యొక్క మహాజనసభ కార్యాలయమున సమావేశమయ్యెను. డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. 1928-29 సంవత్సర నివేదిక ఆమోదించడమైనది. కార్యనిర్వాహక కమిషనరు ము.రా.రా. క్రొవ్వడి లింగరాజుగారు,

తొమ్మిదవ రెడ్డిజనమహాసభ, కడప

ఈ నవంబరు నెల 23-24 తేదీలకు సరియగు శుక్ల సంవత్సర కార్తీక బ 7-8 శని ఆదివారములయందు హైదరాబాదు శ్రీయుత రావుబహద్దర్ యస్. వెంకటరెడ్డిగారి యాజమాన్యమున కడపపురమున తొమ్మిదవ రెడ్డిజన మహాసభను జరుపనిశ్చయించబడినది గనుక తాము తమ సన్నిహిత రెడ్డిశిరోమణులతో సభకు దయచేసి కార్యక్రమములో పాల్గొని సభను అఖండవిజయవంతము గావించ ప్రార్థించుచున్నాను.

కే. కొటిరెడ్డి, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

వేదాల వెంకటాచార్యులు, దొంతరాజు వెంకట్రామయ్య, గోపేటి జానకిరాం, పాలకోడేటి నూర్మలకాళిరావు, దం.కే.టి.నారాయణస్వామి, పాలకోడేటి గురుమూర్తిగార్లు ఎన్నుకొనడమైనది. మహాజన సభాసంతకము డైరెక్టరుల సభ జరిగెను. అధ్యక్షు, కార్యదర్శుల ఎన్నిక జరిగెను. 23 వ డైలా ప్రకారము అత్యంత ఆనందమైన అవ్వలను సెంట్రలు బ్యాంకువారికి సిఫారసు చేయుటకు పా.గురుమూర్తి, దం.కే.టి.నారాయణస్వామి, గోపేటి జానకిరాం గార్లు ఎన్నుకొనిరి. యూనియను పక్షమున పాలకోడేటి నూర్మలకాళిరావుగారి ఫెడరేషన్ డైరెక్టరుకిందను, క్రొవ్వడి లింగరాజుగారిని ఫెడరేషన్ మహాజన సభకును ఎన్నుకొనిరి.

హిందూసమాజమునందలి యోగవ్యాయామ సమితి కాసనసభా ప్రతినిధులును హిందూ సభాధ్యక్షులును యగు డాక్టరు మాంజీగారు హిందూసమాజమునందలివ్యాయామ సమితిని బొందుటకు 9-11-1929 వ తేదీ శనివారం వచ్చినప్పుడు పై సమితియందలి విద్యార్థులు సుమారు 20 మందియు ఆ సమితిని సడిపించుచున్న మ-రా-రా-శ్రీ విలాసస్థుల వెంకట శాస్త్రిగారున్ను, బొల్లాప్రగడ నుండరగోపాల రావుగారున్ను యుండిరి. డాక్టరు మాంజీగారు వచ్చినవెంటనే విలాసస్థుల వెంకటశాస్త్రిగారు సమితిలోని యావన్మందిని యొకపంక్తిగా యేర్పాటుచేసి శ్రీ భగవద్గీతాప్రార్థన, నూర్మలకాళిరావుయొక్క చెప్పించి వ్యాసముద్రదర్శనములకు ఆసనప్రదర్శనములకు శల విచ్చిరి. బియ్యే విద్యార్థియగు విలాసస్థుల నూర్మలకాళి శర్మగారున్ను, ధశర శర్మగారున్ను బాజాకర్రపముల కనబరచిరి. ముఖ్యముగా శత్రువును కర్రతో బలవత్తరముగాయన్నప్పుడున్ను రెండవవాని చేతియందు కర్రలేనప్పుడు యెరిసిపడ గొట్టి చేతిలో కర్రలాగి కొను ఉపాయమువని కనబరచిరి. తరువాత బియ్యే జడువు విలాసస్థుల సరసింహశర్మగారున్ను వేద పాఠశాల విద్యార్థులున్ను మల్లయ్యద్ర ప్రదర్శనమునందలి వివిధ చమత్కారములతో కూడ శేర్మలపముల కనబరచిరి. అవకాశకాళి హోరా ద్వైత సిద్ధాంత గ్రంథకర యగు బొల్లా ప్రగడ నుండరగోపాలరావు గారు వచ్చినను, బద్దపద్మావనము, లోలాసనము, కుక్కుటాసనము, యోగముద్రాసనము, మత్స్యసనము, సర్వాంగ సనము, హలాసనము మొదలగు ఆసనములను కనబరచిరి. పీస పాటి కృష్ణమూర్తిగారి ఉద్ఘాటనము, నాలి, వజ్రోలిముద్ర కనబరచిరి. మృత్యుంజయశర్మగారు మృత్యుంజయసాసనము ప్రదర్శించిరి. శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి బి. ఏ. విద్యార్థిగారు ముగ్గురు త్రిప్పిరి. మృత్యుంజయశర్మగారు దండెములు వివిధరకముల ఇతర విద్యార్థులతో మిక్కిలి శేర్మగా కనబరచిరి.

అటుపిమ్మట హిందూసమాజం నూతిలోనికి నిచ్చిన తాడుతో వ్రేలాడగట్టి పర్రాకిమిడి కాపురస్తులు మరువాడ నుండర రామశర్మగారు నూతిలోనికి కరిగి పాలినీయోగముతో నీటిపైన యెనిమిదాసనములు జలస్థంభన యోగముతో 8 ఆసనములు, నీటిపైన సగము శరీరము నీటిలో సగము శరీరము యుంచి ఆ శిశు చిత్రపుపముల కనబరచిరి. వీరు బాజాకర్ర కూడా నీటిపైన కొంతమట్టుకు తేలి త్రిప్పెదమని చెప్పియున్నారు. నీటిలో మునిగి కన్నులు పూర్తిగా తెరచి రెప్ప లేలుచుకు చాలా సేపువరకూ చూడగలరు. నీటిలో మునిగి వెనుక దుర్యోధనుడు జలస్థంభన చేసినచందంబున వీరును రెండు ఘంటలున్నర

నీటిలో సుశువుగా యుండగలరు. వీరు లింగభేదము లేక బాలురకు వృద్ధులకు నీటిభేదము లేకుండా నీటి ప్రమాదములు కలుగకుండులాగున, తప్పించుకొను మార్గములు బోధించునని కంకణము కట్టుకొని యున్నారు. కావలసిన వాగు హిందూసమాజములోని వ్యాయామ సమితిలో చేరి ఉదయం 5, 6 గంటల మధ్యను శేర్మకొనవచ్చును.

జనులకు ఆయుర్దాయము నూరు సంవత్సరములనుండి ఇరువదిరెండు సంవత్సరములకు దిగిపోయినది. దీనిని తిరిగి స్థితి చేయుటకు పూర్వాచారములు యోగసాధనలు తప్ప మరెయ్యక మార్గము లేదు. కావున పాఠశాలలోని విద్యార్థులు ముఖ్యముగా హిందూసమాజములోని సమితిలో చేరి కాఫీ, టీ, కోకో, పాగాకు, సిగరెట్టులను మాని యోగవ్యాయామముల శేర్మకొని ఆయుర్దర్ధి గాంతుడుగాక.

ఆదవాని (స్వకీయ విలేఖరి)

కాలమానస్థితి

నవంబరు 11:—1929 ఈ సంవత్సరము కురిసిన అల్పవర్షములవలన మూగారి పంటలు అంతగా బాగులేదు. మొత్తముమీద అర్ధరూపాయలంటి కావచ్చునని చెప్పుచున్నారు.

శనకాయ (గ్రవుండ్ నట్టు) విత్తుటకు తొలిసారి వర్షములు రానందున విత్తుటకు తయారచేసి యుంచుకొన్న శనకాయ విత్తులు దగ్గర-దగ్గరగా 2000 పంచులు ఆదవాని పేటకు అమ్మకమునకు రాబడినవి. ఆగస్టు నెలలో కురిసిన అల్పవర్షము వలన కొన్నికొన్ని జమీనులు పడుచుకు వచ్చినందున ఆదవానికి చట్టుపట్ల కొన్ని గ్రామాల భూములలో శనకాయ విత్తులు విత్తియున్నారు. ఇప్పటికి పంటలు బాగాయున్నవిగాని వర్షము రానియెడల సరికయిన పంట కావని రైతులు భీతిల్లియున్నారు.

ప్రత్తి, తెల్లపాన్న పంటలు ఇప్పటికి బాగాయున్నవి. నల్లరేగడ జమీనులలోని వైద్రేకు వర్షము అవశ్యంబని రైతులు చెప్పుచున్నారు. సిండా చిన్నవైద్రేగను కఇకముందు వర్షము రానియెడల తలంచినంతవరకు ఫలమబ్బదని తోచుచున్నది. గ్రామములు మరియు రివిన్యూ అధికారులు అంచనాపట్లు చేయుదురో చూడవలసి యున్నది.

ఆదవాని మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షుని ఎన్నిక

నవంబరు 1 తేదీన ము.రా.శ్రీ. రావుసాహెబ్ బి. తమ్మిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరిగిన మునిసిపల్ కాౌన్సిల్ సభలో ఆలిజనాబ్ హాజరూర్ ఆల్లెర్ రహమాన్ సాహెబుగారు ము.రా.శ్రీ. రావుసాహెబు బి. తమ్మిరెడ్డిగారి వలన ఉపపాదించబడి మిస్టర్ అయ్యాయోరవలన ఆమోదించబడి ఆదిరాజు భీమరావుగారివలన బలపరుపబడి అధ్యక్షునిగా ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనబడిరి.

వీరి ఎన్నికకు ఎల్లరు సంతసించిరి. తరువాత ము.యలె మల్లేశప్పగారు వైసుచేరుమనే గా ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడిరి. విజయముగాంచిన ఇద్దరుసభ్యుల మధ్యనుంచుకొని కాన్సిల్ సభ్యులు అత్యానందముతో స్రావు ఫోటా నెత్తించి కొనిరి.

టవున్ నీటిసప్లయ చేరువు

చెరువులో 5 అడుగులకు నీళ్లుంటున్నది. ఇక మూడు నెలకు సప్లయ అవునని తోచుచున్నది. ముందయినను ఒకటి రెండు గొప్ప వర్షములు కురియని యెడల ఆదవాని గ్రామములకు తీరని నీటికరువు ప్రాప్తించును.

రోడ్డు

ప్రకృత్యుద్ధానమున చాలవరకు బాగులేదని చెప్పవచ్చును. మోటారుకార్లు, లారీలు, బస్సులు, చాలా రాకపోకలు గలిగియుండుటవలన రోడ్డుపైన ఎక్కువ ధూళిపూసరముప్రక్క ఇండ్ల కాపురములను సంచరించు జనులను చాలా ఇబ్బంది గలుగజేయునని తప్పక చెప్పవలసియున్నది.

రోడ్డుకు అప్పుడప్పుడు (వాటరింగు) నీరుగులైన యెడల రోడ్డునీటి బాగుపడగలదు.

స్వామిలెక్క

పాల్కొండగారి యాజమాన్యమున తనిఖీలుపున్నది. గ్రామములో ఇండ్లను మరుగుదొడ్లు మురికి వగయిరా నీళ్లు మొ హరిలగుండా వారివారి యిండ్లముందర పారనిచ్చుట నిండా చింతనీయుం బైన విషయము.

మురికి కాలువలు

కాలువలనుండి ఎత్తి చేతులనీర్లవలన రోడ్డుప్రక్కన వేయబడు కనపు నగయిరా మురికి దినములకొలది ఆలాగేపడి మురుగునుడునుగాని మోటారులారి ఎత్తుకొని పోవునప్పటికి ఆట్టి మురికి కుప్పలుచెడిది రోడ్డుంత అవరించియుండుట సయితం తలపించును.

ఇట్లు మురికి అపుచేసి ఉంచడము ప్రజాలోగ్యమునకు భంగకరమై వుండును. గనుక ఆట్టి మురికికుప్పలను వెంటనే తొలగించుటకు ఎట్లబండ్లను మునిసిపల్ అధికారులు నియమించుట తప్పని విధానకంబై యుండును.

డాక్టరు మూంజీగారి ఉపన్యాసము
(స్వకీయవిశేషం)

గీతా తత్వము

రాజమహేంద్రవరము, నవంబరు 18:—డాక్టరు మూంజీగారు మాట్లాడునపుడు 8-11-29 సాయంకాలము 5 గంటలకు విచ్చేసిరి. వీరితోకూడ పండిత జగత్ నారాయణరావు యం. ఏ. యం. యల్. సి. గారును సుప్రసిద్ధ బేకేర్ కుటుంబ ఆఖండత్యాగియు నగు గణేశదామోదర పావగృహగారునువిచ్చేసిరి. వాటిసాయం కాలము 6 గంటలకు హిందూసమాజ మందిరములో బహిరంగ సభ జరిగెను. ఈసభకు మ.రా.రా. శ్రీ న్యాపతి సుబ్బారావుపంతులుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. సభకుపూర్వము రాజమహేంద్రవర హిందూసమాజపక్షమున నడుపబడుచున్న గీతాపరీక్షలలో గెలుపొందినవారికి బహుమతులను డాక్టరు మూంజీగారు ఇచ్చివేసిరి. బహుమతుల నిచ్చుచు గీతాతత్వమును గ్రహించ విద్యార్థులను కోరిరి. ఆనాడు యుద్ధభూమియందు శ్రీ కృష్ణభగవానుడు అర్జునునకు బోధించినదే గీతాతత్వ రహస్యమనియు ఆ తత్వమే సరియగు అహింసాతత్వమనియు, చంపెనువారు జన్మ వారు యీ లోకమున లేరనియు సమస్తము లోకకళ్యాణము కొరకేయియు తెల్పిరి.

స్వధర్మరక్షణయే స్వరాజ్యము

పిమ్మట “హిందూ సంఘటనము - స్వరాజ్యము” అను విషయమునుగూర్చి డాక్టరుగారు గంభీరపన్యాసమునుగావించిరి. హిందూసంఘటనమనవారు స్వరాజ్యమునకు గల సంబంధమేమని సభ్యులకు అనుమానము కలుగవచ్చుననిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి తెల్పుటకు ముందు 1914 సంవత్సరములో చెలరేగిన ప్రపంచయుద్ధమునకు, ఆంగ్ల జర్మనీ యుద్ధమునకు కారణము తెలిసికొన్నవనిరి. ఈ యుద్ధములో ఆమెరికా దేశములు తేరుటకు కారణమును ఆరయమనిరి. ఆంగ్లోసాక్షకుజాతి నశించు నను భయముచేతనే కదా, ఆంగ్ల నాగరిక వినాశన మను నను భీతిచేతనే కదా ఆంగ్లేయులును, ఆమెరికాదేశస్థులును కలసి జర్మనీపై యుద్ధమునకు దిగుటకు కారణమనిరి. పుష్కరాబా గోరిన్గిఎడలగొనుటకు కారణమేమని యడిగిరి. భారతజాతిని, భారత సాంప్రదాయమును, నాగరికము కావటమునకు కారణమనిరి. భూభోదీరాజుగారు మొగలాయిప్రకటనలకు కష్టములు చేల్లింది కలములు పెట్టుచుండ చిరకృతీయుడగు రాజా ప్రతాపసింహుడు మొగలాయి ప్రకటనపై జండాను లేపెదముటకు కారణమనిరి. హిందూ జాతిని, హిందూ సాంప్రదాయమును, హిందూ నాగరికము కావటమునకు కారణమనిరి. శివాజీ పురుషోత్తమ రెండే దివ్యుడుననబడుటకొద్దరానిదని, జీవితమును సుఖముగా గడుపుచుండ, ఆత్మనికొనుట మీరుడగు శివాజీ మహారాజు విశ్రాంతి ననబడుటనను, మొగలాయిప్రకటనలపై నైనను ఆత్మనికొనుట చేయవలయు కారణమేమనిరి. హిందూ జాతిని నాగరికము, సాంప్రదాయమును రక్షించుటకు కారణమని డాక్టరుగారు అడిగిరి.

స్వధర్మరక్షణయే స్వరాజ్యమనిరి. అట్టి స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు రెండుమార్గములు కలవనిరి. స్వధర్మమును మరచి, స్వసత్తమును మరచి పరజాతితో ఐక్యమయి పరమతమును స్వీకరించి తమ పురాతన నాగరికతను మఱచి అప్పటి పరమభువుల జాతివాదనని మురిసి పరజాతులరాజ్యమే తనరాజ్యమని మూఢవిశ్వాసముతోనుండుట ఒకమార్గమనిరి. ప్రపంచసఖముల విడనాడి స్వధర్మరక్షణకొరకును స్వజాతిపోషణకొరకును సమస్తమును అర్పింపగలుగుట యింకొకమార్గమనిరి. హిందూ మతమునువీడి మహమ్మదీయమతమును స్వీకరించి మహమ్మదీయ రాజ్యమే తమరాజ్యమని సంతరించిన 12-వ శతాబ్దపు కొందరు హిందువులమార్గము ఒకమార్గమనిరి. రాజాప్రతాపు, పుష్పరాజు, శివాజీరాజు మహారాజులది రెండవమార్గ మనిరి. మొదటిమార్గము భీరులకును రెండవమార్గము వీరులకును అన్వయించుననిరి. ఇట్టి విషమపరిస్థితులు నేకుకూడ దేశములో నున్నవనిరి. పరమభువులకు ఆంగ్లేయులు రాజ్యము చేయుచున్న యీ కాలమున భారతీయులు కొందరు వారిమతమును, వేషమును, ఆచారములను స్వీకరించిస్వరాజ్యము సిద్ధించినట్లు సంతరించుచున్నారనియు, అది భీరుల మార్గమేకాని, శూరులమార్గముకాదనియు నుడిచిరి. హిందూమతమునువీడి పలువురు క్రైస్తవులుగను, మహమ్మదీయులుగను, మారుచుండ హైందవజాతి చిక్కి, కుష్టిం చుచున్నదనియు, అందువలన కల్లుచున్న నష్టములను గుర్తించుచున్నది. నుడిచిరి. ఏడుకొట్ల పంచములు మహమ్మదీయులుగా మారిన హైందవజాతి ఏమగుననిరి. ఏడుకొట్లపంచములు క్రైస్తవులయినచో యిదివరకున్న హిందూమహమ్మదీయ సమస్యకు తోడు, హిందూ క్రైస్తవ, మహమ్మదీయ సమస్య యింకొకటి బయలుదేరదా యనియు అడిగిరి. అట్టి సమస్య బయలుదేరినచో రాజకీయపరిస్థితులు క్లిష్టముకావాయనియు అడిగిరి. చెన్నపురి రాజధానినారిని యీ విషయమై బాగుగా ఆలోచించమనిరి. హిందూమతము హిందూజాతిని రక్షింపమనిరి. ప్రైవిటునునున్నటిని జాగ్రత్తగా నాలోచించినవారికి హిందూసంఘటనమనకును, స్వరాజ్యమునకును, గల సంబంధము తేలుతేల్ల మగుననిరి.

స్వరాజ్యసంపాదనకు బుద్ధి, శక్తి, లక్ష్యే అవసరము స్వరాజ్య సంపాదనకు బుద్ధి, శక్తి, లక్ష్యే అవసరమనిరి. హైందవజాతిలో, హిందువులలో మూడు విధములగు తెలివితేటలు గలవారు గలరనిరి. జగదీశుని, రవీంద్రుని, పుట్టించిన బంగాలీయుల బుద్ధియొక్కటనిరి. చతురోపాయముల పన్ని శక్తువును నిర్మాణము చేయగల మహారాట్టుల బుద్ధి యింకొకటి యనిరి. తత్వసంబంధమును విషయములను చక్కగా నాలోచించి, ముక్కుముక్కుకు పెడతప్పులు తీయగల చక్షుర హైందవుల బుద్ధి యింకొక మాదిరిది యనిరి.

ఈ మూడురకముల బుద్ధిని స్వరాజ్య సంపాదనకొరకు సమన్వయము చేయుట అవసరము కాదా యనిరి. హైందవజాతిలో హిందూసంఘముల మూడు విధములగు శక్తి గలరనిరి. స్త్రీలమానమును స్వధర్మమును రక్షించుటలో అఖండత్యాగముగను చూపగల రాజపుత్రుల శక్తి ఒకటి యనిరి. బాహుబలములో ప్రసిద్ధికెక్కిన జాటులది యింకొక తరహాశక్తియనిరి. శక్తువుల కండ్లలో దుమ్ముపోసి వారిని పాదాక్రాంతులుగజేయు శక్తి మహారాష్ట్రులదనిరి. ఇట్టి శక్తులను స్వరాజ్య సంపాదన కొరకు సమన్వయము చేయుట అత్యంత అవసరము కాదా యనిరి. గుజరాతులయొద్దను, మార్వాడీల యొద్దను, ధనమును స్వరాజ్యము కొరకు పుష్కరాగించునట్లు చేయుట అవసరము కాదా యని యడిగిరి. ఈ పనులకు హిందూమహాసభవారు తప్ప యింకొకరు చేయలేదనిరి. ఈ విషయము లన్నిటిని గుర్తించి హిందూ సంఘటనమనకును, స్వరాజ్య మనకును గల సంబంధము తెలిసికొనవలసి.

అహింసాతత్వమువలన

స్వరాజ్యమును సంపాదించవచ్చు కాని నిలబెట్టుకొనుట కష్టము ఖద్దరధారణవలనను, ఆహింసా ప్రయత్నవలనను స్వరాజ్య సంపాదన సంపాదించుటకు అవకాశముండునని వుండవచ్చుననిరి. కాని రకరకముల బాంబులకును, గాలి విమానములకును, యిరక మరక హోమములకును అలవాటుపడిన ఆంగ్లేయుడు ఆకాశముండి విడుచు మారణ హోమములనుండి ప్రజలను రక్షించుటకు గల మార్గమేమనిరి. హిందూదేశ సరిహద్దు ప్రాంతములలోనున్న జాతులవారు హిందూదేశముపై దాడిచెడిలినచో భారతీయుల గతి యేమనిరి. అవసర కాంగ్రెసు సభలు ప్రజలకు రక్షింపజేసెననిరి. భారత యువకుల కెల్లరకు వైసిక శిక్షా మోసరమనిరి.

పంచముల మాట మరువవచ్చు

ఉపన్యాసమును ముగించుచు పంచములకష్టముల కురువవచ్చుననిరి. అంటరానితనమును రూపుమాక లేనిచో, హిందూ జాతి నశించు వదిరి.

ఆంధ్ర పండితులతో సభ ముగిసెను.

ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము

ప్రాచ్యవిద్యాపరీక్షలు

1930 లో జరుగు ఉభయ భాషా ప్రవీం (బి) ప్రవీం పరీక్షకు నియమించిన పాఠ్యగ్రంథములు 1928 జూలై ప్రాంతముల గెజటులో ప్రకటింపబడినవి. దానియందు లక్షణవాక్యకరణములు కొన్ని గలవు. కాని యూనివర్సిటీ క్యాలెండరునందు గెజటునందు లేనిపుస్తకములు మఱి రెండు గలవు. అవి నరస భూపాలీయము. అధర్వణకారికలు, వీనిని గెజటునందు ప్రచురింపకపోవుటచే గెజటునే చూచిన విద్యార్థులు మోసపోవుట కనకాశము గలదు.

ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రము (పం. సు) దొంగట్ల లేదని ఉ. భా. ప్ర. (ఏ) విద్యార్థులకు “ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్ర సంగ్రహము” నైనను చదువ వచ్చు నన్నారు గాన (బి) వారికి లభింపకపోదని కాబోలు వారి కా యానకుల్యమును కలిగింప లేదు.

యయాతిచరిత్రమునకు మాటుగా అచ్చ తెలుగు రామాయణములో కిష్కింధ సుందరకాండలు అయినను చదువ వచ్చుననుట విద్యార్థులు చూచియే యుండురు.

నాగానందము (వే. వేం. రా. శా) ప్రతులు చిక్కలేదని కొందఱు హడాహుడి పడుచున్నారని కీ. శే. వేంకటరావుశాస్త్రిగారును దను చరమదేశముందు ప్రతులు లేవు, ఇప్పుడు ప్రకటింపను దలచెదమ అని తెలిపియుండిరి. కాని 4, మల్లికేశ్వరపీఠి, జి. టి. మద్రాసులో నా పుస్తకములు లభింపగలవట.

విశ్వవిద్యాలయమువారు తమ క్యాలెండరునందు 98-5 పుటలో పుస్తకనామముల యభోభాగమున వారికి నలహాగా 2 పార్టు 6 గ్రూపు బి. ఏ. వారి వాఙ్మయమును, మామూడని యున్నది. కాని ఆ పార్టులో ఆ గ్రూపునందు ఏమియు లేదు. (మామూడు 74 పుట) కాని 2 పార్టు, 7 వ గ్రూపులో (78 పుట) యుద్ధముల్లని కాసనము మొదలగునవి యుదాహరింపబడి యున్నవి. ఈ వ్యత్యాసమునకు గారణము తెలియదు విశ్వవిద్యాలయమువారు ఈసంశయమును బోధించుదురు గాక

‘ఒక విద్యార్థి’

ఆంధ్రదిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పొరుగువారికి	చెన్నపట్నమువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మాడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
నూసమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడదు

బసవపురాణము

కాలికో జైందు ధర 1-కి రూ. రూ. 2-3-0
గ్రంథకర్త:— పాల్కురికి సోమనాథకవి.
పరిష్కర్త: బ్ర. శ్రీ. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు
పండ్లెండవ శతాబ్దమున నెలసిన శైవమత ప్రతిపాదకమగు ద్విపదకావ్యము. ఇందు శైవమతోద్ధారకుడగు బసవేశ్వరునియు, తత్పూర్వులు, తత్తమకాలీనులుగను శివభక్తులయు చరిత్రములను వరసముగను, పాశకులు మనసుకరగి తన్మయు లంపనట్లు గను కవి పర్ణించినాడు. గ్రంథమున మమరమమరములగు బానుదెనుగుపలుకుల బాలువార్చి రచన మున ముద్దులు గురిపించినాడు. గ్రంథము చిన్నచిన్న రావ్వుములకు జెందిన పెక్కుతాళిపరమావృత్తులతో వరిచూచి పరిష్కరింపబడినది. సారాంశరచనలు సూచింపబడినవి. పరిష్కర్త రచియించిన అమూల్యముగు పీఠిక (129 పు.) యిందుగలదు క్లృతువులు పూర్వ సారస్వతచార్మితక విశేషముల లెక్కకు మిక్కిలిగనండు పరిష్కర్త యెర్పికూర్చినారు. ఆధునిక కవికుమారుల కిది యత్యంతోపకారకము.
పాఠ్యములు ప్రత్యేకము
మీ నేజరు, “ఆంధ్రపత్రిక”
7, తిలకా శివపీఠి, మద్రాసు.

మహాత్మా అధినివేశ స్వత్వమును నిర్వచించుట

తుపాకులను విడిచి ప్రజాభిమానమును బడయవలెను

ముందములనుకు వచ్చిన చట్టనిర్మాణమునకు వేచియుండవచ్చును

అహమ్మదాబాదు నవంబరు 14:— “ప్రస్తుతము ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చిన కలకత్తా కాంగ్రెసు తీర్మానమునం నెట్లో డిల్లినాయకుల సమష్టి ప్రకటన యందుగూడ ప్రతిపదమును సార్థకముగానే ప్రయోగించితిని” అని గాంధీమహాత్ముడు ఆంగ్లేయమిత్రులు కొందరు లేబర ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడ గోరుచు పంపిన తంతివార్తలకు ప్రత్యుత్తరముగా, యంగు ఇండియాపత్రికలో వ్రాసెను: “ఆచరణయందు నిజముగా అధినివేశస్వత్వము చేకూరినచో అధినివేశ స్వత్వరాజ్యాంగనిర్మాణమునకు కొంతకాలము నేను వేచియుండగలను. అనగా భారతదేశమును ఆత్మగౌరవముగలస్వాతంత్ర్యరాజ్యముగ నుడనిచ్చుటకు బ్రిటిషు ప్రజలకు నిజమగు అభిలాషయును, ఇండియాలోనుండు ఉద్యోగులకు నిజమగు నేవాభిలాషయును గలుగవలెను. ఉక్కునన్నీలు, తుపాకులు విడిచి ప్రజాభిమానమును బడసినచోగాని యట్లు జరుగనేరదు. ఆంగ్లేయులును పురుషులును తమ ఆస్తిజీవనముల సంరక్షణకై సిపాయిలతో సుండియుండు శిబిరములపై గాక భాంత ప్రజలసద్భావముపై నాధారపడియుండుట కంగీకరింతురా? వారందుకు సిద్ధముగ నుండకపోయినచో, ఎట్టి అధినివేశస్వత్వమైనను నాకు సంతృప్తికరముగ నుండజాలదు.”

(అ. వె.)

ఎన్నేట్సు ల్యాండుఆక్టు

నవరణబిల్లుయొక్క ఉద్దేశములు కారణములు

1803 నుండి పెరియెంటు ల్యాండు ప్రవేశపెట్టబడక పూర్వము రయితులకు ల్యాండు లాసగబడుచుండెడిది. నుద్రాసు జమీందారీ ల్యాండును 1802 నుండి యొక్క 25 వ రెన్యలైవనులోగల వరతుల ప్రకారమును బోర్డుస్టాండ్లను ఆర్డరు 29 నెంబీ ప్రకారమును, పెరియెంటు ల్యాండు ల్యాండు కాబడియున్నది. జమీందారుల సంవత్సరమునకు నిర్ణయింపబడిన షేక్సులను చెల్లించుచుండవలెననియు, రయితులను దయతో చూచుచుండవలెననియు, స్వసాయ మభివృద్ధి గావించుచుండవలెననియు పోలీసువారికి సోద్యమము చేయవలెననియు పైన చెప్పబడిన ఆర్డరులో విధింపబడియున్నది. భూస్వామి కార్యముగా నిర్ణయింపబడిన షేక్సులను చెల్లించుచుండుటనూ, బంజరుభూములను సాగుబడి క్రిందికి దెచ్చివచ్చుటనూ షేక్సులను చెల్లించుటనూ నొసగబడజాలదని పైరెన్యలైవను షేక్సులను యొక్క 6 వ సెక్షనులో చెప్పబడియున్నది. ఇందువలన భూస్వామిని షేక్సులను బొందుటకు రయితులకు గలహక్కు తీసివేయబడలేదు. ప్రాప్తయిటరీ రయితులు యిప్పటికినిగూడ భూస్వామి యిచ్చను ప్రకారము చెల్లించుటను బొందుచున్నారు.

కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ క్రిందగూడ ప్రాప్తయిటరీ రయితులు చెల్లించుటను బొందుచున్నట్లుగా కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ యొక్క సాంఘిక రిపోర్టులనుబట్టి తెలియుచున్నది.

పెరియెంటు ల్యాండును కలెక్టురు భూభాగమునందంతటనుగూడ వ్యవసాయదారుల కిట్టి చెల్లించు లాసగబడుచుండెడిది.

కాటకపు సంవత్సరములందును, పంటలూపోయిన సంవత్సరములందును, రయితులకు చెల్లించు లాసగబడుట షేక్సులకమిషనువారును, డిసెంట్రిలైజేషను కమిషనువారునుగూడ సిఫార్సుగావించిరి. 1901 సం॥ ఫ్యామిలీకమిషను రిపోర్టుయొక్క 91, 92, పుటలలో యీ విషయమును సిఫార్సులు స్పష్టముగానున్నవి. ఈ సిఫార్సులను బట్టియే నుద్రాసు ప్రభుత్వమునకు 1905 సం॥ ఎన్నేట్సులాండు బిల్లుయొక్క 124 వ క్లాజును రిఫర్మరిచి ఇది నెలెట్టుకమిట్టి

నుండి బయటికివచ్చెను. కాని యీరాష్ట్రమునందలి భూస్వామిలు తమిగల ఆధికారములను సదరుక్లాజును తీసివేయించిరి. ఈక్లాజును తీసివేయునో మరల ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రస్తుత బిల్లు సూచనగావించుచున్నది.

బిల్లుసాధదాసు.

మలబారు రయితులచట్టము

గవర్నరుగారి నవరణ సూచనలు

మలబారు రయితుల చట్టమునకు గవర్నరుగారు కొన్ని సవరణలను సూచించుచు అందుకుగల కారణములను యీ క్రింది విధమున సూచించియున్నారు—తోట భూములమీద స్వాధీనుగ నిర్ణయించుటలో, మిరియాల ముఖ్య పంటకావచ్చును అంత విలువగల పదార్థమును మొత్తపుపంటలో చేర్చక పొవులు నష్టకరముగా నుండును. సవరణ నెం 1 యీ లోపలను దీనివేయుట కుద్దేశింపబడినది.

మలబారు పరిశీతులనుబట్టి ముఖ్యముగా ఎర్నాడు, పల్లు న నా తాలూకాలో పరిశీతులను బట్టి, బిల్లు యొక్క 15 వ క్లాజు ప్రకారము పంటలను జప్తు చేయు హక్కు, కోర్టు మూలముగూడ, అనవసరము. కాబట్టి 15 వ క్లాజును తీసివేసి ఆర్డరును నిర్ణయింపబడుటగాని, లేక అందుకు పూర్తి యొసగబడుటగాని, నిబంధన గావించుట భావ్యము. నెం 2 నుండు 5 వ క్లాజు యందుగూడ కుద్దేశింపబడినది.

18 వ క్లాజుక్రింద, కుజికసందారుచే చెల్లించబడవలసిన రియాలిటీ గడువును నిర్ణయించుటలో, మిరియాలపంటగూడ చేర్చబడవలసిన స్పష్టముగావించుటకు సవరణ నెం 6 కుద్దేశింపబడినది.

ఇతర సవరణలన్నియును పైన చెప్పబడిన ముఖ్యగరణలమీద నాధారపడియున్నవి.

గజికితైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు కాచిన గజ్జికి, చిలునూ, జిల మొలలునని నశించును. ఇప్పుక పనికేయును. అయి, కౌగిలినది డిబ్బీ, కౌగిలినది నగరాన

ఆ శ్వ ర్య క ర మై న త గ్గు ద ల !

ఈ త రు ణ ము ను పో గొ ట్టు గొ న కు దు !!

తా ర న్ను అం డు కో.,

మాం టు రో డు, మ ద్రా సు.

(బా సా ట్టా చూ పె ల కు ఎ దు ట)

వారు

మెసర్సు సింప్సన్ ఆండ్ కో., లిమిటెడ్., వారిచద్దనున్న

నూతన చివర్లెట్ కారుల విడిభాగములు పూర్తిస్థాకును విక్రయమునకు తీసికొనిరని సంతసముతో తెలుపుచున్నారు.

వాటిని మిక్కిలి తగ్గుదల ధరలకే విక్రయించెదరు

1929 చివర్లెట్ టూరింగు కారు

ధర రు. 2595 న గదు చెల్లించిన మద్రాసునందు 100 కి 12½ చొప్పున మినహాయించి యివ్వబడును.

చివర్లెట్ విడిభాగములు

100 కి 25 చొప్పున తగ్గించి నగదుకుగాని లేక వి. పి. గా గాని పంపబడును.

ప్రారంభించబడినది. మిక్కిలి తగ్గుదల ధర ప్రకారము నూతన చివర్లెట్ను కొనుడు.

దేశీయవార్తలు

కలకత్తా, నవంబరు 19:—భారతవాణిజ్య సంఘముల మహాసభ, వారి క సమావేశము రాజప్రతినిధిగారు 1930 ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీన డిల్లీలో తెరచెదరు.

కలకత్తా క్రొత్తజడ్జీలు

రాయ్ డి పిందనాదు సహాగారు సీనియరు ప్లీడరు, హెచ్. ఆర్. కింక్రిడ్జిగారు బాంబే కలకత్తా హైకోర్టు, ఉడిమరల జడ్జీలుగా నవంబరు 18 తేదీనుండి 1930 మార్చి 31 వరకు నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతకాంగ్రెస్

భారత ప్రభుత్వమువారి వైఖరిని తీవ్రముగా ఖండించుట

డిల్లీ, నవంబరు 18:—తాము కేవలము యాచకులమే గాని సమానప్రతిపత్తిపై రాయబారము చేయగలవారముకా మని భారత ప్రభుత్వమువారు తెల్పి తమ బలహీనతను ప్రకటించినందులకు తీవ్రముగా భారత ప్రభుత్వ వైఖరిని ఖండించుచున్న టోనీ భారతవాణిజ్య కాంగ్రెసువారినుండి యొక తంతివచ్చి నది. తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులనుగూర్చి కాంగ్రెసువారు న్యాయాధీనమున గలవారనియు స్పష్టముగా నొక ప్రకటన చేసినతెనని తంతి తెలియజేయుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

హైదరాబాదులో

బాంబు ప్రమాదము

జేబులో దాచినది ప్రేలుట

హైదరాబాదు (సింధు) నవంబరు 18:—ఒక హిందూ బాంబుదానికేబుల్ దానియందుచిన బాంబు పెద్దకబ్బముతో ప్రేలి చాల నష్టము కలిగించెను. ఒక ఆవు ఆతని రాచుకొని పోవుట చే యీ ప్రమాదము తటస్థించినది. ఆతనిచేతులు, ఎముకలు చీల్చుకపోయి దూరమున బడినది. వెంటనే ఆస్పత్రికి గొం నోయిరి. ఆతడు పి.కా.వి.పూర్వంలో నొక యింటి నాఖరు. ఆతని వెంటనన్న నుహమ్మడియును తప్పించుకొనెను. (ఆ. ప్రె.)

నాయకుల మహాసభ

అలహాబాదు ఆనందభవనమునందు నవంబరు 18

తారీఖు సోమవారము సమావేశమగును

లక్నోపురము, నవంబరు 18:—భారత సమస్యవిషయమై అంగ్ల పార్లమెంటు సభలో జరిగిన చర్చలను దౌర్భాగ్య పరిస్థితులనుగురించి ఆలోచించుటకు డిల్లీ నాయకుల ప్రకటనలో సంరక్షముచేసినవారి సభ అలహాబాదు ఆనందభవనములో సోమ వారము నవంబరు 18 తారీఖున సమావేశమగునని ప్రకటించబడినదిగా పండితహతీగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్వారి తో జెప్పిరి. డిల్లీ ప్రకటనలో సంతకము చేసినవారి కందరకు రంతివాక్త ద్వారా నాహ్యసప్తములు పంపబడినవి. ఈ రంతివాక్తయొక్కరైనను చేరనివో, ఈ వార్తనే ఆ హ్య స పత్రముగా గ్రహించి యందరును సభకు దయచేయ ప్రార్థితులు. (ఆ. ప్రెస్.)

బెజవాడ మైలవరం నాట్యమండలి, బల్లారి వాణిజ్యాస డిపోటర్ హాలులో రాత్రి 80 90 లకు

16-11-29 శనివారం కృష్ణతులాభారం

18-11-29 శాకుంతల

కృష్ణతుల } ఆంధ్ర గంధర్వ
గవ్యంతుల } తొన్న విత్తుల కేశవగిరీరావుగారు
సత్య:—నటావతరం స్థానం నృసింహారావుగారు,
నారదుడు, కణ్వాడు, రుక్మిణి:—కుంపట్ల నుబ్బా
రావుగారు.
శాకుంతల:—గానబాలసరస్వతి రఘురామయ్యగారు.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘసభ

రాండుటేబిల్ సమావేశమునందు పాల్గొనవీలులేదని తీర్మానించుట

కలకత్తా తీర్మానమును కొనసాగించవలసినదని ఐర్లీండ్ కమిటీకి సలహా

బొంబాయి, నవంబరు 18:—బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు 14 వ తారీఖున జరుగు బొంబాయి రాష్ట్రీయ సంఘసామాన్య సభవారికి ఈ క్రింది తీర్మానములను సలహాపూర్వకముగా పంపుచున్నారు:—

- (1) డిల్లీ నాయకుల వర్తకులను లేబరును తివర్గమువారు అంగీకరించలేదని పార్లమెంటుసభలో మాన్యువల్స్ మొదలగువారి యుపన్యాసములను స్పష్టమైనది గనుక కాంగ్రెస్ వారు రాండుటేబిల్ సమావేశములో పాల్గొన వీలులేదు. మరియు కలకత్తా తీర్మానము ననుసరించి దేశీయులను సదుపయోగనని బొంబాయి రాష్ట్రీయసభవారు కాంగ్రెస్ ఐర్లీండ్ కమిటీని కోరుచున్నారు.
- (2) విట్టిసంఘమును తీవ్రముగా బహిష్కరించవలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

బర్మానాయకుల ప్రకటన

రాజప్రతినిధి ప్రకటనకు సంతసించుచు బర్మాకు అధినివేశప్రతిపత్తి కోరుట

1917 సంవత్సరమున చేయబడిన ప్రకటనకు సంపూర్ణ అధినివేశ ప్రతిపత్తియని వ్యాఖ్యానముచేసినందులకును, రాండుటేబిల్ సమావేశము జరుపదలచినందులకును సంతకము చెల్లుచువు బర్మానాయకులు విజృంభింపవారు. 22 మంది ప్రకటన గావించుచున్నారు. బర్మాసమస్యలు, ఆచారములు, ఆశయములు, వేరుగనుక బర్మాకు రాండుటేబిల్ సమావేశములో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కోరుచున్నారు. మరియు యితర అధినివేశరాజ్యములతోబాటు బర్మాకుగూడ వారు సంపూర్ణ అధినివేశస్వత్వమును కోరుచున్నారు. (ఆ. ప్రెస్.)

ఐరోపీయసంఘముయొక్క సంతకము

కలకత్తా, నవంబరు 12:—రాజప్రతినిధి ప్రకటనకు పరమసంతోషమును చెల్లుచువు ఐరోపీయ దామిల్లె యూరపియను సంఘము మనదేశము నివాసమేర్పరుచుకొనిన ఐరోపీయనుల సంఘము వారు రాజప్రతినిధికి తంతివార్త నిచ్చినారు. (ఆ. ప్రెస్.)

నేలంజిల్లా మునిసిపల్ కోర్టులో

ఆసలు దావా నెం 899/29.

వాదకు:—పి. సి. మునిసిపల్ కోర్టు, డి. కె. నాగిచెట్టివార్.

ప్రతివాదులు:—కరినాక నగరపుగారు, జగన్నాథయ్యగారు.

పైవాదులు ప్రతివాదులతో జరిగిన లావాదేవీ బాబుకు బాకీ రు. 889-15-0 లను నిమాయ చేయు నిమిత్తమై ఈ దావా లేబడి, విచారణ నిమిత్తమై 15-11-1929 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

టి. టి. సంపత్ కుమారన్, నాడుల తరపున ప్లీడరు.

వేలము అమ్మకము

ఎల్లహమ్మి కోడునందు, పితాపురం మహారాజగారి బంగళా “డన్ మోర్ హాలు” ఎదుటను, సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారి బంగళాకు సమీపమునను మోటు కోడ్ కు, మాజీన్ కోడ్ కు మధ్యనున్న “బొంబాయి” 20-11-29 తేదీనాడు సాహిత్యము 5 గంటలకు మొదలుపెట్టబడి అండ్ కో వారిచే వేలముచేసి విక్రయించబడును.

సోమవారము 1929

సీమకమలములు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి

న్యాయమైన ధర

వికంసి చబిల్ దాన్ అందు సన్న

రత్నాలు, బంగారు, చెండివగలు వర్తకులు 112, 113 చైనాబజారు కోడ్, మద్రాసు.

ఆహా! లాహోరు మ్యునిసిపాలిటీ జాతీ గూభిమానము!

లాహోరు కోని కాంగ్రెసు ఏర్పాట్లకు లాహోరు మ్యునిసిపాలిటీవారు సహాయము చేయకుండదని తీర్మానించిరి

లాహోరు, నవంబరు 18:—రాజోవు లాహోరు కాంగ్రెసు యొక్క ఆహ్వానసంఘాన్యతను లక్ష దాక్షిణ్య గోపించు గారు లాహోరు మ్యునిసిపాలిటీవారి కోక యుత్తరము వ్రాసిరి. ఆ యుత్తరములో నీ క్రిందివిషయములను విజ్ఞాపించిరి:—కాంగ్రెసు మహాసభ ఏర్పాట్లు లాహోరులో జరుగుచున్నవి. కనుక రెండు లక్షల క్రొత్తజనుల సమావేశ మగుదురు. కనుక యీ జనమునకు వలయు నీటి సప్లయయును పాయిఖానాలు కాసిటరీ ఇన్ స్పెక్టర్లు అగ్ని ప్రమాదములకు మందు బాగ్రత్తగా వైరు ఇంజనులను ఏర్పాటు చేయుటకై లాహోరు మ్యునిసిపాలిటీవారు పూనుకొనవలయుననియు, కాంగ్రెసు ప్రదర్శనమునకై వచ్చెడి వస్తువులకు సుంకము వసూలు చేయవలదనియు సదరు విజ్ఞాపనములో వ్రాసిరి.

ఈ ఉత్తరమును లాహోరు మ్యునిసిపాలిటీవారు తమకు సలహానిచ్చుడిట్టి డెరుగారికి నివేదించిరి. అందుమీదల సదరుప్లీడరు గారు తమసలహాల నీ క్రిందితీరిగా సాంధుపరచుచు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి:—ఆ యుత్తరమును లాహోరు మ్యునిసిపాలిటీ సభ వారు చర్చించిరి.

ప్లీడరుగారిచ్చిన సలహా లేనది:—కాంగ్రెసు సభయును నది యొక గొప్పసంతయని మ్యునిసిపాలిటీ నిబంధనల ననుసరించి భావించవలెను. కాబట్టి గవర్నమెంటు ఆరోగ్యకాఖాధికారులు యీ తిరుణాళ్లకోరకై మ్యునిసిపాలిటీవారు చేయవలసిన నీటిసప్లయ ఏర్పాట్లు ఏరీతిగా విధించెదరో అట్టి మామూలు ఏర్పాట్లు చేయుట మ్యునిసిపాలిటీవారు చేయవలెను. పాయిఖానాలు వగైరాలు కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘమువారే స్వంతఖర్చుమీద ఏర్పాటు చేసికొనవలెను. కాసిటరీ ఇన్ స్పెక్టర్ల నిబంధన ప్రత్యేకంవలయు నన్నచో, కాంగ్రెసువారు సదరు సిబ్బందికోరకు అయ్యెడి ఖర్చును భరించేయెడల మ్యునిసిపాలిటీవారు ఉద్యోగస్థులను సప్లయచేయగలరు. నీళ్లలో అంటువ్యాధులక్రిములు లేకుండ క్రిమినోకరక ప్రయత్నము చేయుటకుగూడ కాంగ్రెసు వారు స్వంతఖర్చుయొక్కనే చేసికొనవలెను. కాంగ్రెసు నగరులో కోడ్లు బాసుచేయుటకు మ్యునిసిపాలిటీవారు యుక్తముయంత్రము అడ్డుకొను కాంగ్రెసువారికి యిచ్చుచున్న

ప్రదర్శనమునకై వచ్చెడి వస్తువులవారు సుంకము వసూలు చేయకుండదని విషయమై మ్యునిసిపాలిటీవారు యుక్తమైన రీతిగా యుత్తరము తీర్మానించు కొనిన చున్నను, కాని, యీ తీర్మానము గవర్నమెంటునుంచి ఆమోదింపబడవలెను. పైజెప్పిన ఏర్పాట్లు మ్యునిసిపాలిటీవారు చేయవలసిన అవసరములేదు. అట్టి ఏర్పాట్లు కాంగ్రెసువారు చేసికొనుటకు గాను కాంగ్రెసువారు కోరిన 5 వేల రూపాయలు సహాయ నిధిగాని యివ్వవచ్చుర లేదు.

ప్లీడరుగారు యిచ్చిన పై సలహాలుగల ఉత్తరము లాహోరు మ్యునిసిపల కవున్సిలు సభలో చర్చింపబడినది.

కవున్సిలు సభలోని జాతీయవాదులందరను యీ సలహాలనుబట్టి కోపొద్దెపిత్తులెరి. ఈ లేఖను సభవారు ఆమోదింపకుండదని వాదించిరి. హిందూసభ్యులును, సిక్కి సభ్యులును నిరాకరించిరి కాని అధికసంఖ్యాకులు సభలో ఆమోదము రగుటచే ఆమోదింపబడినది. (ఫ్రీ ప్రె.)

కార్యదర్శి జి. వి. ప్రన్నయ్యశాస్త్రిగారు. యిట్లు తం
తివార్తనంపుచున్నారు. గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభ
తెనాలిలో 17 వ లేదీ మధ్యాహ్నము 12 గ. పి. ఆంజనేయబా
గారింబ జరుగును. జరుగనున్న జిల్లాసభను అధ్యక్షుని యొన్న
కొందురు. సభ్యులెంద విచ్చేయ సౌలభ్యము.

అలహాబదు నిర్ణయము

ఇర్విను ప్రభువు ప్రకటనమునకు, పిమ్మట జరిగిన వ్యవహారములు నూతనపరిస్థితుల నుదయింప జేసిననుటకు సందియము లేదు. ప్రభువులనభిలో ప్రభుత్వనిధులు ఆకున కందని పోకను పొందని ప్ర సంగములు గాంచి, ప్రకటనపుబలమును పోగొట్టిరి. ఇండియా మంత్రిగారు కామన్సునభిలో గావించిన ప్రసంగము మెరుగుగనున్నను, రాజకీయనిర్బంధితుల విడుదలపడెయిమై తా మెట్టిచర్య దీసికొనజాలమని పిమ్మట జెప్పవలసిన, వీరిప్రసంగపు పటిమ తగ్గిపో యెను. కాలనిర్ణయవిషయమున గాని, పాలిసీవిష యమున గాని, రాజప్రతినిధిప్రకటనమువలన ఎట్టి మార్పుగలుగలేదని, ప్రధానమంత్రియ గుమాక్షనాట్లు గారు చెప్పటవలన, ప్రకటనము గావించుట కొనర మేమి గలిగెనో తెలియదు. వీరికన్నగు ఇండియా మంత్రిగారే ఎక్కుడు ప్రోత్సాహకరముగ ముచ్చ టించిరి. భావమునందును, పాలిసీయందును మార్పు గలదని, ఏ రంగీకరించిరి. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు వైఖరివలన గలిగిన చెరుపును నివారించుటకే, యిట్టిప్రకటనమును గావించవలసివచ్చె ననియు, లేని చో యరిస్థితులు ఇంకను దుర్భరమయ్యెడి వనియు, దేశమునందు వివహాస్థితి ఏర్పడినటుల కన్నశ్వేటిపు పత్రికా విలేజుకులే దెలిసియుండిరినియు, ఇండియా మంత్రిగారు చాటిరి. అటులగుచో, నాయకులు గోరినవరతులను నిరాకరించుటవలనను, దేశము నందు అనుకూలవాతావరణము గలిగింపకుండుట వలనను, ప్రభుత్వవైఖరియం దెట్టి మార్పు గలుగ లేదని చాటుటవలనను, పరిస్థితులు చక్కబడ నని తలచుటకన్న ఇంక వింత వేరుండదు.

ప్రధానమంత్రిగారి నుడువులు కన్నశ్వేటిపు లిబరలు పక్షములవారి దాడినుండి బయల్పడుటకు లేరు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడినను, భారతీయు లను తృప్తిపరుచుట కేమాత్రము తోడ్పడజాలవు. హిందూ దేశమునందు కొందరు నాయకులు పరితు లను విధించియుంటిగ, మరికొందరు మితవాద నాయకులు వరతులు లేకనే కాండుటేబిలు సమా వేశమున కామోదము జూపిరి. కాని, కడపటివారి పలుకుబడియు సంఖ్యలును అల్పము. కాంగ్రెసు పక్షమువారి కోర్కెలను నిరాకరించి, కొందర మితవాదులను దరిజేర్చుటను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నించునెడల, వీరి ప్రయత్నములు విఫలము గాక మానవు. దేశముపక్షమున సమా ధానపడగలవారితో మాత్రమే సమాధానపడుట మేలని, సి. పి. రామ స్వామి ఆయ్యరు

గారు చెప్పిన నుడువులందు సత్యమెం లేని గలదు. గాంధీ, నెహ్రూ మున్నగునాయ కులు తృప్తిపడనిది, దేశమును సమాధానపరచుట దుర్లభ మగును. ఈసంగతిని మితవాదులుగూడ అంగీకరింపవలయును. మితవాదులను దరిజేర్చు డను కేకను మాన్గే ప్రభువుగారు వెనుక ననుసరించి, విధిమనోరథు లయిరి. పిమ్మట మాంటాగూ గారు ఈ మార్గమునే అనుసరించి, భగ్నాశు లయిరి. మరల నిపుడును సట్టిమార్గమునే అపలం బించి, తాత్కాలికపు చీలికను అవకాశముగ గైకొన నెంచుచో, లేరు ప్రభుత్వమువారి సం ల్పము వ్యర్థ ము గాకమానదు.

భారతీయుల సంగతియుటుండ, లేరు మంత్రులు ఇర్విను ప్రభువుగారిగూడ చిక్కులు బెట్టునున్నా రు. దేశ పరిస్థితులను గుర్తించి, ఇర్విను ప్రభువు గారు తగిన సలహాల నొసగి, స్వరాజ్యప్రకటనమును గావించుటకు హేతుభూతులై యుండిరి. వీరిప్రకటన మును బ్రిటిషుమంత్రులు చులకన జేయుటగానీ, దాని కెట్టిప్రాముఖ్యము లేదని చెప్పటగాని, దూరదృష్టి గానేరదు. పార్లమెంటు సభలో జరిగిన చర్చలవలన నుదయించిన నూతన పరిస్థితులను విచారించుటకు, పదనారనజేదిని కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ సమా వేశము అలహాబదు నగరమున సమావేశ మగు చున్నది. పదునెనిమిదవతేదిని, అలహాబదునందే, డిల్లీ ప్రకటనపై సంతకము జేసినవారు సమావేశ మయ్యెదరని, పండిర మోతీలాల్ నెహ్రూగారు ప్రకటించుచున్నారు. నాయకులు విధించిన వరతు లలో రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల కిదివరకే జమీయవచ్చినది. నూతనశకారంభమును సూచించు మార్గము నవలంబింపవలె నని కోరినవరతుకు, అను కూలప్రత్యుత్తర మింకను వెలువడలేదు. నిర్బం ధము లింకను యథాప్రకారము సాగుచునే యున్నవి. ఇక కాండుటేబిలు సమావేశమునందు, అధినివేశ స్వాతంత్ర్యవిధానము మాత్రమే చర్చింపబడునా యను ప్రశ్నకు సమాధియు, నిమిత్తాపాకర మగు ప్రత్యుత్తరమే వెలువడునని యోచును. ఇంకను స్వ రాజ్య మెప్పుడు లభింపవలయును, ఏయే యంతర ములను దాటవలయును, ఏయే పరీక్షల నింకను గడుపవలయునని 1917 సంవత్సరప్రకటనము గోరిన ఏర్పాటులే కాండు టేబి సమావేశమునందును మర విచారించబడునెడల, ఇట్టిసమావేశము నిరుప యోగము. భారతీయులు తత్వ శాస్త్రరాజ్యము గోరు చున్నారు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునే లక్ష్యముగ గైకొను చున్నను, రాజీ నిమిత్తము తత్వ శాస్త్రాధినివేశస్వాతంత్ర్యము నంగీకరించుటకు, భారతీయులు సంసిద్ధత జూపుచున్నారు. సమాధానసఖ్యములకు వారు అవకాశమిచ్చి సగౌరవమును జూపుచున్నారు. అంతియగాని, అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును పరమావ ధిగ గైకొనుటకుగాని, దూరదర్శముగ భావించు టకుగాని, అంతరముల వెంబడి దీనిని జేరుటకుగాని, పరీక్షల కింకను లోన గుటకు గాని, అర్హతానర్హతలచూడకు సమ్యక్తియగుటకుగాని, వారొడబడజాలరు. ఈ విషయమును గ్రహించి, లేరు ప్రభుత్వమునాగు పార్లమెంటుసభలో హిం దూదేశపత్ని విషయమున ఓపిపుట్ట కయినను సంసిద్ధపడినగానీ, ముంద కుబోజాలరు. ఇతరపక్షము లకు వెతుచి, భారత దేశనాయకు లొసగిన అమూ

ల్యావకాశమును జారవిడుచుచో, వీరి ఆర్భాటములు వ్యర్థము లగును. అలహాబదులో గూడెం కాంగ్రె సు కార్యనిర్వాహకసంఘసభయు, నాయకుల సమావేశమును పార్లమెంటుసభలో ముచ్చటించిన వారికి తగినప్రత్యుత్తర మొసగి, హైందవ సమన్య పట్ల ఆటలాడుచు కాలముగడపుట, హానికరమని నిరూపించుగాక యని కోరెదము.

దేవాలయములు: నిమ్న జాతులు

నిమ్న జాతులను దేవాలయములలోకి రానిగొప్ప టలో, మధ్యరాష్ట్రములు ముందడుగువైచుచున్నవి. నేన్ జమన్ లాల్ బజాజ్ గారీవిషయమున మార్గ సర్వకులై, ఇతర దేవాలయధర్మకర్తలను గూడ ప్రోత్సహించుచు గలుగుచున్నారు. నేటి వార్తలలో నాగపురమునందు గణపతి మహారాజు గారి పరిపాలనక్రింద నున్న విశోభాదేవాలయము గిందు, అన్ని జాతులవారి ప్రవేశమున కవకాశ మి య్యటచే, నిమ్న జాతులవారు పలువురు దేవా లయమున ప్రవేశించి, పరమేశ్వరుని పూజించినటుల గనుపించును. ఆంధ్రదేశమున మహానందయ్యగారి విషయమున మార్గదర్శకులై, ఆగ్రమహాసభవారి అభినందనములకు పాత్రులయిరి. మొత్తముమీద, అన్ని జాతులలో నీ విషయమున భావపరివర్తనము గలుగుచున్నది. హిందువులెల్లరును పరమేశ్వరారాధన కర్తులను భావము వ్యాపించుచున్నది. హిందూసంస్థలలోనికి నిమ్న జాతులవారిని రాసీయక, వారిని ఇతరమత సంఘములలోనికి దరిమివైచుట నష్టహేతువని, గుర్తించబడుచున్నది. ఈ రీతిని ఓరిమితో ప్రబోధ ము గలిగించుచో, నిమ్న జాతుల కిప్పుడు గల నిరోధ మాటవర్ధిలో యోగ నని నమ్మవచ్చును. ఈసమయ మున దేవాలయప్రవేశ విషయమున సత్కారహ మునవలంబించుట పాడి గాదనియు, ఈమార్గమువలన హిందూసంఘమున వైషమ్యము లధికమగుననియు, సంతతప్రబోధమువలనే అనుకూలఫలము గలుగు ననియు, అనుభవనీయులగు జమన్ లాల్ బజాజ్ గారును, జయకర్, కేశ్కారుగార్లును చెలుపుటచే, నిమ్న జాతులవారు అసహనము జూపక, సామ్యమార్గము నవలంబిం చుట శ్రేయోదాయక మగును. ఉన్నతజాతులన బహువారిలో భావపరివర్తనము గలిగినపిమ్మట, దేవా లయప్రవేశమున కాటంకము లేంతకాలమో నిలువ జాలవు. సత్కారహము నవలంబించుటకు, వెక్కు నియమము లవసరములు. శాంతి నేమాత్రము గోల్పోవక, ఎట్టి పరిస్థితులలో నయినను అహింసా పథమును ద్రొక్కగలవా రుండవలయును. వీరిని సవ్యమార్గముల పరిపంకగా నాయకులుండవలయును. శాంతవాతావరణ మేర్పడవలయును. ఎదటిపక్షము వారే గాక, బాలీసువారు మున్నగు అధికారులు ప యోగించెడి బలప్రధోగమును సహింపగల సామ ర్థ్య ముండవలయును. ప్రస్తుతస్థితిలో నిట్టి ఏర్పా టులు జరుగుట సాధ్యమని లోచదు. కొన్ని దేవా లయములు నిమ్న జాతుల ప్రవేశము నంగీకరించు చున్నపుడు, ఇతరదేవాలయములు గూడ వరుసగ నీ మార్గము నవలంబింపకమానవు. ప్రస్తుతనిరోధ ములు చిరకాలము నిలువగలవని యోచదు.

హిందీపరీక్షలు

నిన్నటిదినము హిందీపరీక్షాఫలితములను ప్రచురించియుంటిటు. చెన్న రాజధానిలో హిందీభాష పట్ల రానురాను అభిమాన మధికమగుచున్న దని, గ్రహింపవచ్చును. ప్రాథమిక, ప్రావేశిక, రాష్ట్ర భాషాపరీక్షలకు వెడలివారి సంఖ్య రానురాను పెరుగుచున్నదని, దక్షిణ హిందీప్రచారసభవారు ప్రచురించిన అంకెలబట్టి గ్రహింపవచ్చును. 1929 సంవత్సర ప్రాథమిక, ప్రావేశిక రాష్ట్రభాషా పరీక్షలకు ఇదివరకు జరిగిన పరీక్షల కన్నీటికన్నను ఎక్కువమంది అభ్యర్థులు హాజరయిరి. మొత్తపు సంఖ్యలు చాల విస్తరించెను. మరియుక అనుకూలవిషయ మేమన, మిగిలినభాగములవారికన్నను, ఆంధ్రుల సంఖ్యలు ఎక్కువ నుండుటయే. ఆంధ్రులు హిందీ భాష విషయమున జూపెడి కుతూహలము, మిగుల శ్రేణిసాపాత్రము. పురుషులతోపాటు స్త్రీలుగూడ సమానోత్సాహము జూపుట గమనార్హము. బహు మతులను పొందినవారిలో స్త్రీలసంఖ్యలు ప్రోత్సాహకరముగ నున్నవి. హిందీప్రచారసభవారి కృషి ఫలించుచున్నందులకు, వారిని మనఃస్ఫూర్తిగ నభినందించెదము. సామాన్యజాతీయభాషగ, హిందీ భాష యు ప యో గ ప డి న టు ల, మ రి యొ క భా ష యు ప యో గిం ప దని, ప్రజ్ఞాలెల్ల రంగీకరించుచున్నారు. ఆంగ్లభాష సామాన్యభాష యగుట కవకాశము లేదని స్పష్టమయినది. స్వరాజ్యము సిద్ధించినపిమ్మట ప్రతిరాష్ట్రమువారును తమభాషలో విద్యను పరిపాలనమును జరుపుకొనుచుండగ, అఖిలభారతసంస్థలలో హిందీ భాష నుపయోగించి వ్యవహారమును జరుపుకొనవలసివచ్చును. గాంధీమహాత్ము డీసత్యమును గ్రహించియే, హిందీప్రచారమునకు ప్రోత్సాహ మొసగెను. మిగిలినరాష్ట్రములలో హిందీభాష పలుపురకు నెలసినను, మద్రాసురాజధానియందు దీనివ్యాప్తి యంతగ లేకున్నది. అందుచే దక్షిణదేశమునందొట్టిప్రయత్నము లధికముగ జరుగవలయునని, మహాత్ముడు విశ్వసించెను. మహాత్ముని సంకల్పము రానురాను ఫలించుచున్నది. ఇందునిమిత్తమై కృషి నలుపుచున్న ప్రచారకులు ధన్యులు. పాఠశాలలలో హిందీని విధిగ నేర్పుట కేర్పాటులు జరుగుచో, ఇయ్యది త్వరితముగ వ్యాపింపగలదు. అట్టిస్థితి ఏర్పడువరకు హిందీప్రచారసభవారు తదేకదీక్షతో పాటు పడెన రనియు, యీరాజధానియందలి వివిధప్రాంతములవారును పిరికికన్నప్రోత్సాహ మొనగెదరనియు, 1930 సంవత్సరపు పరీక్షలకు ఇంకను ఎక్కువమంది అభ్యర్థులు హాజరయ్యెద రనియు నమ్మెదము.

కృష్ణమూర్తిగారిసందేశము

కాశీలో జరిగిన మూడవ స్థావరాభివృద్ధిసంఘ సభ న్యసింపచు, జడ్డు కృష్ణమూర్తి గారు న్యక్తిత్వా తంత్ర్య సం దేశ మొ స గి రి. సత్యమును మత విధానముల క్రిందకు దీసికొని రావలసిందనియు, ఎవరికి వారు యోచించి సత్యమును గ్రహించి అసత్యమును నిరాకరింపవలయుననియు, సిద్ధాంతము లిందు కలగ తోడ్పడజాలవనియు, అన్యులపై సాధారణడీ లాభములేదనియు, అనుభవములవలననే, వ్యక్తులు పరిపూర్ణత గాంచగలుగుదు రనియు, సుఖసుఖమునను ద్వంద్వముల సత్తామింగల రనియు, వ్యక్తులకును వారి

స్వేచ్ఛకును మధ్యగల నిరోధములన్నియు తొలగిపోవలయుననియు, ఇందులమీద ముగురువులతోగాని, నైతమూత్రోగాని బులలేదనియు, భవమే నిజమగు గురుననియు, సత్యాన్వేషణకై పాలుబడునపుడే హేతుజ్ఞానమునకును ప్రేమకును మధ్యస్థితి చేకూరుననియు, అప్పుడు కరిపూర్ణ అభిరుచినియు, నడివిరి. కృష్ణమూర్తిగారు నూతనసంఘమునుగాని, నూతనమతమునుగాని స్థాపించక, చూనవులు స్వప్రయత్నముచేసేనే కరిపూర్ణతను గాంచుమార్గమును సూచించుచున్నారు. మూఢ విశ్వాసములను, దురాచారములను విడనాడి, ఎవరిపై వా రాధారపడవలయునని కోరుచున్నారు. ప్రాచీనులుగూడ ఆత్మాసాక్షాత్కారమునే ముఖ్యమని ఎంచిరి. కృష్ణమూర్తిగారు, మానవుల నావహించియుండెడి మోహమును పాశ్రోలి, కథాధీనబుద్ధిని తొలగించి, ఆత్మజ్యోతిని వెలుగజేయుటకు బూనుటచే, మహత్సం దేశము నొనగుచున్నారని చెప్పవచ్చును. మానవులకు ఎట్టి కష్టము ఆత్మవికాసమున కుటరాయము గలుగుచుండును. కృష్ణమూర్తిగారి సందేశ మిట్టి అతరాయమును తొలగింప దోడ్పడుగాక!

కాంగ్రెసుసభ: లాహోరు మ్యునిసిపలుసంఘము

లాహోరు మ్యునిసిపలు సంఘమువారు కాంగ్రెసు సభ కెట్టిసహాయము గావించోల్లక, మీదమిక్కిలి ఇబ్బందుల గలిగింప నెంచుట మిగుల శోచనీయము. కాంగ్రెసుసభ జోగినచోటులనెల్ల, మ్యునిసిపాలిటీ వారలంతవరకు మిగుల సహాయము జేయుచుండిరి. సంతల సమయమునను, ఉత్సవ సమయమునను, మ్యునిసిపలు సంఘములు తోడ్పడుచుండగ, దేశమునకంతకును అవసరముగా కాంగ్రెసు సభకు తోడ్పడకుండుటకన్న బర్రాము వేరుండదు. కాంగ్రెసు సభాభిప్రాయములతో నేకీభవింపవారు గూడ కాంగ్రెసు సభ జయప్రదముగ జరుగుటకై తోడ్పడుట కెట్టి యభ్యంతరముండజాలదు. నీటివనశుల కేంద్రరచుటకుగాని, మరుగుదొడ్ల నేర్పరచుటకుగాని, కరిశుభ్రతకు తోడ్పడుటకుగాని, మ్యునిసిపలుసంఘమువారి రంగీకరింపక జోయిరి. ఆహ్వానసంఘమువారే ఏర్పాటుల నన్నిటిని స్వయముగ గావించుకొనవలయుననిరి. లాహోరు మ్యునిసిపలుసంఘమువారు తమవైఖరిని మార్చుకొనినదో, తీరిన యావకీర్తికి పాలయ్యెదరు. గుండ్రముగాచుకొనిన కూతురి పెండ్లి మానునాయని, ఆహ్వాన సంఘము మాత్రము ఎట్టి శ్రమల కయినను లోనై, కాంగ్రెసు సభను విజయవంతముగ జరుపగల దని, విశ్వసించవచ్చును.

క్రైస్తవత్వములు

పార్లమెంటుకమిటీగారు, పరిశ్రమల సహాయ చట్టమునకు సవరణను ప్రసాదించెద రని, యీవారపు భోక్త సెంటు జార్జి గెజెట్టులో ప్రకటించబడెను. ఇంతకు పూర్వము పరిశ్రమ మియలో నూటికి ఏబదికన్నాధిక ఎక్కువధనమును ప్రభుత్వము వా కీ య గూడదను ఏర్పాటు గలదు. దీనివలన, పరిశ్రమకు తగిన సహాయము లభించుట లేదు. సవరణచట్ట మీ పరిమితిని పెంచుచున్నది. పరిశ్రమయొక్క విలువతో సమానమయిన ధన

మొనగవచ్చు నని సవరణచట్టము ప్రతిపాదించుచున్నది. అయినను మానవశక్తిమన నివయమున ఎట్టి నిరోధము లేకుండ జేసికగాని, దీనికి ప్రోత్సాహముగలుగజాలదు. కొన్ని ప్రతిష్ఠాపను ప్రభుత్వము వారు పూర్తిగ నహంస చేయవలసి యుండును. కొన్నిటికి లెక్కవగ జేయవలసి యుండును. అందుచే, కరిమితిని నిర్ణయించుట భావ్యమని తోచెను. మద్రాసు ఎన్లేటు లాండుచట్టపు సవరణను, విశ్వనాథదాసుగారు ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. అనాన్యస్థి పలునను, అతివృష్టిపలునను, నష్టము సంభవించెడి, రయిత్యాభిభూములకు పన్నులను రేమిషను జేయుచున్నారు. అట్టి ఏర్పాటు జమీందారి భూములకు గూడ వర్తింపవలయునని, సవరణ చట్టము గోరుచున్నది. ఇట్టి ఏర్పాటు చాల అవసరమని, జమీందారి రయితులు చాలకాలమునుండియు గోరుచున్నారు. కిశ్వనాథదాసుగారి సవరణ చట్టము జమీందారి రయితులకు కనీసస్వయమును నలుపగోరుటచే, భాననసభవారు దీని నామోదించెద రని నమ్మెదము.

స్థానికస్వపరిపాలనము: బర్మాగర్నరుగారు

స్థానికస్వపరిపాలనము గూర్చి, పాలకులు గావించు ప్రసంగములకు ప్రజలలవాటుపడి యుండుటచే, బర్మాగర్నరుగారి విశుచుమై గావించిన ప్రసంగము ఆశ్చర్యము గలిగింపజాలదు. స్థానిక స్వపరిపాలనము స్వపరిపాలనమునందంతర్భాగ మగుటచే, మొదటిగానిని నిగవహించజూచినారు, రెండవదాని నెటుల నిర్వహింప గల రని, బర్మాగర్నరుగారు రడిగిరి. స్థానికస్వపరిపాలనము స్థానికమును గాక, స్వపరిపాలనమును గాకయున్నది. స్థానికసంఘములకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము గాని, పరిపాలనస్వాతంత్ర్యము గాని, లేకుండుటచే అవి అధికారశృంఖలముల సత్తామింప జాలకున్నవి. ప్రస్తుత స్థితి గాంచిన, దేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించువరకు, స్థానికస్వపరిపాలన మభివృద్ధి గొంచునను న మృకము గలుగకున్నది. స్థానికస్వపరిపాలన సంఘములు స్వావముగ లేనంత మాత్రాన ప్రజలు స్వపరిపాలనాస్తులు గా రని చాటుట, నిలుపదగినవాదము గాదు. స్థానికస్వపరిపాలనసంఘములు తమకు గావలసిన సామ్యు సంఘము తామే సంపాదించవలయునను, స్వధనవాదము. పరిపాలనము ప్రజలకు బాధ్యుల వహించినపిమ్మటగాని, స్థానికసంఘముకు తగినధనము గాని స్వేచ్ఛగాని లభించునని తోచదు.

త్రివేణి

సెప్టెంబరు ౭వనాడు మానవ త్రివేణిసంచిక విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన భావగర్భితమగు వ్యాసమునాథో వారికరింపబడినది. జార్జి జోసెఫ్ గారు వ్రాసిన “స్వరాజ్యము. మిలిటరీ అధికారము” అను వ్యాసము ప్రథమస్థాన మలంకరించుచున్నది. పైన్యమునకును, సివిలు ప్రభుత్వమున కుండవలసిన సంబంధమును జోసెఫ్ గారి వ్యాసమునందు స్పష్టముగ వివరించి, ఇది స్థిరపడవయివల, సివిలు ప్రభుత్వము బలహీనమై, మిలిటరీ విరంతుశక్త్య మేర్పడునని భయపడుచున్నారు. పైన్యము సివిలు ప్రభుత్వమునకు బలపడియుండుటకు, యువజనులకు పైనిక శిక్షణగట్టప, ఇట్టివారిని దేశరక్షణకు వినియోగించ

అసలు పైన్యమునకు వీరిని వెనుక భాగమున ఉంచుట అలస, మిలిటరీ పరిస్థితులను గ్రహించి వారిని అద పులో నుంచుటకు భారత సామర్యము సాధ్యమగు నని, జోసెఫ్ గారు ప్రతిపాదించిరి. వీరి సూచన ఆలోచనను పురికొల్పు చున్న దనుటకు సంది యములేదు. రాజ్యాంగవిధానము సేర్పరచునపుడు దీనిని గూర్చి యోచింపవచ్చును. కాని, దేశము మున్ముందుగ స్వరాజ్యసంపాదనకు వలయు శక్తి సామర్థ్యములను బడయక, రాజ్యాంగవిధానసూత్ర ములనుమాత్రము నిర్ణయించి ప్రయోజన ముండదు. జిడ్డు కృష్ణమూర్తి, హరింద్రనాథ ఛటోపాధ్యాయ మున్నగు కవిపుంగవులు ప్రాసిన పద్యము లీ సంచిక యందుగలవు. గాంధీ మహాత్ముడు సారథిగనుండి స్వా తంత్ర్యపు పోరాటమును ఎటుల నడుపుచున్నాడో, ఇకముందును ఎటుల నడువగలవో, పండిత జవహర్ లాలు నెహ్రూగారు అర్జునునిస్తాన మెటుల నాక్ర మించి మహాత్ముని సారథ్యము క్రింద కాంగ్రెసురథ మునెటుల నడిపెదరో జూపుచు, డాక్టరు పటాభి సీతారామయ్యగారు భావగర్భితమగు వ్యాసమును ప్రాసించిరి. ఇవిగాక, సాహిత్య, సంగీత, చిత్రకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు గలవు. వ్యాసము లకువోడుగ మనోహరమగు సంపాదకీయవ్యాఖ్యలు గూడగలవు. జ్ఞానప్రదాయనియగు ఇట్టిప్రతికకు ఆంధ్రులు తగు ప్రోత్సాహ మొసగి, సంపాదకులగు కో. రామకోటిశ్వరరావుగారి సత్ప్రయత్నములకు తోడ్పడ బ్రాధితులు.

విదేశవార్తలు

రాజప్రతినిధి ప్రకటనము

పార్లమెంటు సభలలో జరిగిన చర్చ

లండను విలేజ్ లో సమగ్రపరిశీలనము

“లండను నగరమున పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలోను ప్రజల సభలోను రాజప్రతినిధి ప్రక్షునమును గూర్చి చర్చను ప్రారంభించినవారు కృత్కృత్యులైనవని భారతదేశము నుండి వచ్చిన వార్తలను విదిత మగుచున్నది. అనగా భారతదేశ స్వ పరిపాలనను నొసగెడు విషయమున కార్మిక ప్రభుత్వము వారి పు డవలంబించెదపదతి 1917 ఆగస్టు నెలలో బ్రిటిషు దొరత నమువారిచే చేయబడిన ప్రకటనను ముందుకవారి యిపుడు ప్రకటించుటయే గాని అంతరికంబై అధిక మేముయు కాదని భారత జాతీయ నాయకు లిపుడు నిశ్చయించుకొనుట కీ చర్చ మంచి అవకాశమును కలిగించినది. ఈ ప్రకటన మిపుడు చేయ బడుటను గూర్చి యెక్కువ శ్రద్ధను బూనినవారు యిండియా మంత్రి వెడ్జిపుడు బెను రాజప్రతినిధి యిర్విన్ ప్రభువుగార్తీగు లుబు మాత్రమే గాన యిటుల నీ ప్రకటనను జాతీయనాయకు లు చులకనగా మాచుట వీరిద్దరికిని అన్యాయము చేయుటయే యగును. పార్లమెంటు సభలు రెంటిలోను జరిగెడు చర్చ కేవలము ప్రవాసప్రాయములే యని అందఱును గూడ సంగీకరించి యే యున్నారు గాన ఆ చర్చలను నిజస్థితి తెలిసికొనుట కెట్టి అవకాశమును లేదు. ఈ ప్రకటనను చేయబడినపుడు ప్రధానమంత్రి రామ్మో మెక్డానల్లుగారు ఆమెరికాకు వెళ్లియుండుటవలన ఇతరపక్షములవారి ప్రకటనను గూర్చి ఆర్కాట మును చేయుట కవకాశము కలిగినది గాని మెక్డానల్లుగార్తీపు డు ఆంగ్లదేశమునందే యున్నచో అట్టి దేదియును జరిగియే యుండదు. అయిన మరల రాగానే వారి కెటుల వాక్కుంధ మును కలిగింపగలిగెనో అట్లు సభుడే మెక్డానల్లుగారు చేసి యుండుదురు.

బ్రిటిషు మంత్రివర్గమున విభేదములు

రాజప్రతినిధి ప్రకటనమునందలి విషయములను బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారిచే నామోదించ బడిన ప్రకటన

బడెను గాన దాని నిపుడు మరల రద్దుపరచుట అసంభవము. ఇర్విన్ ప్రభువు బెనుగార్లు సాధింపగలిగిన దిదియేకాని భారత దేశమునకు గూర్చి మంత్రివర్గమున నేకీభావము లేదు. దాని లో రెండుపక్షములు కలవనువిషయ మిప్పుడు బాగుగా నెల్లడి గూడ నైనది.

మెక్డానల్లుగారి పక్షము

మెక్డానల్లు, స్పీడను, క్ల యిన్సు ధామసు గార్లొక పక్షము. “భారత దేశమునకు రాజకీయ ములో నభివృద్ధి కలిగింపవలసినదే గాని యితర పక్షములవారి రెంతవర కామోదింతురో అంతవరకే దాని నొసగవలెను. భారతదేశ విషయమున చేయు నట్టి ప్రయత్నములో కార్మిక ప్రభుత్వమువారు తమ అధికారమునకు భంగము కలుగునట్లు మెలగగూడదు” అని మెక్డానల్లు పక్షమువారి అభిప్రాయము.

బెనుగారిపక్షము

వెడ్జిపుడుబెను, లాన్సుబరీ, ఆస్వాల్సు మోస్లీ, హెండర్సన్ గార్లు రెండవపక్షమువారు “భారతజాతీ యవాదులను సంతృప్తులగుగావించుట కిపుడు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ధైర్యముతో పనిచేయనియెడల అదీరకాలమున, దే భారత దేశమును మనము కోల్పోవుట తలస్పించును,” అని యీపక్షమువారి అభిప్రాయము.

రాజప్రతినిధి సహాయము

ఈ విషయమున రాజప్రతినిధి సర్వవిధముల యిండియా మంత్రికి బాసటయై నిలిచెను. తేనిచో యీ ప్రకటనమునకు మంత్రివర్గమువారి అనుమతిని బెనుగారు పడయగల్గియుండరు. ఇర్విన్, బెనుగార్ ర్లిరువురు నేకీభవించుటవలననే మంత్రివర్గము సంపది భారతిమిత్రుల పక్షమునకు బల మధిక మైనది. కాని యితరపక్షములవారు దీనినిగూర్చి అధికమగు వాక్కుల మొనరింతురని మంత్రివర్గమువారు భావించియుండలేదు. ప్రతి పక్షముల సన్నద్ధులగునరికీ ప్రధానమంత్రి ఆమెరికాలో నుండుట గూడ తలస్పించినది. ప్రాతికూల్యము చాల ప్రబలుటయును భారతసమస్య కధికమగు ప్రాముఖ్యము కలుగుటయు గూడ తలస్పించెను అపుడు ప్రతిపక్షములను సంతృప్తిపరచుటకు బెనుగార్ రెట్టిప్రయత్నమును చేయలేదు. ఈ ప్రాతికూల్యము మరింత తీవ్రమగుట కదిగూడ తోడ్పడెను.

మెక్డానల్లుగారి వలంబించిన పన్నుగడ

రీడింగు ప్రభువు, లాన్సుబరీగార్లు పార్లమెంటు రెండు సభలలోను భారతసమస్యను గూర్చి అత్యధికమగు పట్టుదలతోను పనిచేసిరి కలిగింపఁబడెను కృతకృత్యములతోను కార్మిక ప్రభుత్వమునకు గడంగిరి గాని ప్రధానమంత్రి మరల ఆమెరికా నుండి రాగానే ప్రతికూలపక్షముల నాయకులతో సంభాషించి కాంతిని బడయగలిగెను. అందులకతడు ప్రతికూలనాయకుల కెట్టి వాదనముల గావించెనో యింకను బాగుగా నెల్లడి కాలేదు. కాని నూచనగా కొన్ని విషయములు మాత్రము తెలియచున్నవి.

పార్లమెంటు చర్చ సర్వనాశనకరము

“భారత దేశమును గూర్చి పార్లమెంటులో ప్రతి కూలముగా నిపుడు తీర్మానింపబడినచో భారతదేశ మున గొప్ప అనర్థకము వెంటనే కలుగుట నిశ్చయము. ఇందులకు మీరే బధ్యులగుదురు. వెనుక కన్నర్యే టిపు ప్రభుత్వమువారు పైనును స ఘమును నియ మించినపు డందలకు నాపక్షమువారు ప్రతికూలురు గా నుండినను నేను ప్రభుత్వపక్షమునకు తోడ్పడి యుంటిని” బ్రిటిషు ప్రభుత్వప్రతిపక్ష నమగ్రముగా నిలుకబెట్టుటకు మన దేశమునందన్ని పక్షములును ఏకమనస్కమై పనిచేయుటత్యవసరము” అని మెక్డా నల్లుగారు బాల్బిన్సు, లాన్సుబరీ, రీడింగు ప్రభువు గార్లు మున్నగు నాయకులకు సచ్చజెప్పిరి తెలి యుచున్నది. కాన యీ శాంతిని బడయుటకు రాజ ప్రతినిధి ప్రకటనలో ముఖ్య విషయములను వేర్వేరి గాని వదలుకొందునని రాజప్రతినిధి వారికి వాగ్దా నము చేసి నట్లగుపడదు.

రెండు తేబులు కాన్పరెన్సు

“కాథిడు తేబులు కాన్పరెన్సులో కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల సభ్యుల పాన్పుగా నుండవలెను. ముందుగా ర జతయజై దీల నందరిని ఎదరి వేయవలెను,” అని భారతీయనాయకులు నూచి చిన పరపలకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింప వుండుట

గా ప్రతికూల పక్షమువారు రత్నధికమగు ఒత్తిడిని కలిగించు చున్నారు ఇందుకు బ్రిటను దేశమునందలి ప్రతికూల అత్యధిక మగు ప్రచారము బాగుగనునది.

బ్రిటిషు ప్రతికూల ప్రచారము

“రాజప్రతినిధి ప్రకటనను సంపూర్ణముగా నామోదించిన పక్షమువారే గణనీయులు. మరతులను శోరిన కాంగ్రెసు పక్షమువారు కార్మిక ప్రభుత్వమువారిని బాబరులొన జూచు చున్నారు. కాంగ్రెసు పక్షమువారిలో రాజప్రతినిధి ప్రకటనముపై నిరసనము కలుగుగా ప్రబలుచున్నది. రాజప్రతి నిధి ప్రకటనమునందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య పక్షమునకును బ్రి టను దేశ ప్రతికూలపక్ష మునకును గ్రాబల్య మధిక మగుటయు ను కాంగ్రెసు వారి వెనకెప్పులను బ్రిటిషు దొరతనము లొంగిపోవుటయును తప్పు చురెట్టి ప్రయోజనమును కలుగలేదు. భార త దేశమున నెట్టి శాంతియును నెలకొనలేదు,” అని బ్రిటను దేశ ప్రతికూల ప్రచారము గా ప్రాయుచున్నది. ఈ వాదనను బలపరచుటకు కాంగ్రెసువాదు లు రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును నిరసించుచు నొసంగిన అభి ప్రాయము లన్నియును బ్రిటను పత్రికలలో ప్రకటింపబడు చున్నవి.

భారతిమిత్రుల ప్రతికూల ప్రచారమును

ఖండించుట లేదు

భారతదేశ ప్రతికూల కాంతినిచున్న యీవారును ప్రచారమును ఖండించుచు నిజస్థితి బ్రిటను దేశవాసులకు నెల్లడించుటకు భారతీయలపక్షమున నెట్టి ప్రచారమును జరు పబడుట లేదు. ఇది గొప్పలోపమే యగునుగాని భారతనాయకుల ప్రకటన కనుకలకుగా ననిచేయవలెనని నిరంతరము భారత శాన్తివృద్ధి కారకు కృషి సలఘుచున్న ఖెన్నరు బ్రాక్స్టరు యున్న ప్రభుత్వ కార్మికపక్ష నాయకులు మాత్రము బ్రిటిషు దొరతనమును ప్రోత్సహ పరుచుటలో సర్వ శక్తులను వినియోగించుచునే యున్నారు.

భారత నాయకుల ప్రకటన

భారత నాయకులు ఢిల్లీ లో చేసిన ప్రకటనము నందలి విషయాలకు ఈ రాజప్రతి నిధియును యింగ్లీషు మంత్రియునుగూడ అనుకూలముగానే యున్నారు యాధిచర్చనను తెలియచున్నదిగాన ఈ ప్రకటన మరగులనుగూర్చి భారత నాయకులందరును యేకాభిప్రాయులై యుండినయెడలను లాహోరు కాంగ్రెసు మహాసభవారు గూడ యీ ప్రకటన నామోదించిన యెడలను ఇర్విన్ ప్రభువు వెడ్జిపుడు బెనుగార్లు అధికమగు శలము చేసారగులదు.

కార్మికసమస్య - ప్రముఖుల సదాభివము

భారతి నాయకుల ప్రకటనము అనుకూలముగానే యున్న దని బ్రిటిషుదేశమునందలి కార్మికపక్ష ప్రముఖులందరునుగూడ భావించుచున్నారు. వారిలో కొంద రిపుడు పదివులలో లేకుండి నను పదవులలో నున్నవ రితో వీరి కధికసంబంధమే కలదుగాన భారత నాయకుల మరతులను బ్రిటిషు దొరతనమువారి నామో దించెదరనియే ప్రముఖులలో చాలమంది అభిప్రాయపడు చున్నారు.

(బిము సర్విసు)

ఇంటర్నేషనలు

సెటిలుమెంటు బ్యాంకి

బేడెనుసంఘము సంతకముచేయుట

లండను, నవంబరు 14:- ఇంటర్నేషనలు సెటిలుమెంటు బ్యాంకి లగ్రిమెంటుపైని బేడెను ఆర్గనైజింగుసంఘమువారు సంతకము చేసిరి. ఆ యగ్రిమెంటు సంతకమునిమిత్తము బ్రుసె ల్లుకు పంపబడును. (రాయటరు)

నాకాదళ సమస్య

బ్రిటను-జపాను రాయబారములు

లండను, నవంబరు 14:- 1980 జనవరి నెలలో జరుగ నున్న ఆయుధప్రభుత్వముల సభలో చర్చింపబడవలసిన నాకా దళ సమస్యనుగూర్చి మెక్డానల్లుగారును, జపాను రాయబారి యును సంభాషించిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి జపానురాయ బారి ప్రాసన్న, ఇటలీనేషియల రాయబారులతోగూడ సంభా షించెను. (రాయటరు)

ఇరాకు ప్రధానమంత్రి ఆత్మహత్య

తుపాకితో కాల్పుకొనుట

లండను, నవంబరు 14:—ఇరాకు ప్రధానమంత్రి సర్ అబ్దుల్లా మహ్మద్ హుసేన్ కాల్పు కొని ఆత్మహత్య గావించుకొనెనని తాత్కాలికముగా వార్త వచ్చినది. (రాయటరు)

సింగపూరు నేవలుబెను

ప్రస్తుతము వానిని నిలిపివేయ దలచుట

రుగ్వీ, నవంబరు 14:—1930 జనవరిలో, లండనునగర అయిదు ప్రభుత్వముల సమావేశము జరుగునుగాన దానిఫలితములు తెలువరకును సింగపూరు నేవలుబెను పని సాధ్యమయినంత వరకు తగ్గింపబడును. కార్మిక ప్రభుత్వము అధికారమును వహించగానే యీ పనిని సాగించుటగుర్తు ఆలోచించిరి. 1924 కార్మిక పక్షము వారి మంత్రివర్గ మేర్పడినపుడు యీ పనిని సాగించునాడనియే నిశ్చయింపబడినది. కాని కన్వల్యుటివు పక్షమువారి మంత్రివర్గ మేర్పడిన పిమ్మటనా రీతినిని సాగించుట నిశ్చయించిరి. చాల ప్రమాదు వ్యయపరచి ప్రోటింగుదాకును నిర్మించిరి. 40 లక్షల పానులను వ్యయపరచి గ్రేటింగు దాకును నిర్మించుటకు 1928 నెప్టెంబరులో కంట్రాక్టు వ్రాయబడి సంతకము చేయబడినది. ఈవ్యయములో అధిక భాగమును హం కాంగు, ఫెడరల్ టెక్నాలజీస్, లీలంబుదేశములవారుమత్ర మేయిప్పటివరకును భరించిరి. ఆసనమును ప్రోటింగు టెక్నాలజీస్ మెంటునా రుచితముగా నిచ్చిరి. ఈ మాడు దేశములవారును కలసి యిప్పటివరకు 118000 పానులను వ్యయపరచిరి. నాకాద కనభవా రీతేవలుబెను నుపయోగించు చూడవని తీర్మానించుట కవకాశముకలదుగాన ప్రస్తుతము వీలైనంత వరకు యీ పనిని నిలుపుచేయవలెననియు, నిలుపుచేయుటకు వీలైన వానిని నిలిపివేయవలెననియును క్రొత్తపనులను యీలోపున ప్రారంభించు చూడవలయును దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ పనులు అధినివేశముల వారికి తెలుపబడినది అని ఆడిగిగాలిటీ ఫస్టులార్డు అల్లెగాండకుగారు నేడు 14 వ తేదీని పార్లమెంటు సభలో తెలిపిరి. (వైరులెను)

ఇరాకు దొరతనముతో క్రొత్తసంధి

ఆదేశము నానా సంఘసభలో చేరిన పిమ్మట అమలులోనికి వచ్చును

రుగ్వీ, నవంబరు 14:—ఇరాకుదొరతనముతో క్రొత్త సంధి చేసుకొనుటకు దొరతనమువారు రాలొచించుచున్నారు. ఆ దొరతనము నానాదేశసంఘమునందు చేరిన పిమ్మట నది అమలులోనికి వచ్చును. అనిలగుగాని పార్లమెంటులో సభ నేడు తెలిపిరి.

దెడుసీ కన్వేషను

మేనెల 22 వ తేదీని సంతకములు జరిగెను

రుగ్వీ, నవంబరు 11:—నెనుకటి పార్లమెంటు ముగియుటకు ముందురోజుల క్రితము ప్రకటించబడిన మరతుల ప్రకారము దెడుసీ కన్వేషనుగూర్చి నోవంబరులో జరిగిన ప్రారంభ బిడ్డల బడికపై 22-5-1929 వ తేదీని సంతకములు జరిగెను. కడపటి బిడ్డలబడిక యిప్పుడు పరిసీలలో నున్నది. అని అధినివేశముల సహాయమంత్రిలగుగాని నేడు పార్లమెంటుసభలో తెలిపిరి. (వైరులెను)

నావికులకు

ప్రాపారక్షణ సాధనములు

జలాంతర్గాముల లోనివారి కందరికి నొసగబడును
రుగ్వీ, నవంబరు 14:—జలాంతర్గాములు మునిగిపోయినపుడు ప్రాణములను కాపాడుకొనుటకును పైకి లేలుటకును ఉపయోగించునట్టి సాధనములు జలాంతర్గాములలోనుండువారి కందరికిని గూడ నొసగబడును" అని అప్పలార్డు అల్లెగాండకుగారు నేడు పార్లమెంటుసభలో తెలిపిరి. (వైరులెను)

లాహారు కుట్ర కేసు

సాండర్సుహత్యగావించిన దెవరు?

లాహారు, నవంబరు 12:—కుట్ర కేసునందు నేడు హాజరులైన జమీందారు డొక్టర్ సాత్తు మొసంగెను. సాండర్సుపై యిరువురు యువకులు తుపాకులను కాల్పుచుండగా తాను జూనివట్టు తెలిపెను. వారిరువురు భగతు శింగ, జె. యు. సవ్యాజుగార్లని గుర్తవచ్చెను. ఆరేడు ఎం. గారిని గుర్త పట్ట జాలకపోయెను. భగతుశింగ పుయును తా నదివరకు చూడలేదని క్రాసుపరీక్షయందు తెలిపెను. ముద్దాయి లిబర్టీ ప్రతాపు, లీడరు పత్రికలను చదువుట కిమ్మనిరి. ప్రాసిక్యూషను వారి భిక్షంతరము దెలిపిరి. కావలసిన పత్రికల జాబితా యిమ్మని మేజిస్ట్రేటుగారు కోరిరి.

లాహారు, నవంబరు 13:—నేడు విచారణయందు డి. ఎ. వి. కాలేజీయందు వంటగది నాఖరు మిల్లి తాను దేశరాజు నెరుగుచునని సాత్తుము తెలిపెను. అతనివద్దకు చాలమందివచ్చుచుండెడివని తెలిపెను మరొక వాకరు యీతని సాత్తుమును బలపరచెను. మోటారు డ్రైవరు ఇద్దలూ నిన్న జైలుండులు ఉసంగిన సాత్తుమును బలపరచెను.

దాని సత్యపాలుగారు నేడు కోర్టునకు వచ్చినపుడు ముద్దాయిలు విప్లవవ్యూహజేయుచు వారిని సవ్యాజుగారిని సత్యపాలుగారు ముద్దాయిలతో మాట్లాడదలచిరిగాని మేజిస్ట్రేటుగారు అను సరింపలేదు. (శ్రీ ప్రె.)

జగద్గురు జిడ్డు కృష్ణమూర్తిగారి యువన్యాసము

సచ్చిదానంద తత్వము సిద్ధించుటకు మతిగురువుతో పనిలేదు, మంత్రతంత్రము లవసరములేదు. కర్మకాండ లక్కరలేదు. మన జీవితానుభవము వల్లనే సత్యము గోచరించును, ఆనందము సిద్ధించును

కాశీ, నవంబరు 13:—దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారి తాగక సంఘ సమావేశము కాశీలోని దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారి కార్యాలయవరణలో జరుగుచున్నది. మొత్తము 500 మంది సామాజికులు సమావేశమైరి:—దివ్యజ్ఞాన సామాజికుల కందరికిని జగద్గురువైన జిడ్డు కృష్ణమూర్తిగారి ట్టుపన్యాసించిరి.

సత్యమును పరార్థము ఉత్తమజ్ఞానికే గోచరించును. అల్పజ్ఞానిని గ్రహించజాలరు. కనుక ఉత్తమజ్ఞానులని శేష్యమును సత్పదవికలదో:—ఇది సర్వజనవేద్యమునట్లుగా మతియునేరెడి ప్రచారముచేయ వీలులేదు.

మానవజీవితము ప్రయత్నములన్నియు నిజమగుదానినే గ్రహించవలెనని కోరుచుండును. వస్తువులయొక్క నిజతత్వమును తెలిసికొనవలెననియు ప్రతిపాదనలు యావజ్జీవముచేయుచున్న కృషియొక్క అర్థము, ఉపన్యాసుని విషయములను త్రోసివేసి సత్యమునే గ్రహించ ప్రయత్ని పడుచున్నాడు. లేదా అప్రయత్ని ముగా కృషిచేయుచున్నాడు. కాబట్టి ప్రతివాడును తన జీవితానుభవమును బట్టియే మాతనసత్యములను దెలిసికొనుచున్నాడు. కనుక సత్యము నన్వేషించుటకై మనము ఏయతమును అనులించింప నక్కరలేదు. మతముల స్వీకరించి సంతమాత్రమున సత్యస్వరూపము గోచరింపజాలదు. మత గురువుల నమ్మియుండుట యవసరము. వైదిక మంత్ర తంత్రము లక్కరలేదు. కర్మకాండతో పనిలేదు. మన జీవితములోని కష్టముఖపరంపరలే మనకు సత్యముగా దానిని క్రమశః నివేదించును. కొన్నియవచారములనుచేసి భ్రమ ప్రమాదములను మనము పొందిన పిదప ఆనిత్యము అసత్యమేదో గోచరించును. ఈరీతిగా మత భావములు విమర్శించును. మనకు రసోద్దేశము కలుగును. జ్ఞానోదయమగును. కలితాను భవము వల్లనే సత్యమేదో ఆనందము లనుభవకేవల్యమగును. కేవల తర్కము మాత్రమున సత్యమును తెలిసికొను, కేవలము భక్తి విశ్వాసములవల్ల లభింపనట్టిదియు సత్య సచ్చిదానందతత్వము లేవి తానుభవ సాధనమువల్లనే అన్వేషించవలసియున్నది. అట్లు సిద్ధించినచో పరమార్థతత్వ మనిపించుకొనును. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి ప్రకటన తృప్తికరముకాదు

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కావలెను కాని తత్త ణమే యొసంగినచో అధినివేశ ప్రతిపత్తి సంగీకరింతుము.

కాశీ, నవంబరు 12:—నిన్న సాయంత్రము యిప్పట బహిరంగసభలో నుపన్యసించుచు త్రియుత రామానంద ఛటర్జీగారు రాజప్రతినిధి ప్రకటన తనకు తృప్తికరముగా లేదని చెప్పెను. ప్రకటనలో నేదియు స్పష్టముగా లేదు. తత్త ణమే అధినివేశ ప్రతిపత్తి యొసంగు ప్రాతిపదికపైసభ జరుగుననియు స్పష్టముచేయబడలేదు. ఎప్పుడుసభ జరుగుకో, సభకెవ్వ రాహ్వ్య నింపబడుదురో తెలియజేయబడలేదు. తాను సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య వాదినయ్యి, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునకు సోపానముగా అధినివేశ ప్రతిపత్తి యొసంగుచో తానంగీకరింతుననియు ఛటర్జీగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి బ్రాహ్మణేతరులు

రాయబారముగూర్చి అభ్యర్థన ప్రకటన
బొంబాయి, నవంబరు 13:—బొంబాయి బ్రాహ్మణేతరపక్షము అభ్యర్థకులగు జాదవుగారు పక్షముతరపున ఇంగ్లాండునకు జరిగిన గుప్తగార్లు రాయబారము వెడలుటను గూర్చి యొక్కవ సమాచారముదెల్పుచు ఒక ప్రకటన గావించిరి. “పక్షముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గమువారే రాయబారము పంపుటకు అధికారముగలదు. ఈలోపుగ పక్షసభ్యులగు జిల్లారు, గుప్తగార్లు ఇంగ్లాండులో మనపక్షము తరపున ప్రచారముజేయుటకు యెట్టి ఆడేవరయులేదు. పక్షప్రచారమునకు రాయబారమొసంగు సాత్తుమును భేదము తెలియనివారును, బుద్ధివ్యక్తముగ అపరాధకలిగింప దలంచినవారును, అనవసరమును వదంతుల వ్యాపింప జేయుచున్నారు. అందుచేతనే 10 వ తేదీన బొంబాయిలో నేర్పాటుచేయబడిన కార్యనిర్వాహక సంఘసభను రద్దుజేయవలసివచ్చెను. ప్రధాన కార్యదర్శి నాతో సంప్రదింపకయే నవంబరు 10 వ తేదీన పూనాలో కార్యనిర్వాహకసభ నాశ్వనముజేసెను. 37 గురు సభ్యులలో పదిమంది మాత్రమువచ్చిరి. కావున ఆసభ లెక్కలోనికిరాదు. అందరి తీర్మానములు అమలునకు రావు” అని జాదవుగారు తెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

పంచాయితీదారుల తరగతులు

తాడేల్లిగూడెం తాలూకాయందు ఏర్పాటుచేయబడిన

తాడేల్లిగూడెం, నవంబరు 13:—శ్రీ భువిడిపాటి సత్యనారాయణగారు తొలివార్త సంపుటన్వారము:—ఈ తాలూకాలో 40 పంచాయితీలుగలవు. గౌరవ ప్రచారకులగు కలిడిండి గంగరాజుగారు గ్రామపంచాయితీ తరగతిలో యీ దినవ వాల్సుభానములలో నేర్పాటుజేయుచున్నారు:—కృష్ణాయపాలెం, గణపవరం, రావులపర్రు, ముండి (3) ఈయ గతులు పక్షమున కొకసారి జరుగును. గ్రామపంచాయితీదారులకు స్వపరిపాలనాపద్ధతులను, గ్రామోద్ధరణముగూర్చి డెబుక్కుకు ద్వేషంప బడిన వి. మొదటితరగతి 16వ తేదీన 12 గంటల నుండి 3 గం. వరకు కృష్ణాయపాలెంనందు జరుగును. ఈ దినవ పేర్కొనబడిన ఎనిమిది పంచాయితీల నుండి మూడు 70 మంది పంచాయితీదారులు రానున్నారు. మాధవరం, జగన్నాథపురం, కృష్ణాయపాలెం, కానూరకల్లె నల్లారిపల్లి, చండూర, నవాబుపాలెం, నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు అధ్యక్షతవహించి సంగీకరించిరి. కృష్ణాయపాలెం పంచాయితీ అధ్యక్షులగు పి. నుబ్బారావుగారు పంచాయితీదారు లందరికి ఆహ్వానములపిరి.

బైసాని మాధవచెట్టిగారి భర్తనిధి ఉపన్యాసములు:—శ్రీ మాన్ వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు శ్రీ రామానుజులవారి జీవిత సందేశముగూర్చి కొన్ని ఉపన్యాసములు శేపు 15 వ తేదీ శుక్రవారము మొదలు నెం 14, 14 వ టంగుసాలిధి (సావుకారోపేట తలొలాఫీసు సమీపము) యందు నొసగెదను. ఇకమీదట జరుగవలసిన ప్రవచనములకు లు అప్పుడప్పుడు ప్రకటంపబడును.

న్యాయస్థానవార్తలు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ గారిపై మాననప్రస్తుత దావా

మదరాసు, నవంబరు 14:—సి. యస్. రంగయ్యగారు ఆంధ్రప్రదేశ్, స్వరాజ్య పత్రికా సంపాదకులైననూ, ప్రీ(ప్రెస్) పైసల కమిటీ మాననప్రస్తుత దావాను కొట్టివేయవలెనని కోరుతున్నాడు. మోతీలాలు నెహ్రూగారి దావాను చేసిన పిటిషను, పై కోర్టులో నీడవమున, ప్రధాన న్యాయమూర్తి బీసీ గారి యెదుట విచారణకు వచ్చినది.

ఇరుపక్షములవారి యంగీకారమును దెలిసికొని, న్యాయమూర్తి సదురు దావా రంజోవు గురువారము విచారణకు దీనిని కొనుగోలును, ఆ సమయమున మొట్టమొదట, వాది దావా దెచ్చుటకు అధికారము గలదాయను విషయము మొట్టమొదట విచారించబడుననియు ఉత్తరువు చేసెరి.

* * * *

హైకోర్టు నెషను

“సి. కే. కంపెనీ” వారిపై కేసువిచారణ

సాక్ష్యము ముగియుట

కేసు హైకోర్టు నెషను విచారణయందు న్యాయమూర్తి ఎడ్జిగారి సమక్షమున సి. కే. మండరేకయ్య, విశ్వనాథ అయ్యగారు పై దావాను, విశ్వనాథగారు గాను తేట దిన కేసులో నెంట్ల బ్యాంకు ఆకౌంట్లను క్రి.డి.యస్. కొత్తగారు డి. బి. యస్. ఏ. గోవిందరావువయ్యగారిచే పరీక్షింపబడిరి.

న్యాయవాది ప్రశ్నలకు సాక్షి సమాధానము లొసంగుచుండ ఓకర్రాట్టిన కొకమా రింపవర కొసంగవచ్చునని బ్యాంకు నిర్ణయించిన పిదప ఆలోచన వచ్చెడి చెక్కులను చెల్లించుటకు బ్యాంకు నిరాకరింపజాల దనియు, ఓకర్రాట్టిన కొసంగ మొత్తమునకును నిలువ మొత్తమునకును ఎట్టి భేదముగాని లేదనియు, నిర్ణయింపబడిన మొత్తములోపల ఋణముల వొసంగు విషయములో మాత్రము బ్యాంకువారు కాలపరిమితిని నిర్ణయించెదరు.

కడలూరునందు పారీకంపెనీవారి ఆఫీసు మ్యానేజర్లైన కృష్ణదేవకాచారి యనువారు క్రాసు ప్రాసిక్యూటరుగారిచే పరీక్షింపబడి ముద్దయిలు తమతో వేరుకేసకాయల వ్యాపారము సలుపుచుండెదనియు, అప్పుడప్పుడు తమవద్ద కంపెనీ సరుకును తమ గిడ్డంగులందె నిలువయుంచుటయు గలదనియు, జనవరి 11-వ తేదిముదల 25 తేదివరకు 9581 వేరుకేసకాయల బస్తాలను ఎగుమతి చేసెదనియు పట్టిరి.

కడలూరులో ముద్దయిలు, కంపెనీతరపున ఏజంటుగానున్న ఎరసింహాచారిగారు సాక్ష్యమొసంగుచు సి. కే. యస్. కంపెనీవారి తరపున పల్లెబుల్లయందు వేరుకేసకాయలను కొనుగోలుచేయుచు పారీకంపెనీవారి గిడ్డంగులయందు నిలువయుంచుచుండెదవార మనియు, మర్కంటిలు బ్యాంకునకు కుదువ బెట్టుబడిన సరుకు మాత్రమే పారీకంపెనీ గిడ్డంగులలో నిలువ చేయబడుచుండెననియు పట్టిరి.

న్యాయమూర్తి గారడిగిన ప్రశ్నలకు సాక్షి యిట్లు జెప్పెను. జనవరి 11-వ తేది వరకు ముద్దయిలు కంపెనీవారికి కడలూరు యందు 8322 వేరుకేసకాయల మూటలు కలిగియుండిరి. అందులో 8200 బస్తాలు మర్కంటిల బ్యాంకువారి తరపున పండితుల పారీకంపెనీవారికి 8200 బస్తాలు కుదువబెట్టుబడినవి. 11-వ తేదికి పూర్వము 800 బస్తాలు కుదువబెట్టుబడినవి. 7-వ తేదియందు 2500 లును, 8-వ తేదియందు 1,400 లును, 9-వ తేది 1,500 లును, 10-వ తేది 1,700 ను 11-వ తేది 1,400 ను బస్తాలు కడలూరునందే కొనుగోలు చేయబడినవి. ఇవి మాన్యు ఇతరస్థలములనుండి తెప్పింపబడిన సరుకు నుకలసి నెంట్ల బ్యాంకు 1000 బస్తాలుగూడ పారీకంపెనీవారివద్ద కుదువబెట్టుబడినవి. 13-వ తేది కుదువబెట్టెదను. కాని ఆదినము కడలూరునందే 900 ల బస్తాలను కొనుగోలు చేసితిమి. 100 వ పైగా బైటపూర్ణము వచ్చెను.

14-వ తేది 279 బస్తాలు కడలూరు నంగును, 587 బస్తాలు బై పూర్ణమునను ఎగులు చెయబడి, అందుము 1800 బస్తాలు కుదువబెట్టుబడినవి. 15-వ తేది కుదువబెట్టుబడిలేదు. 16-వ తేది 800 ల బస్తాలు ప్యాంకంపెనీవద్ద కుదువబెట్టుబడినవి. 18-వ తేది 100 బస్తాలు మాత్రమే కొనుగోలు. ఆదినము కుదువబెట్టుబడినవి. 17-వ తేది కొనుగోలు లేదు. 19-వ తేది కడలూరునందు 500 బస్తాలు కొనుగోలు కుదువలేదు. 20-వ తేది కడలూరునందు 500 లు బస్తాలు కొనుగోలు. బైటపూర్ణముండి 56. 21-వ తేది కడలూరునందు 500 బస్తాలు కొనుగోలు చేయబడినవి. 1.00 బస్తా లాదినము కుదువబెట్టుబడినవి. 22-వ తేది కడలూరునందు బైట గ్రామములలోను 500 బస్తాలు కొనుగోలు చేయబడినవి. 1000 బస్తాలు కుదువబెట్టుబడినవి.

23, 24, 25 తేదీలందు పూడ కడలూరు నందును, బైట గ్రామములందును కొనుగోలు చేయబడినవి. 26-వ తేది 150 బస్తాలు బైట గ్రామములనుండి వచ్చెను. ఆదినము కుదువలేదు. ఆదినము మొత్తము సరుకు 14, 825 బస్తాలు గిడ్డంగులలో నిలువయుండెను. అందు 14, 200 లు పారీకంపెనీవారికి కుదువ. 9561 బస్తాలు ఎగుమతికై ఓడలో ఎక్కింపబడినవి.

4000 బస్తా లాదినము ముద్దయిలు నెంట్ల బ్యాంకు వారివద్ద కుదువబెట్టిన విషయము సే నెరుగను. ముద్దయిలీరువురును అప్పుడప్పుడు కడలూరు వచ్చుచుండెదవారే అని పత్రికాను. క్రాసు ప్రాసిక్యూటరుగారి ప్రశ్నలకు సాక్షి సమాధాన మొసంగుచు సరుకు కొనుగోలైన వెంటనే ప్యాంకంపెనీవారివద్ద కుదువ బెట్టువలసివడిగా వి. యజమానుల ఉత్తరువు లనియు, కేంద్రముగా ఉత్తరువు లేనపుడెల్లను అటులే గావించుచుంటుమనియు సమాధాన మొసంగెను.

మరల న్యాయమూర్తి వైచిన్ ప్రశ్నలకు సాక్షి సమాధాన మొసంగుచు, జనవరి 27-వ తేది నెంట్ల బ్యాంకు 2-వ తేదివరకు చేసిన కొనుగోలు, ఎంపియు ముంట్ల బ్యాంకు విషయములను వివరించెను. ఫిబ్రవరి 6, లేక 7-వ తేదియందు కడలూరులో వ్యాపారము నిలుపుదల చేయబడినది. యజమాన వద్దగనుండి ఉత్తరముగాని, తంతిగానీ, లేకుండెను. అని పట్టిరి.

జనవరి 6-వ తేది కడలూరునందు గిడ్డంగులపై మర్కంటిలు బ్యాంకువారి బోర్డులు బైట కొట్టబడియుండెను. 6-వ తేది వ్యాపారము మాసివేయబడుట కదియే కారణము. ఈ విషయమును మద్రాసునకు ముద్దయిలు చెప్పింపితిని. 10 సం|| ల కాలము కడలూరునందు ముద్దయిలీతరపున ఈ వ్యాపారము చేయుచునేయుంటిని. గడచిన వాలుగైరు వత్సరములుగా వేరుకేసక వ్యాపారము నందు వీరే గొప్ప వత్సరములు. ఇంతకుపూర్వము ప్యాంకంపెనీ మొదలగువారు వ్యాపారము చేయుచుండిరి. వారివద్దనుండి సి. కే. యస్. ముద్దయిలు కంపెనీ వారు విశేషముగ తమవద్దకు రాబట్టుకొనిరి. ప్యాంకంపెనీవారు మర్కంటిలు బ్యాంకుతో వ్యవహరించుచుండిరి. కుదువబెట్టుబడిన సరుకు విషయములో ముందుగానే ముద్దయిలవద్దనుండి అట్లు జేయుటకు ఉత్తరువు లండజేయబడుచుండెదవి. 6-వ తేది మర్కంటిలు బ్యాంకువారు గిడ్డంగులపై తమ సీక్యురేషన్తో పూర్వమువలె మాన్యువ్యాపారము జరుగుట కెట్టి యాటంకమునుండెడిదిగాదు. ఈసీక్యురేషన్ సమాచారమును మనీషివ్వారా మద్రాసునకు ముద్దయిలు కంపెనీవారికి అనిపలేదు. ప్యాంకంపెనీ కడలూరు ఆఫీసు మ్యానేజర్ల కృష్ణదేవకాచారి గారు సాక్ష్య మొసంగుచు 1924 సం||నుండి ముద్దయిలు వ్యాపారసంబంధముగా ఎరుగుదుమనియు తమకు తెలిసినంతవరకు వారు వేరుకేసకాయల వ్యాపారము జేయుచుండెదననియు కడలూరునందు ముద్దయిల స్వంతగిడ్డంగులుండెననియు, వారిసరుకు తమ (ప్యాంకం) కంపెనీవారివద్ద మామూలుగా కుదువబెట్టుబడుచుండెననియు, ముద్దయిలు తమవద్ద కొలది బస్తాలుమాత్రమే నిలువయుంచుకొనుచుండెదవారనియు మర్కంటిలు బ్యాంకుతరపున తాము యేజంటుగా నియమింపబడి జనవరి 6-వ తేదియందు ముద్దయిల గిడ్డంగులకు సీక్యురేషన్మినియు, సీక్యురేషన్మినివది ఉత్తరువులు వచ్చినదినమే ఆప్రకారము గావించితిమనియు పట్టిరి.

పిదప 1-వ ముద్దయి ఈ క్రిందివిధముగా వాఖ్యాల మొసంగిరి. సేనెట్టి నేరముగాని గావించియుండలేదు. నెంట్ల బ్యాంకును మాసముచేయు వద్దేము నాకెంతమాత్రములేదు. జనవరి 11-వ తేదిగాని 14-వ తేదిగాని కొత్తగారితోగాని, వోఫీగారితోగాని సేనెట్టి సంభాషణను గావించియుండలేదు. సరుకుపై యజమాను పెట్టి ఏమరుద్రావు మొత్తమును లగ్గించవలసి

గాని అప్పుడప్పుడు వోఫీగారు మాత్రము నన్నును ముండేది వారు యజమానుగాను వానద్ద సరుకు సిద్ధముగా నున్నదని 11-వ తేది నేను చెప్పియుండలేదు. నా చెక్కులను ప్యాంకు చేయవలసివగా నైన నేను కోరియుండలేదు. మొత్తమును తగ్గింపవలసివదనిగాని నేకోరిలేదు. ఏ. ఎస్. బి. ప్రమును నేను సంతకముచేసి యిచ్చుతిని. ఒడంబడిక ననుసరించి సరుకు కొనుగోలు చేసి, నిలువజేసి, పిదప ఓడల కెట్టుబడ్డ ప్రత్యేకముగా ఫలాని సరుకేదియును అందు వివరింపబడలేదు” అని పట్టిరి. 2 ముద్దయిపై యభిప్రాయములతో నేకిభవించిరి అంట్లు కొద్దువారు ఫలానాసరుకులకు లేనిరి

అస్పృశ్యులు—దేవాలయ ప్రవేశము

అస్పృశ్యుల దృఢసంకల్పము - దృఢప్రయత్నములు

వికోవా దేవాలయములో అస్పృశ్యులు ప్రవేశించుట కనుజ్ఞ యొసంగబడినది

నాగపూరు, నవంబరు 13:—మధ్య పరగణాలు బీరారు రాష్ట్రముల నిమ్మజాతుల అవసరమహాసభాసమావేశము ముగిసినది. ఈ సమావేశమునందు వైస్రాయిగారి ప్రకటననుగూర్చి చర్చజరిగెను. రాజోవు సర్వపక్షసభావేళమునందు నిమ్మజాతులకుగూడ తగినంతమంది ప్రతినిధులు ఉండునట్లుగా ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా కోరిరి.

సభాప్రతినిధులు సమావేశమునుండి వైదలిపోవుటకు పూర్వము గణపతిగుహారాజగారిచే ప్రతిష్ఠింపబడి, నిర్దిష్ఠపబడిన వికోవా దేవాలయములోనికి అస్పృశ్యులుగూడ పోవుటకు అనుజ్ఞ యొసంగబడినది ప్రకటింపబడినది. అస్పృశ్యులు అనేకులు పెద్ద యూరేగింపుతో దేవాలయములోనికి వెళ్లి స్వామిని పూజించిరి.

అహమ్మదాబాదు అస్పృశ్యులభీష్మప్రతిజ్ఞలు

అహమ్మదాబాదు, నవంబరు 13:—అహమ్మదాబాదులోని అస్పృశ్యుల 3-వ అస్పృశ్యుల ప్రతినిధి కమిషనరునకు కేటెడినము కార్మిక సంఘమువారి యజమాన్యమున పథదేసిరి. మిల్లులన్నియు మూసివేయబడినవి. స్వామి స్వారాజ్యదేవాలయములోనికి అస్పృశ్యులు ప్రవేశించెదరేమో అని దేవాలయము మూసివేయబడినది. కాని, మిల్లులలోని అల్పకాలిలోను అస్పృశ్యులు పనిచేయుటకు మిల్లు అధికారులు అనుమతించునట్లు చేయుటకును దేవాలయములలో తమకు ప్రవేశార్హతనొసంగునట్లు చేయుటకును, అస్పృశ్యులందరూ సత్కృతహామ నవలంబించి మిల్లు గేట్లువద్దను, దేవాలయ ద్వారములవద్దను సాత్విక నిరోధముల చేయవలెనని ప్రతిజ్ఞ చేసిరి.

కార్మికసంఘ కార్యదర్శి యగు గల్టారిల నందగారు అన్ని సంస్థల యందును అస్పృశ్యులకు అసౌకర్యతా బోధనము చేయుటకు ఒక సులభోపాయము కనిపెట్టినననియు అస్పృశ్యులందరు తొందరపడక ఓపిక పట్టవలెను అని చెప్పిరి (అ. ప్రె.)

బొంబాయి పూర్వార్థుల పట్టుదల

బొంబాయి, నవంబరు 14:—సంఘ సంస్కర్తలు అస్పృశ్యులను దేవాలయములోనికి ప్రవేశింపజేయుటకు గల ఆటంకములు తొలగించవలయునని ప్రయత్నించుచున్నారని గనుక సంస్కర్తల ప్రయత్నముల నెట్లైనను ఫలము లేకుండుననియు, హిందూ దేవాలయములలోనికి అస్పృశ్యుల రానిచ్చుటవలన, దేవస్థానము లపవిత్రముననియు, అట్టి దేవాలయముల పవిత్రతను కాపాడుటకై పూర్వార్థులు లండన్ ప్రాణములైన యర్పించి యెదుర్కొడ్డవలయుననియు సభలో నుపన్యసింపిరి.

ఇందుకు ప్రతికూలముగా నెహరో సభలో మాట్లాడ నంకించగా నతనిని మాట్లాడనీయక ఉన్నాని నున్నరీతిగా సభలోనుండి లేవనెత్తి బయటకు లాగివేసిరి (అ. ప్రె.)

మోహినితైలము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0
పురుషులు వాడుటకు మోగ్యజ్ఞునది
అమ్మతాంజనండిపో బొంబాయి - మదరాసు,
అమ్మతాంజనండిపో, బొంబాయి - మదరాసు,

నాలవ ఆంధ్రగాయక మహాసభ, బెజవాడ

3-11-29 స్థాయిసంఘ నిర్మాణము

ఈ సభానిర్వహణమునకై ఈ క్రింది వారితో నొక స్థాయి సంఘమును ఏర్పాటు చేయవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

సభ్యులు:- దివాన్ భూపాద్మర కోమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు (అధ్యక్షులు) విశ్వదాత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు (ఉపాధ్యక్షులు) బీరుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు (కార్యదర్శి) ఆదిభట్ల నారాయణరావుగారు, హరి నాగభూషణంగారు, ద్వారం వెంకటస్వామినాయుడుగారు, తుమరాడ సంగమేశ్వరకృష్ణగారు, సుసర్ల గంగాధరకృష్ణగారు, ములుగు శివానందకృష్ణగారు, పర్వతనేని వీరయ్యచౌదరిగారు, బలిశేపల్లి సీతారామయ్యగారు, నారణాసి బ్రహ్మయ్యకృష్ణగారు, చల్లపల్లి పంచనదేశ్వరకృష్ణగారు, అశ్వధాటి రామమూర్తిగారు, పొట్లూరి వీరరాఘవయ్య చౌదరిగారు, వారణాసి ఘంటయ్యకృష్ణగారు.

నవంబరు 2 లేదీ మొదలు 6 లేదీవరకు ఈ సభా కార్యక్రమము, ఈ క్రిందివిధమున సక్రమముగను జయప్రథముగను జరుపబడినది.

2-11-29 ఉదయం 8 ఘంటలకు అధ్యక్షులు ఉర్రేగింపు ప్రారంభింపబడెను. ఈ ఉర్రేగింపు మ-రా-రా-శ్రీ విశ్వదాత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు దుర్గా జీవనమునుండి దుర్గాకళామందిరమునకు గొంపోవబడెను. ఆ చుట్ట 9 గంటలకు నాలవ ఆంధ్రగాయక మహాసభ సమావేశమయ్యెను. ఈ సభకు పెక్కిండు ఆంధ్రదేశ సుప్రసిద్ధ సంగీత విద్వాంసులును విద్యాభిమానులును విచ్చేసియుండిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు సంగీతవిద్వాన్ పారుపల్లి రామకృష్ణయ్య పంతులుగారు సభ్యుల నాహ్వానించి స్వాగతోపన్యాసము గావించిరి.

పిమ్మట శ్రీ నాయుడుగారు సభ్యుల కరతాశ్చర్యములు చెలరేగ అధ్యక్షుని ముందుకరించి ఉపన్యసించిరి.

3-11-29 ఉదయం 8 ఘంటలకు తిరిగి గాయకమహాసభ సమావేశము కాబడినది. ఈసభ కర్తవ్యము ప్రముఖులు ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడుగారు, ఈమని అత్యుత్తరానుయ్యగారు, వారణాసి బ్రహ్మయ్యకృష్ణగారు, చల్లపల్లి పంచనదేశ్వర కృష్ణగారు, పర్వతనేని వీరయ్యచౌదరిగారు, సుసర్ల నాగేశ్వరకృష్ణగారు, ఈ విశ్వపతి కామ్రూరుగారు, అశ్వధాటి రామమూర్తిగారు, పొట్లూరి వీరరాఘవయ్య చౌదరి, వారణాసి ఘంటయ్యకృష్ణ, కొలంక వెంకట్రాజుగారు, నేతి లక్ష్మీనారాయణ భాగవతారగారు, పువ్వుల రత్నంగారు, కోరి నాగభూషణంగారు, విజయూరివరహ. నరసింహ చార్యులుగారు, మద్దూరి వరదరాజగోపాలరావు పంతులుగారు, కోమ్మిరెడ్డి భాస్కర రామమూర్తినాయుడుగారు, చాగంటి సుందయ్య పంతులుగారు, కాశీభట్ల సుబ్బయ్యకృష్ణగారు, చాకిమ్ మహమ్మద్ మొయిన్ డిన్ సాహెబుగారు మొదలు గాగల పెక్కిండు సంగీతవిద్వాంసులగు గాయక మార్గంగిక జంత్రికాత్రిజ్ఞులును, విద్యాభిమానులగు ప్రముఖులను సభ నలంకరించిరి. అందు సంగీత సంస్కారములగు గూర్చియు, సంస్థాపనములగు గూర్చియు సావకాశముగ చర్చింపబడి కొన్ని ముఖ్యములగు తీర్మానములను, స్థాయిసంఘ నిర్మాణమును గావించబడెను.

ఈనాటి సాయంత్రపు కచ్ఛేరీలు ముగింపబడిన పిమ్మట ము||రా||వి||దే|| కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, సభాధ్యక్షులగు శ్రీనాయుడుగారు కాకినాడయందు గానసమాజమున నెలకొల్పి యిరువదియారు సంవత్సరములకు గోతమునకు సమకాలికులగు మహాపకారమును ప్రకరింపించుచూ, శరీరాస్వస్థత కలిగియుండియు తమకుగల సంగీతవిద్యాభిమానముచే మా ప్రార్థనమును త్రొవ్వేయక, తామును తమ సోదరులగు శ్రీ భాస్కర రామమూర్తినాయుడుగారును తమ గానసమాజ కార్యదర్శిగగు శ్రీ చాగంటి సుందయ్య పంతులుగారు, కాశీభట్ల సుబ్బయ్యకృష్ణగారు, విజయూరి నరహాసరసింహాచార్యులుగారు మొదలుగాగల మిత్రబృందముతో నిప్పటికి నడుచేసి ఈసభాకార్యక్రమమును జయప్రథమొనరించినందుకు శ్రీ నాయుడు గారికి ఆభిషేచనములు చేసిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులగు శ్రీనాయుడుగారు నాటిరాత్రి బండిలో కాకినాడకు వెళ్లెను. అత్యుపసరమైయుండుటచే ఈసభ ప్రారంభమునుండి నేటివరకు సంగీతసభల జరిగిన విద్యాంశలకు మహాసభ తరఫున నివ్వ నిర్ణయింపబడిన గౌరవపురస్కరమును చుగ్గరపతకమును కర్తవ్య శాల్పలసహితముగ కొనుగదా చేయుట రాష్ట్రీయ మహాసభలతో జాతు ఇకముందు గూడా సం

త సమావేశముల విరివిగ సమకాలికుల సంగీతాభ్యుదయమునకు వోడ్పడవలసియుండుట దేశనాయకుల కెల్లరకును ముఖ్యకర్త వ్య మనియు, ఇదివరకు మాడుసంవత్సరముల నుండియు జరిగిన సభలకు రాజాలమికి తమ అనుతాపమును చెల్లుచు ఇప్పుడినాల్గవ ఆంధ్రగాయక మహాసభకు అధ్యక్షులుగనుండుటకు ఈసంఘము వారును ము||రా||శ్రీ దే|| కా|| నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును ఆహ్వానించినప్పుడు శరీరాస్వస్థత కలిగియుండియు రాజాలనని చెలుపుటకు సాహసంపజాలక రెండురోజులైనను ఇచ్చటకార్యక్రమమున పాల్గొనుట విధాయక మని యెంచి సభవారి యజ్ఞను శరసావహించి సమయమునకు వచ్చి కార్యక్రమము యధాశక్తిని నిర్వహింప గలిగితి నను సంతృప్తత నెఱవనియు చెలిపిరి.

ఈ సమయమున సభయందుగల శ్రోతలలో నొకరగు బకంతురం నివాసులయిన న్యా|| శ్రీకృష్ణదాసుగారు తాము కాకినాడ గానసభకు ఇరువది సంవత్సరములనుంచి హాజరుగను అచ్చటి సంగీతానందమును అనుభవించుచుంటినినియు, అటులనే ఈ బెజవాడపట్టణమున కూడ నొక గానసమాజమును నెలకొల్పి సంగీతవిద్వాంసుల ప్రోత్సహించుచు, మాయటి శ్రోతలకు యిట్టి యానందమును తరుచుగ కలుగజేయుచుండవలె ననియు, శ్రీ దే|| కా|| నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని ప్రబోధించిరి.

పారుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారి అంత్యోపన్యాసము

6-11-29 సాయంత్రపు పాటకచ్ఛేరీలు ముగింపబడిన పిమ్మట ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ పారుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారిట్లునవ్వసించిరి.

సభ్యులారా! ఈ సభలు నేటితో పరిసమాప్తిగాంచినవి. ఈ యాంధ్రగాయక మహాసభను గూర్చి సంగీత విద్వాంసుల సంధరిని ఆహ్వానించుటయు, అందుకొన్ని సంగీతకచ్ఛేరీల నేర్పాటుచేసి సక్రమముగ నెరవేర్చుటయు, నను సభానిర్వహణోద్యోగమును ము||రా||శ్రీ విశ్వదాత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారును రాష్ట్రీయ సంఘమువారును నాపై మోపినప్పుడు, అట్టి భారమునహించుట అనేకకారణములచే మిగల కష్టతరమైనదను సంగతిని అనుభవపూర్వకముగ నెరింగియున్నవాడ నగుటచే నట్టియుద్యోగమును స్వీకరింపుటకు నేను కొంత సంకోచించితిని; గాని, సంగీతమునం దొకంత ప్రవేశమును గాంచియుండుటం బట్టియు ఈ గ్రామ నివాసముడైన యెండుంటంబట్టియు దప్పని సరియగుటచే గాక ముఖ్యముగ శ్రీ|| పంతులుగారి యొక్కయు రాష్ట్రీయ సంఘమువారి యొక్కయు ఆజ్ఞను ఉల్లంఘింపజాలనివాడనై ఇట్టి కార్యభారమునుట కియ్యకొంటిని.

మా సభనుగూర్చిన వై ప్రయత్నములలో మాకు చెలిసియున్నంతలో ఆంధ్రదేశమునంగల సుప్రసిద్ధ గానవిద్వాంశుల కెల్లరకును ఆహ్వానపత్రిక లంపబడినవి. ఇదిగాక ఈ సభలలో ఏర్పాటుచేయబడించిన సంగీతప్రదర్శనముల విషయమై రోజుకు రెండుకచ్ఛేరీల వంతున అయిదురోజులకు పది కచ్ఛేరీలకంటె ఎక్కువగ జరుపదన అవకాశము లేవండుటంజేసి అందుకు తగినటుల కొందరు విద్వాంసులకుమాత్రమే ప్రత్యేకఆహ్వానము లంపబడినవి. ఇట్లు కచ్ఛేరీలకు ఆహ్వానింపబడినవారిలో ఏ ఒక రిద్దరో దప్ప, అందరును సకాలమున తమతమ అంగీకారములను తెలిపియుండుటయేగాక, సీర్జితసమయములను వారివారి గాన విద్యాకాలతల బ్రవర్తించి సభలను జయప్రథము గావించిరి. ఇదిగాక, మామూలగ సభకు ఆహ్వానింపబడిన వారిలో కూడ కొందరు సదకు సంగీతప్రదర్శనము లొనరించుటకు తమకుగల ఉత్సాహమును జూపియుండిరి; గాని, అట్టివారికి తగిన అవకాశ మివ్వ సాధ్యము గాకుండుటంజేసి విరమింపవలసి వచ్చెను. సభాకార్యములయం దిట్లు సహకార మొనరించి సభలను జయప్రథ మొనరించిన గాయక మార్గంగిక విద్వాంసులకును, మిగుల ఓరిమితో నీ యెరురోజులను నిర్వలచిత్తులై సంగీతానందము ననుభవించి విద్వాంసులకు, మిగల ప్రోత్సాహమొసంగిన శ్రోతలకును, మా సంఘముతరఫున అనేక విందనో తంబులర్పించుచున్నాము.

ఈ సభలకు ప్రేక్షకసానములను, ప్రవేశములనును ఏర్పాటుచేయబడినప్పటికిని శ్రోతలు అధికసంఖ్యాకులుగ విచ్చేసియుండుటంబట్టి మనదేశీయులకూడ సంగీతముయొక్క విలువను చాచువరకు గ్రహించియుండిరిని తెలియవచ్చును. గాని, మనదేశీయన నాటకములనును, సినిమాలు మొదలగు నాటికిని ప్రాప్యమున వచ్చించి అత్యధికసంఖ్యాకులగు ప్రేక్షకులెల్ల అరచించుచుండుట అటులనే సంగీత కచ్ఛేరీలకుగూడ ఇంకను అత్యధికసంఖ్యాకులగు శ్రోతలు పెడబురు, ప్రోత్సాహ మొసంగుచుండినకాని మన దేశీయ సంగీతము పరిపూర్ణప్రకారము గాంవనరదు. ఇందుకు ప్రతిఫలము సంగీతకచ్ఛేరీలను జరిపించు గానసమాజములను సావించింపవలసియుండుట ప్రజల కర్తవ్యము. మరి యొక ముఖ్య విషయమును గూర్చి చెప్పవలసి అందరియెల్ల మనవిచేయు వలసియున్నది. ఏల యన? ఇచ్చట మనమియ్యరురోజులనుండియు, యేసంగీతానందముచే నవ్వించితల బాసియుంటిమో, అట్టి ఈసంగీతమును ఉద్ధరించిన మహనీయుమూర్తి యగు శ్రీత్యాగరాజస్వామి మన యాంధ్రులనువది ఎల్లరకును చెలసినవిషయమే. వివిధ హాశదేశ సభలకు తంజావూరు జిల్లాలోని పంపకావేతీరస్థమయిన పంచ

నదమను (తిరువయ్యారు) దివ్యత్రేతమున నుద్భవించి అచ్చటనే సిద్ధిగాంచియుండుటంబట్టి అచ్చటగల శ్రీవారి నిజసమాధి సాన్నిధ్యమునకు దక్షిణదేశీయులకు సంగీతవిద్వాంసులెల్లరును సమావేశమయి శ్రీత్యాగరాజారాధన మొనరించుకొనుచుండుట అటులనే మనముకూడ అచ్చటికి వెళ్లి ఆరాధించవలెనని మిగుల వ్యయప్రయాసలతో గూడినదై యుంటుచే సుసాధ్యము కానేరకయున్నది. అందువలననే మనదేశీయన చాలవోల్ల సంగీతవిద్వాంసులవలనను కొందరు విద్యాభిమానులవలనను కూడ శ్రీత్యాగరాజారాధనములు జరుపబడుచున్నవి. గాని, నాకోరిక ఏమనగా మనదేశీయన కూడలిస్థానముయొట్టియు, కృష్ణానధీ తీరస్థమగు శ్రీ దుర్గామల్లేశ్వర త్రేత్రమయినట్టియు ఈవిజయవాడపురంబున శ్రీత్యాగరాజస్వామివారి ప్రతిష్ఠాపనతో నొక మందిరాలయమును నిర్మించి ఆంధ్రదేశ సంగీతవిద్వాంసులెల్లరును ఏకోన్ముఖముగ నిచ్చట సమావేశమయి శ్రీత్యాగరాజారాధన మొనరించుకొనందగు అవకాశమును కల్పింపవలసియుండుట దేశాభ్యుదయమునకును సంగీతాభివృద్ధికిని ఆత్మవిగరమని నాయభిప్రాయము. ఇట్టి సమద్యమమునకు తోడ్పడి కాశ్యోతమును మహాపకార మొనరింపవలె నని ము||రా||శ్రీ విశ్వదాత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులువారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

పిమ్మట శ్రీ హరి నాగభూషణంగారు తాము కొన్ని యిబ్బందులవలన మొదటినుండియు పాల్గొనజాలనందుకు విచారించుచు ఈశ్వరానుగ్రహముచే నీ యాఖరురోజుకైనను రాగలిగినను సంతసమును వెలిబుచ్చి తమ బంధువందుకూడ శ్రీత్యాగరాజస్వామి ప్రతిష్ఠాపన మొనరించుపట్టున తోడ్పడవలసిన దని శ్రీపంతులువారిని కోరిరి.

సంగీతవిద్యోధావలగు శ్రీ త్యాగరాజులవారి ప్రతిష్ఠాపనమందిరమునుగూర్చి శ్రీరామకృష్ణయ్యగారు వాగ్రుచ్చిని ప్రకారము తప్పక ఇచ్చట నిర్మాణమొనరింపవలసి యుండుట అవశ్యకమే ననియు అందు తగుప్రయత్నము చేసెద మనియు ఇందు ఏమయిన ద్రవ్యము మిగిలినయెడల దానితో శంకుస్థాపన మొనరింపదగుననియు శ్రీ|| నా|| పంతులువారు వాగ్దానమొనరించి ఆంధ్రులెల్లరుకూడయిందుకు తోడ్పడవలెనని నెలవిచ్చిరి.

ఇదివరకు సభాధ్యక్షులచే సన్నానింపబడిన వారుగాక 4-11-29 మొదలు ఈ ఆఖరురోజువరకు గాన ప్రదర్శనముల జరిపిన మిగత విద్వాంసులందరికినికూడ సమానగౌరవముతో నొక్కొక్క మువ్వరపతకమును కర్తవ్యచాపును ఇచ్చి సన్నానించిరి అంతటితో సభ ముగింపబడెను.

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

మైనారిటీలతో

భేదములను పరిష్కరింపుడు

వికమత్యము అవసరము

పార్లమెంటు చర్చలను గూర్చి సప్రగాఢి యభిప్రాయము ఆలహాబాదు, నవంబరు 13:- పార్లమెంటు మహాసభలో భారత సమస్యనుగూర్చిన చర్చవిషయమై వ్రాయుచు, లార్డుసభలో ప్రభుత్వసభ్యులు చెప్పినమాటలనుబట్టి లేబరుప్రభుత్వమువారి వైఖరిని నిర్ణయించ వలెదనియు, కామన్సు సభలో వెడ్డెవుడ్ బెన్ గారి యుపన్యాసము లేబరు మంత్రివర్గము యొక్క ఆభిప్రాయమును వ్యక్తపరచునని చెప్పవచ్చుననియు, సిద్ధిగతులు ఆకాపూరితముగా నున్నవనియు సర్ లేబరుహడ్డూర్ సప్రగాఢుల వీరమృత్యులో వ్రాయుచున్నాడు, మరియు వారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

భర్తగామే మనకు లేబరు ప్రభుత్వమువారు అధినివేశ ప్రతిపత్తి నొసంగెదమని వాగ్దాత్రము చేసినని యూహించుట పారవాటు. అధినివేశ ప్రతిపత్తి యెప్పుడెప్పు వీలగునో గర్హించుటకు మనలను వారాహ్వానించుచున్నారని తలచుటగూడ పారవాటే. మనము అధినివేశ ప్రతిపత్తికి తగుమును బుజువు చేయవలెను. ముఖ్యవిషయములలో మనలో మనము వికమత్యము కు నున్న కొన్ని సత్యము. ఈ పార్టీ కార్యక్రమమేమి, ఆ పార్టీ యొక్క ఆధిక్యతయేమి అని చెప్పించుచుండు అర్జున సంఖ్యాసంఘములకును అధికజన సంఖ్యాసంఘములకును గలిగిన భేదములను రూపుమాపుట ఆత్యంత ప్రాముఖ్యతహించినవిషయము. వికాలమై పడియు, వ్యాధిమైపడియు విధిమనమును ఈ భేదములకు పరిష్కరించవలెను. లేబరుప్రభుత్వమునకు చేయూర నొసంగి మేని ఆంద్రము ఏకగ్రీవముగా నొక ప్రజాశక్తికు తయారుకేసి ఆ ప్రజాశక్తికే ఆంధ్రముల యంగీకారమునకు నివేదించితిమి, తక్కిన విషయములన్నిటిని మనము ఆంధ్రదేశములో పరిష్కరించుకొనినను పరిష్కరించుకొనవచ్చును. ఈ సావకాశమును వినియోగించుకొనెదమా రాక చచ్చుదుమకొనెదమా? (ఆ ప్రశ్న)

* * * *

పాపములు కలుగజేయును

బంధు, } పే. నారాయణమూర్తి
12-11-29. } అనంత స్వామిగారి గారు.

విద్వాన్ దేవరకొండ రామజోగిశాస్త్రి
ప్రతినిధి.

గి॥ నె॥ సీతాపతి.

కార్యదర్శి, ఆర్యసమాజము, వాయిల్ పాడు.

అమ్మ తాంజనము డిపో, మదాను బొంబాయి.

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటువలన విషము నెత్తుదులో ప్రవేశంపడు. బాధ నరములవెంట పెద్దనరముదగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును బండపొరనటుల చేసిన, బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము ననేకులు పరిశీలించిరి. ప్రతియింట నుండదగినది ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరుబిరడా గల సీసాలలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందు పోసిన, బాధ మాయ మగును. ఈమందు తమవద్ద గలిగియున్న తాము బాధపడక, ఇతరులకు గూడ నిచ్చి బాధను పోగొట్టి తాము పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. అన్యతాంజనం డిపో 7, తంబు శైల్యివీధి, మదరాసు.

ఆఫసువార్తలు

నాదిరుఖానుగారికి ప్రజలు క్రమేణ వశవర్తను
లగుచున్నారు. అమానుల్లాగారి పరిపాలనమే

కావలెనను వారి పట్టుదలకూడ తగ్గుచున్నది

కాబూలు, నవంబరు 12:—కాబూలునుండి పెషావరు
కువచ్చిన బాటసారులపల్ల యీక్రింది వార్తలు తెలియుచున్నవి.

లండి ఖానాలోడ్డు భద్రకరముగాను నిరపాయముగాను
ప్రయాణముల కనుకూలముగ నున్నది.

నాదిరుఖానుగారు చలాయించుచున్న మొఖద్దమాలు
ఘర్వముల యీక్రింది విషయములకు సంబంధించినవి చాలవరకు
ప్రజల కందజేయబడుచున్నవి.

(4) చరికారులలోను కొవిషమునులోను బాచ్చసామాగారి
పక్ష మవలించి పోరాడియున్న వారికి తుమాపా పత్రములు
జారీచేయబడెను.

(2) వెనుకటి అమీరుగారి పక్షము వహించి ఆ య న
యందే అభిమానము గలవా రందరును రాజద్రోహశాస్త్రములను
చేయబూనవలదని హెచ్చరించుచు ప్రకటనలు చేయబడెను.

(3) కత్తులు కతారులు మున్నగు ఆయుధ సామగ్రి కత్తు
పక్షమువారి పటాలములనుండి ప్రాసచేయుటకు ఉత్తరువులు
జారీ చేయబడెను.

(4) తిరుగుబాటు చేసియుండిన తెగలవారి నందరిని వచ్చి
రాజభక్తి ప్రమాణములు చేయవలసినదిగా శ్రీముఖములంపబడెను.

వెనుక బాచ్చసామాగారికి ఆయువుపట్టుగానుండిన
జబలుసరాజి అనుకోటను అందుండిన వస్తుసామగ్రిని సర్కారు
ఆస్తిని బలపరచుకొనుటకై మహమ్మదుఖాను గారు పంపబడిరి.

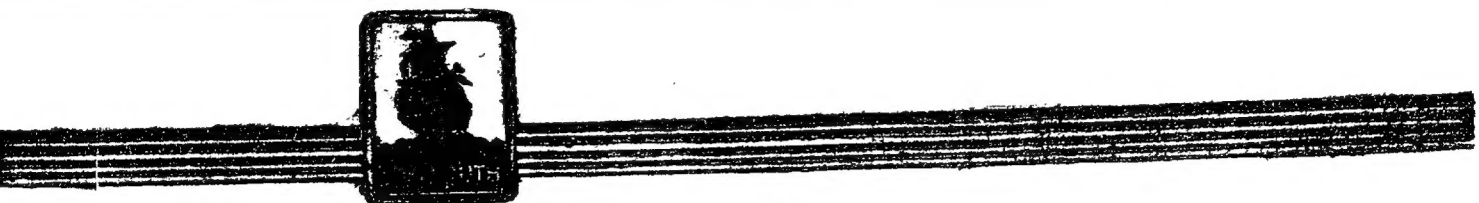
ఇదేరీతిగా గజనీలోని సర్కారు ఆస్తిసంతను దఖలు
పరచుకొనుటకై షాహరీఖానుగారు పంపబడిరి.

నాదిరుఖానుగారి క్రొత్త పటాలములు

నాదిరుఖానుగారు క్రొత్త పటాలములను చేకూర్చి నీ
యమించుచున్నారు. వెనుక అమానుల్లాగారి పక్షమున నౌకర్ల
చేసియుండిన సిపాయిలు చాలమందిని నాదిరుఖానుగారు
తమ పటాలములలో చేర్చుకొనుచున్నారు.

తూర్పు పరగణాలలోను దక్షిణ పరగణాలలోని వారు
దినదినము అనేకులు రాజభక్తి ప్రమాణములను చేసి నాదిరుఖాను
గారి ప్రభుత్వ మంగీకరించుచున్నారు.

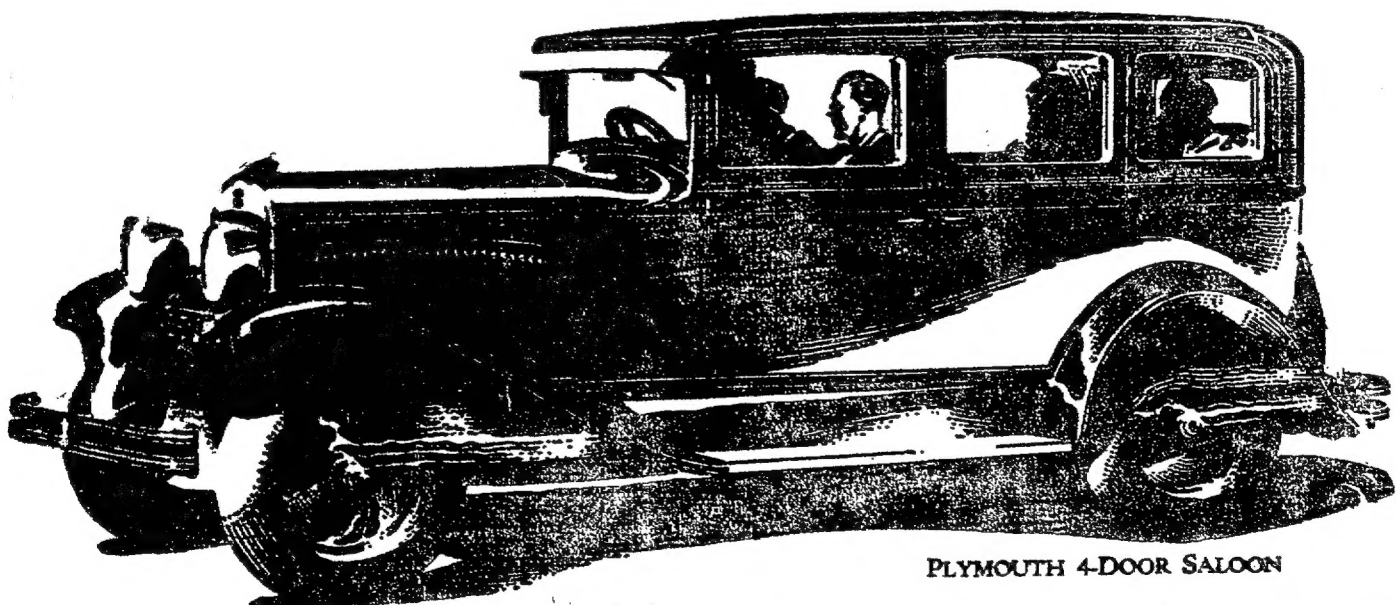
అమానుల్లాగాజ్ ప్రభుత్వాధికారము వహించవలయునని
వాదిం చెడి నారు తమ పట్టుదల క్రమశః పీడు
చున్నారు. మొహమాండులు, షివ్వారీలు కూడి కూగియానీలు
కూడ రాజభక్తి ప్రమాణములు చేసిరి. (ఫ్రీ ప్రెసు)

తక్కువ ధర గల కారులలో మిక్కిలి మితవ్యయము గల కారు

ప్లిమూత్ ను నడపుటకగు ఖర్చు అసాధారణముగా మిక్కిలి
తక్కువ. ఈ ఫలితము క్రైస్లర్ ఎంజనీరింగు, పరిశోధన,
తయారుచేయుటందు గల యనుభవము మొదలగువాటిచే
గలిగినది. ఇదియే నూతన 4 సిలిండరు హై-కంప్రెషన్
ఎంజనునందు మితవ్యయమును, స్వచ్ఛతను నిలిపి అధిక
ముగా అభివృద్ధిపరచబడిన కత్తిని, నునుపును గలిగించి
నది. ప్రథమమున తక్కువ ఖర్చు ఉండుట, తక్కువ
ఖర్చుతో కారును నడుపుట, కారునకు ప్రత్యేకఘనతను

గలిగించును. విశాలమైన స్థలమును గలిగినట్టియు, తక్కువ
ధర గలిగినట్టివాటిలో ప్లిమూత్ మిక్కిలి అసామాన్య
మైనది. 4 చక్రములపైనను రూఢిగా భద్రమైన హైడ్రా
లిక్ బ్రేకులు గలవు. భేదమును తెలుపునట్టి క్రైస్లర్
ఫక్స్, సాగసు గలది.
ఏ విషయమునందు పోల్చుచూచినను ప్లిమూత్ ప్రస్తు
తము తక్కువ ధర గల కారులలో మిక్కిలి గొప్ప
విలువ గలదని తత్క్షణమే నమ్మకమును గలిగించును.

PLYMOUTH 4-DOOR SALOON

PLYMOUTH

172

పంపక దారులు:—

అ డి స న్ అం డు కో., లి మి టె డ్.,

మద్రాసు

బెంగుళూరు, కల్కికోట, కొట్టయం, తిరుచినాపల్లి.

బెజవాడలో అనిబీసెంటమ్మగారి ఉపన్యాసము

“సృష్టిపరిశోధన పాశ్చాత్యుల సామ్య-తత్వజ్ఞాన భారతీయుల సామ్య

బెజవాడ, నవంబరు 11:—డాక్టరు అనిబీసెంటమ్మ గారు ఢిల్లీ ఎక్స్ పెరిమెంటల్ మద్రాసును పోవుచు మార్గ మధ్యమందు బెజవాడలో దిగిరి. ఇచట నున్న తిరుసాఫికలు సోనెటి వారి చే ఆమెకు సన్మాన పత్రము సమర్పించబడెను. ప్రత్యుత్తరపూర్వముగా అనిబీసెంటమ్మ గారిట్లువచ్చునని:—ప్రపంచములోని యితర దేశములవారం గలను భారతదేశముయొడల గురుభావము కలిగియుండిననేగాని, భారతీయులు తమ ఆధ్యాత్మిక తత్వబోధన చేయజాలరు. కాబట్టి భారతదేశము బానిసత్వములోనుండి విముక్తి నొందిననే గాని యీ గురుభావము కలుగజాలదు.

ప్రాచీనకాలముందు భారతదేశము ఉచ్చదశలోనుండెను. స్వాతంత్ర్యము గల భారత దేశము సకల సాభాగ్యములతో సుఖీకముగా నుండిన కాలమునందే ఆధ్యాత్మికాన్నిత్యము కూడ వహించి యుండెను. భారతదేశమున ఆధ్యాత్మిక సంపదను క్రమశఃగోల్పయెను. దానితో భౌతిక సంపద గూడ క్రమశః తోలెను. పాశ్చాత్యదేశముల వారందరూ ప్రకృతి కాస్త్ర పరి శోధనా నిమగ్నులు, సృష్టిపరిశోధనయే వారి సామ్య. అందుచే వివిక సామ్యసంపదలతో వారు తులనాను తృప్తిపొందియు న్నారు. కాని, పాశ్చాత్యధర్మములలో యీ దివ్యజ్ఞానసహజ ప్రచారము అచట విరివిగా నిపుడు జరుగుచున్నకొలదిని వారి యొక్క భౌతికవిషయ నిమగ్నతక్రమశః పటాపంచలనున్నది. ఈ దివ్యజ్ఞానసహజమవారి కృషివలన భారతదేశములో తిరిగి ఆధ్యాత్మికతకి తలయెత్తుచున్నది.

వీయద్యమ మైనను మానవకోటి యొక్క దుఃఖములను బాధలను తొలగించుటకై పూనుకొనినప్పుడు మానవకోటి నం తయు సోదర భావముతో జూచుచు అట్టి సోదరభావమును బోధించక తప్పదు. కాబట్టి భారతదేశములోను రెండు పెద్దజ నసంఘములను మహమ్మదీయులును, హిందువులును పరస్పర ము కలహించుట కూడదని బోధించి అన్యోన్యసఖ్యత కలుగ జేయవలెను. ఒకరియం దింకొకరికి విశ్వాసములేక పోవుటయే యీకలహములకు కారణము. కాబట్టి అవిశ్వాసమును తొలగించి సోదరభావమును కలుగజేయవలసి యున్నది. అంతవరకు ను భారతదేశమునకు యీ బానిసత్వము తొలగదు. (ప్రీ ప్రె)

కావలెను.

ఆంగ్లో-అమెరికన్ ఆయిల్ ప్రాడక్టుస్ కంపెనీ

కావలెను:—ప్రెకంపెనీకి సంబంధించిన అమెరి

కన్ లూబ్రికేటింగ్ ఆయిల్స్, మోటార్ ఆయిల్స్, గ్రీస్ మొదలగు వాటి మద్రాసు రాజధానిలో పలుచోట్లయందు విక్రయించుకై ఏజన్సీల నేర్పాటు చేయుటకై సామర్థ్యము గల జిల్లాప్రతినిధులు కావలెను. నెల 1 కి రూ. 75 తీత ముందు ను. రూ. 150 వరకు పెంచును. సం॥నకు రూ. 15/-అధికము చేయబడును. ప్రయాణపు ఖర్చులకు రూ. 25 లు కమిషను వగైరా లివ్వబడును. ఈపనికి నియమింపబడువారు వాటా 1కి రూ. 25 వరకు 10 వాటాలు వుచ్చుకొనవలయును. ఉద్యోగ మైనవెంటనే రూ. 100 లు చెల్లించవలెను. తిరిమ మొత్త మును 3 దఫాలుగా 3 నెలల కొకసారి చెల్లించవలెను. ఒక సం॥ రం చక్కగా పనిచేసిన నెల 1 కి రూ. 150 ల చొప్పున దివిజనతో ఏజంటుగా నియమింపబడుటకు నూచనగలరు. దర భావముల తపోత్ కార్డుములముగా పంపినను అంగీకరించబడును. చాలివారికి గల అనుభవములతో దరభావములను పంపుకొనవలెను. MODERN TRADING Co., Managing Agents, P.O. Russa Road, South P. O. Kalighat, Calcutta

సువర్ణసుందరసము
సర్వసేవామేహములకు
నంజీవిదంతిది

ఎటువంటి భవామేహములైన గురుదుర్గుణ, ఇకొకొక నులు అనానరం, నోరుపట్టుట మొదలైన దుర్గుణములు లేవు. అనే కులు వాడిపెచ్చియున్నారు. 60 ఏండ్లు వైద్యమున అను భవముగల శ్రీ శ్రీ వేటూరిసుందరకాశ్రిగారిచే కనిపెట్టబడి నది. వాడు విధము మందుతో పంపబడును.

4 మె: 50 మాత్రలు రు 5-0-0.
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణా.

భారతదేశమునకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము

కనడా అధినివేశ రాజ్యాంగము మనకు తగియున్నది

విజయవాడలో అనిబీసెంటమ్మగారి యుపన్యాసము
విజయవాడ, నవంబరు 18:—ఢిల్లీ ఎక్స్ పెరిమెంటల్ ఢిల్లీ వచ్చిన శ్రీమతి అనిబెసంటు అధినివేశ ప్రతిపత్తినిగూర్చి ముచ్చటించెను. దాను త్రివిక్రమరావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఆమె యీ విధముగా నువన్యసించెను.

అధికారము వహించిన ముగ్గురు ప్రధానామాత్యుడు; భారత కార్యదర్శి, భారతరాజప్రతినిధి భారతదేశమునకు అధి నివేశప్రతిపత్తి నొసంగుట కేకిభవించుట గొప్ప విషయము. అధినివేశప్రతిపత్తియనగా స్వతంత్ర పరిపాలనగల ఒకరాజ్య విధానము. సామ్రాజ్యములోని యితరభాగములతో నట్టి రాజ్య ము సహనముగా నుండును. అప్రీలియా, దక్షిణఆఫ్రికాఅధినివేశ రాజ్యతంత్రముకంటె మనకు కనడా అధినివేశ తంత్రమే బాగుగా తగియుండును. ఆర్థికకాలమునండి 1816 సంవత్సరము వరకు గ్రానుపలచాయితీ ప్రభుత్వమునూడ పరిపాలన ఆధారపడి యుండెను. నికరమున ప్రజాప్రభుత్వము అసమయములయందు కాననయ్యెడిది. ఆంగ్లదేశ మేమి చేయగలదని తెలిసికొనదల చుచో నిం త కు పూర్వ మే మి చేసినదో విచారించుడు. బ్రిటిష్ ప్రజలు భారతదేశమును నిరంకుశత్వమునుండి రక్షించిరిని చెప్పుట చరిత్రవిషయములను తెలియక చెప్పుట యగును. ఇదివ రకు భారతదేశ మేమిచేయగలిగినది మికు తెలియనిచో నికముం దేమి చేయగలదో మికు బోధపడదు. భావిభారతరాజ్యాం గమును నిర్మించుటలో భారతగ్రామ పరిపాలనా పద్ధతిని రక్షించునట్లు చేయవలెను. అట్లు చేయు విచ్ఛిన్న మగుట వలననే భారతదేశము దరిద్రదేవతకు నిలయమైనది. ఆంగ్ల దేశ ములోగూడ ప్రభుత్వమునకు పునాది గ్రామమే. అన్నివిషయ ములందును మనము ఆంగ్ల దేశము ననుకరింపగూడదు. నంచిసే అనుకరింపవలెను.

హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము

అన్ని పార్టీలవారును కలసి ప్రయత్నించవలెను. హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యము ముఖ్యావసరము. ప్రపంచకాంతికి భారత స్వాతంత్ర్యసిద్ధి చాల యవసరము.

రాజ్యాంగనిర్మాణము

భావిభారత రాజ్యాంగమును ఆంగ్లేయులతో చర్చించుటకు వివిధదేశముల రాజ్యాంగవిధానములను తెలిసికొనియుండ వలెను. ఢిల్లీ ఒడంబడిక ననుసరించి అధినివేశప్రతిపత్తినిగూర్చి ప్రచారముచేయుటకు విద్యార్థులు పూనుకొనవలెను. (ప్రీ ప్రె.)

రోగము లన్నిటికి ఒకేమందు పిన్న పెద్ద లందరికి గుణమిచ్చును. మృత్యుంజయధార కంపెనీవారి

ఇంకను మలేరియా భయమా? లేదు! ముమ్మాటికి! లేదు!!
కైన్యా విషము మింగనేల? క్రొత్త రోగాలపాలు కానేల? కైన్యా కలియని మందు. అసమానమైనమందు. ఆపా యము లేనిమందు అమానుమైనమందు. అమృతి తుల్యమో మందు. అనేక మంది రాజనై ద్యులూ డాక్టరులూ పరీక్షించి మెచ్చుకొన్న మందు అనేక ప్రాణములను రక్షించిన మందు చలిజ్వర రాక్షసిచే పీడింపబడు వారిని మృత్యు ముఖము నున్నవారిని రక్షించగల మందు ఇది యొక్కరే! ఒక్క మాత్రతో గుణము! మాడు మాత్రలతోనే నివారణము! ఇట్టి ఆశ్చర్యకరమైన మందు ఇంకొక్కటి కలదా? వాడిచూడుడు 10 మాత్రలు రూ. 1-0-0. 50 మాత్రలు రూ. 4-0-0

దగ్గు మాత్రలు

ఒక్క మాత్రకే గుణము! ఏలాటి దగ్గు బాధనైనను ఆయిదు నిమిషాలలోనే తగ్గించి శుభ విచ్చును. శిశువులకు గర్భవతులకూడా వాడవచ్చును. 100 మాత్రలు రూ. 1-0-0. ఆయుర్వేదకుటీరము. తణుకు. వజ్రమగోదావరి.

గొప్ప లాభము

“శిల్ప వంశీ మజిలిస్టు”

దొరలు మిక్కిలి ప్రీతిగా నాడుచున్నారు. అక్కరలేనివా డెట్లు వాపను పంపెదగు. ప్రసిద్ధిజేరిన మజిలిస్టుని మికు తెలిసియే యుండును. లా డక్టరు ప్రకండించినవి 12 గజముల కానుక 6 క మీజులగును రూ 7-8-0 12 మూర ముద్దులూల్లు మీ; నాజాగుడోర్యలు 4-0-0 15 ,, మెడగల పనితన: మగు 6 మీజులగులపెట్టె 9-0-0 పట్టువి 5 క మీజులగులపెట్టె 16 ,, మెడగలవి. 10-0-0 ఏదైనా వ్రాసిన పంపెదగుము. కాబట్టాగు యిహా గుప్తా అందుకో, చిహాకో. గంజాం జిల్లా,

వల్లెటూరు గ్రంథమండలి, రాజమండ్రి

అద్వితీయమగు జాతీయ గ్రంథములు వెలువడుచుండును. సంవత్సర చందా పోస్టేజితో పాప 2-8-0 ఇదివరలో వెలువ డినవి వినాయక సావర్కరు. 0-10-0 మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి అ. 10 మేజిని జీవితము అ. 10 ఇతర పుస్తక ములుకూడ కలవు. కేటలాగు కోరినవారికి పంపబడును.

ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 15 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుట: ఖర్చు 1-0-0; ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్నవ్రాయు కా మును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్త.

మృత్యుంజయధార

బహుకాలము పరిశ్రమయొనర్చి అనుభవముమీద తయారు చేయబడినమందు మానవ్యాధులకు ఒకేమందు. ఉపయో గించవలసిన విధానము వేర్వేరుగా నుండును. ఈమందును జేబులో నుంచుకొని, రైళ్ల మీద, సముద్రములమీద ప్రయాణ మొనర్చినను భయము ఏమి ఉండదు. ఏదైన ఆస్పత్రుగానుండిన యీమందు నుపయోగించుట. ఉప గించవలసిన విధానపద్ధతులు, పార్శ్వలతోకూడ పంప బడును. ధర పెద్దసీసా 1/- చిన్నది 0-8-0 సాంపిల్ 0-4-0 పోస్టేజిపాక్కింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకం. ఒకేమారు 4 సీసాలను కొనేవారికి ఒకసీసా ఖరీదు లేకనే నివ్వబడును. అవకాశమును పోగొట్టుకొనవద్దు.

Address:— MIRTUNJAIDHARA Co., No. 69, Raja Katara, Calcutta.

మహర్షిదేవేంద్ర నాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:—మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
నందుకాల్గికోలెండు ఫెదర్ పైటు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

సంధ్యాల మనసెవరో మ్రోమ్మలలో పువ గానినెల
కావ్యతీర్థ ముద్దలపల్లె పేరులమెల్లమొత్తకా వ్రేళ్ళతప్పు
పప్పు మంచుమ్రోసెలకాగ్గ. పప్పుకావ్యము. సూర్యునిది. క
గారు. ప్రస్తావనాచిత్తులు లేకుండా సామెలమూర్తి ఘో
భవకానోస్త్రునిపట్టు బొందినది. చదివినాడుచు. మెల
కబిళారచన. పిట్టకొందెము. కూరి ఘనము. మెల
అద్రవో. కులాలానా మూర్తియు, సంధ

అంధగంధర్వ

తెలుగు శైలి విధి, ముద్రాను.

అ. ౧. ల. ౧. విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము. అ. వివిధవివయములకు సంతాపింపించిన సంతాపము. అ. విద్యుత్ సంతాపము. అ. విద్యుత్ సంతాపము. అ. విద్యుత్ సంతాపము.

పాల్వంచిన గిద్దమూర్తి

1. కలహములు (కలహము) : పాపమున నర్జునుని, దేవదాసుని, బంధిమిత్రులను విడిచి వారాయణ, కాళిదాస శత్రువు, చంద్రుడు, లక్ష్మణుడు, రామాదులకు, రామచంద్ర శత్రు ములుగది యందు గల్గుచు జరిగిన కలహములను సంగ్రహించి పాఠభేదములును గలవు.
2. భావశబ్దము (ద్విపద) : పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తత్వప్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములును పునఃనివహించినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు సాక్షాత్తుల మును తెలియగలదు.
3. గుండ్రపాత్రుల కలహము శాస్త్రము అధ్యక్షిచన్యాసము
4. కలహము (చిన్నచిక్క) : శ్రీ రాయనం నొకటిపుడగారు, యమ్.వి., యల్.టి. ౦-౮-౦
5. కలహము : ఇది యెంతయు తప్పు పుస్తకగ్రంథము. ఇది తొలుత "యెంతయు వేలేడ్డుకు ముం దొక భాగము" అంటున్నది. నిజాతుభాషయందు రచియింపబడి ఉదాహరించిన అనేక భావాల బరి పరీక్షలు వ్యాప్తినిగన్నది. అనువాదకులు : శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు.
6. కలహరాజసౌమ్యచరిత్రము (పద్మకావ్యము) : శ్రీ సుమతి కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి కృతము. శ్రీ రామభక్తగ్రంథము, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీ త్యాగరాజగారి చరిత్ర మిందు నరసముగా వర్ణించబడినది. స్వాధ్యాయసారముగా త్యాగరాజగారు రచించిన కృతు లును నిందు చేర్చబడినవి.
7. భావశబ్దము (పంచనము) : బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధక గ్రంథముగా "శ్రీపిటకము" నందినది. బౌద్ధ మతధర్మతత్త్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు : శ్రీ కేశవచిరంగ చాళుండుగారు, యమ్. ఎ. యల్.టి.
8. విజ్ఞానము (అయిదొకముల నాటకము) : నార్సింగేశ్వరుని విజ్ఞానముని యగు ఇబ్నెను గారి బ్రాహ్మ అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ హనుమాన్ కవిరెడ్డిగారు. బి. యె. (ఆచర్య)
9. జీర్ణవిజయగరచరిత్రము : శ్రీ కుండాళి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణ దేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీరముగా విద్యానగరము (హంపిశిథిలము) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, శ్రీకృత వీర సినియ నిరను పర్ణితము లైనవి.
10. "ఆత్మకథ" ప్రథమ సంపుటము. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహణ-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనీయమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని నేటూరు శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 100 కు పైగ పుటలుగలవు. చెక్కనియచ్చు, రేఖ.

తా. నాథుని సా. 7 శ్లోర రా. వు, వ్యం. వ. కుడు.

[illegible]

త్వరపడుడు! ధర తగ్గింపబడినది!! త్వరపడుడు!!

కొద్ది ప్రతులు - పుస్తకశిల్పమునవి.

మ దా య ద్ర వ శు శు భా ర త ము

(రెండో స్తోత్రపుటములు)

నభా, అరణ్య వికాస, ఉద్యోగపరమములు

భవ్య, దోహ, కర్ణ, శల్య, సాష్టికపర్యాయము

శత్రువుంటుము వేంకటరంగశాస్త్రిగారిచే

సంస్కృతభారతమునకు సరియైన తేనుగు చేయబడినది.

1600 ಪೆಜೆಲು Xಲದಿ.

రెండుసంవృత్తముల మునుపటి ధర 16-0-0. ఇప్పటి తగ్గింపు ధర 4-0-0

అలస్యముచేసిన ఆశాభంగము కాగలదు.

మనోజరు:— ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

మ. రా. = పోస్టు ర్యుటం. (వీక్లీ కమ్యూ. ఆర్డరుతో సహా సగము సాము అడ్వాన్సుగా పంపిస్తే రెడము రైల్వే స్టేషన్ నుండి పంపిస్తారు. హరిక రైల్వే మార్గముగా పంపబడును)

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT
MADRAS & BOMBAY.

అ మృతాంజనం డిపోవారి

శ్రీ ప్రసిద్ధి పథము ల జాబితా

1. జీర్ణరసాదునము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రనశికలు భాకువుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా	1-12
4. అమృతాంజనము సీసా	1-0
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి	1-12
6. తామర తైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కల్పరా మాత్రలు, వాంతి భేదులకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా	0-6
9. దంతశూలహరి, పండ్లప్రంటుకు	0-6
10. కర్ణశూలహరి, చెవిప్రంటుకు	0-6
11. గజ్జికి తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి	0-2
12. పుష్పకు తైలము, శితపగుళ్లకు	0-4
13. పేలకు మందు సీసా	0-
14. చందన అత్తరు	2-6
15. కుష్టుకు తైలము, డబ్బి	0-6
16. దంతమార్గము, కంఠతొమ్మణకు	0-6
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, పెండ్లుకలు ఊడుటకు	0-6
20. మోహినితైలము, పెండ్లుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా	0-6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి	0-6
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-6
24. సుకుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. సెగకు ద్రావకము సీసా	1-0
26. కళ్ళహరి, శితకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కళ్ళహరిమార్గము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి	0-6
28. సుందరి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి	0-6
29. శిరోస్థాన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	1-12
30. సేతాంజనము, కంటివ్యాధి	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. కుంకుమపువ్వు తు	3-0
33. పచ్చకర్పూరం తు	3-0
34. కనూరి	86-0
35. జన్ను తు	8-0

సామ్యకర్ములు ప్రత్యేకము.

అక్షయతాంజనం డిప్టో

బొంబయ్ - మద్రాసు

ఆయుర్వేదాషధ తత్త్వ కరము.

(దిగ్భీయము ముద్రాక్షరము)

చరక చికిత్సాస్థానములు: 604

ఆంధ్ర ప్రభుజ్యరత్నావళి. రు. 2, భస్మపకాశిక ము.
(95) దాకరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.